

Avtocenter Dodič

Podgrad 3, 6244 Podgrad
Tel.: +386(0)5 705 00 00
Fax: +386(0)5 705 00 18
robert.dodic@porsche.si

SNEŽNIK

Ilirska Bistrica
Letnik XVII, št.: 222
marec 2009

Cena 1,50 €

TISKOVINA

POŠTNA PLAČANA
PRI POŠTI
6251 IL. BISTRICA - TRNOVO

ISSN 1318-3656

Srečanje v Nimisu

Alenka Penko, Foto: Federico Grattoni

»Če na mrzlo zemljo sneg zapade,
snopja bo velike sklade...«

Prof. Dušica Kunaver, ki je popisovala šege in navade od setve do žetve, je zapisala: »Takoj ko so minila novoletna praznovanja, je našega kmeta že skrbela nova letina. Koliko časa bo še trajala zima, se je spraševal. Na sto načinov narava govori o sebi, le treba je znati brati njeno govorico in prisluhniti starim modrostim...«

Ne vem sicer kolikšna je zasluga letošnjih pustnih šem, ki so in vse pretege prizadevale, da bi odgnale zimo, a nekaj je zagotovo. Pravkar smo zakorakali v koledarsko pomlad, mogoče še kaj več, če nas sneg ne bo več presenečal!

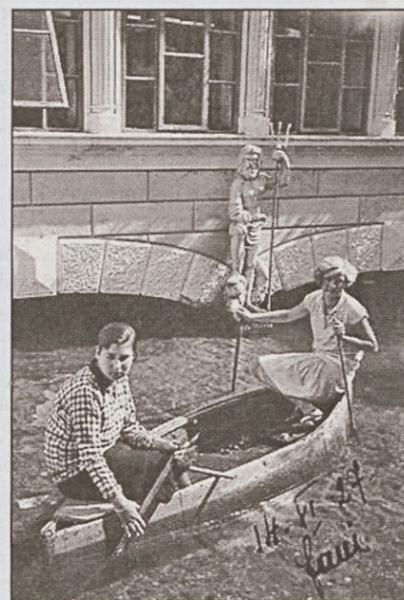
K temu so dali svoj prispevek tudi člani KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij, ki so se s prijatelji s Postojnskega, člani FS Postojnski torbarji, na letošnjo pustno nedeljo odpravili v italijanski Nimis. Tamkajšnji organizatorji mednarodnega pustnega festivala (tokrat so sodelovali udeleženci iz Slovenije, Hrvaške, Francije, Belgije, Slovaške, Poljske in številnih drugih evropskih držav) skušajo vsako leto znova festivalu dodati nekaj novega. Tokrat so povabili k sodelovanju tudi folklorne in etnografske skupine.

Srečanje je bilo zanimivo in zabavno. Navezali smo mnogo novih poznanstev, stkala so se nova prijateljstva, predvsem pa ostaja spomin na nepozabno srečanje.

Čebelarji iščejo Neptuna

Čebelarstvo društvo Antona Žnideršiča že nekaj časa pridno ureja Vencinovo hišo, ki postaja že pravi čebelarški dom. Po notranji obnovi prostorov, ki so jih spremenili v učilnico, pisarno in sejno sobo, se bodo v letošnjem letu lotili tudi fasade. Nekoč – kakor priča fotografija iz leta 1927 je na fasadi hiše bil tudi kipec Neptuna. Kakor vsi vemo je Neptun bog morja. Njegov simbol je trizob, zato Neptun vlada oceanom in morjem.

Nekoč je bil tudi simbol Vencinove hiše, zato čebelarstvo društvo naproša vse, ki karkoli veste kam je kipec izginil ali kje bi lahko bil, da jim sporočite na 070/758 752 - Zorko Šabec.

FINANCE mušević
DAVČNO IN FINANČNO SVETOVANJE, D.O.O.

TEL/FAX 05 710 14 99
GSM 040 838 520

Nudimo celovite računovodske storitve po konkurenčnih cenah za samostojne podjetnike, gospodarske družbe in društva.

VOJKOV DREVORED 2, 6250 ILIRSKA BISTRICA

kultura:
USPEŠEN
DOBRODELNI
KONCERT

STRAN 4-5

kmetijstvo:
ODOBRENI
PROJEKTI ZA
LIN 2009

STRAN 6-7

gospodarstvo:
BORZA
POSLOVNIH
PRILOŽNOSTI
STRAN 2

družba:
OBRAZI
NAŠEGA KRAJA
STRAN 31

AVTOPRALNICA
KOREN JOŽKO
Koseze 3, Ilirska Bistrica
tel.: 040/240-118

URNIK
8.00 - 18.00
sobota 8.00 - 13.00
nedelja zaprto

**AVTOMATSKA
TUNELSKA
AVTOPRALNICA**

KAKOVOST JE PRVA

Svetovanje, Prodaja, Proizvodnja, Montaža oken in vrat

Vprašajte nas:
tel:02 / 7200 330
fax:02 / 7200 340
www.interles.si
info@interles.si

Interles d.o.o.
Kraigherjeva 19a
SI-2230 Lenart

OKNA

VRATA

SENCILA

ZIMSKI VRTOVI
PVC

LES

ALU

Celoviti izvajalski inženiring

DANA BESEDA OBVEZUJE

GSM CENTER
KOPIJA SiOL
Rozmanova ulica 2, 6250 Ilirska Bistrica
TEL.: 05/71 00 333, MOB: 031/779 169
e-mail: majjevac@volja.net, www.gsm-kopija.si

- PRODAJA IN ODKUP RABLJENIH GSM APARATOV
- PRODAJA IN SERVIS GSM APARATOV TER DODATNE OPREME
- SKLEPANJE NAROČNIŠKIH RAZMERIJ

FOTOKOPIRANJE

PONEDELJEK - PETEK
8" - 12" in 15" - 19"
SOBOTA
8" - 12"

NOVO ŠE UGODNEJŠE
VEZAVA ZA GSM APARATE
SAMO 12 MESECEV
NOVI UMTS APARATI

- *NOVI PAKET "ITAK" - ZA VSE MLADE OD 15 DO 30 LET
- *VIKEND REVOLUCIJA - KLICI NA VSE MOBITELOVE ŠTEVILKE ZA 1 CENT
- *Možna vezava družinskih bonusov na Penzion paket
- *SOS ali SOS plus za vse zaposleni v Policiji in Slovenski vojski

**RIBARNICA
CERKVENIK
NA PLACU**

- * sveže ribe
- * zamrznjene ribe
- * školjke raki
- * "bacala in bianco"
- * konzerve

ILIRSKA BISTRICA
Cankarjeva 26, tel.: 05/71 44 579
POTUJOČA RIBARNICA
tel.: 041/633 593

UVODNE BESEDE

Čez dva meseca

mag. Milena Urh

Marec je bil prav super, seveda zato, ker smo ženske prišle na svoj račun – malo z dnevom žena, malo z materinskim dnevom. Žalostno, a resnično, očitno ljudje še vedno rabimo praznike, da se pomnimo na nam bližnje. Iz glave mi ne gre izjava, da je lepo biti ženska predvsem zaradi materinstva. Dokler nisem bila mati, tega nisem razumela, ko pa imaš enkrat otroke, se pogled na svet spremeni, zamenjajo se prioritete, postaneš bolj dojemljiv in tolerant, postaneš bolj razumevač, manj neučakan, manj egoističen in manj samosvoj. Res pa je tudi, da se v dušo nezavedno naseli strah in skrb in občutek nemoči, ko dojameš, da so otroci samostojne osebe s svojim razumom, svojim karakterjem in da bodo prej ali slej naredili tisto kar si sami želijo, pa naj si bo to za nas starše prav ali pa ne. Če smo pošteni do sebe, moramo priznati, da smo tudi mi bili takšni in prav malo nas je brigalo, kaj si naši starši o tem mislijo. Verjetno čez leta dojamemo, da so naši straši verjetno imeli prav, a kaj, ko v tistem trenutku odraščanja nismo mogli iz svoje kože. Zdaj tudi razumem tisti rek, da so majhni otroci majhna skrb in veliki otroci velika skrb.

No, kaj pretresljivega se v naši okolici v tem mesecu ni zgodilo, razen mogoče tega, da so v Prešernovi 6 krat premikali robnike, pa dobredelni koncert vreden vse pohvale, ali pa okrogla miza, ki opozarja na škodo po divjadi. O vsem tem lahko berete v Snežniku, ki bo 1. maja letos postal polnoleten. Po vseh poporodnih težavah, najstniški hirovitosti, in burnem odraščanju, se bo z dopolnjenimi 18-timi leti rešil svojih odraščajočih in mladostniških težav, najboljšo od tega pa je, da bo dobil tudi volilno pravico. Do takrat po bomo počakali, kakor parček v naslednjem vicu:

Policaj patroljira ponoči po parkih in lovi parčke v avtih. Opazi avto z razsvetljeno notranjostjo. Spredaj sedi fant z računalniško revijo v roki, na zadnjem sedežu pa mlado dekle in pleče. Potrka na okno avtomobila in vpraša: "Kaj pa delaš tu?"

"Berem revijo."

Policaj pa na to pravi: kaj pa ona, kaj dela ona?"

Fant skomigne: "Mislim, da pleče pulover."

Policaju ni nič več jasno. Mlad par v avtu ponoči, na "ljubezenski točki", ne dogaja pa se nič. Zmeden vpraša fanta: "Koliko let imaš?"

"25 let."

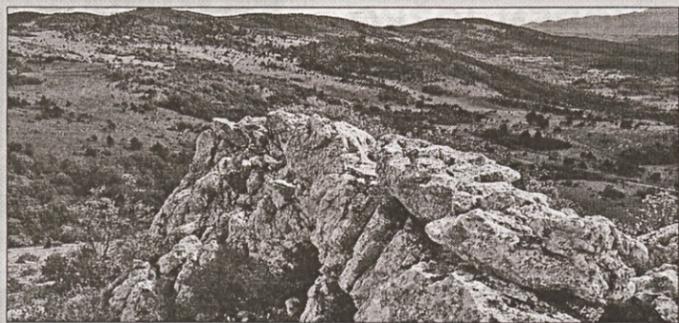
"In ona, koliko je ona stara?"

Fant pogleda na uro in reče: "Čez 11 minut bo 18 let."

Vabilo

PLANINSKO DRUŠTVO SNEŽNIK ILIRSKA BISTRICA
VABI NA ČETRTO SREČANJE OBMEJNIH PLANINSKIH DRUŠTEV 2009
Prvem srečanju na Snežniku je sledilo srečanje na hrvaškem Snežniku, lani smo bili gostje naših rojakov v Glinščici.

Letos smo spet na vrsti Bistrčani, da organiziramo pohod in druženje slovenskih planincev treh držav: Slovenije, Hrvaške in Italije.

Odločili smo se, da vas popeljemo »na Gure«, nad Ilirsko Bistrico. Dobimo se 18. aprila, 2009 ob 8.00, na Črnih njivah! Glede na potrebe predvidevamo izvedbo daljšega in krajšega pohoda. S seboj vzemite baterijske svetilke.

Na koncu bo kosilo z družabnim srečanjem na Črnih njivah. Prijavite se na PD Snežnik Ilirska Bistrica, Bazoviška 12, do 10. aprila 2009, ali na e-naslov: pd.sneznik@email.si.

Snežnik

Časopis Snežnik je nestranski časopis, ki izhaja na območju občine Ilirska Bistrica. Cena izvoda je 1,5 EUR

Naslov uredništva:

Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica
tel. 05/71-00-320, fax. 05/71-41-124
e-pošta: sneznik@kabelnet.net

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: GA Commerce d.o.o.
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović

Strokovna svetovalka: mag. Milena Urh

Tehnični urednik: Raymond Fabijanić

Tisk: GA Commerce d.o.o.
Naklada: 1.500 izvodov

Nenaročenih člankov ne honoriramo.
Rokopise in fotografije na željo vračamo.

Na podlagi zakona o DDV sodi časopis med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8,5%. Medij Snežnik je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 347.

Predstavitev javnih razpisov MVZT v R&R za leto 2009

OZ Postojna

GZS OZ Postojna je organizirala posvet z ministrom Gregorjem Golobičem in sodelavci z MVZT ter predstavnikom z ministrstva za gospodarstvo.

Namen srečanja je bil seznaniti gospodarstvenike Notranjsko-kraške regije o razpisih obeh ministrstev v letu 2009 in hkrati dobiti povratno informacijo gospodarstvenikov, kje so zaznali težave s prijavljanjem na razpise ter pridobivanjem sredstev in njihove konkretne predloge za izboljšavo postopkov prijave.

Minister Golobič je prisotne seznanil z bistvenim povečanjem sredstev namenjenim v R & R in sicer kar dvakratnim

p o -

veča-

njem. Hkrati bodo poenostavljeni postopki prijavn na razpise, vlaganja vlog in poročanja. Slednje je poudaril tudi gospod Janko Burgar z ministrstva za gospodarstvo ter predstavil razpise. Gospa Barbara Zalar je prisotnim predstavila trenutne odprte razpise in razpise, ki bodo v objavljeni v naslednjih mesecih ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Med predstavniki vlade in gospodarstveniki se je razvila diskusija, zaključek pa je bil na obeh straneh enak: črpati čim več evropskih sredstev, kar bo omogočilo podjetjem in posledično tudi regiji, hitrejši razvoj in večjo konkurenčnost.

Borza poslovnih priložnosti

Alenka Penko

Obrotno-podjetniška zbornica Slovenije od leta 2008 uspešno izvaja projekt Enterprise Europe Network (EEN). Mreža nudi pomoč podjetjem pri mednarodnem poslovnem sodelovanju, inovacijah, prenosu znanja in tehnologij ter sodelovanju pri programih EU.

Podjetniki lahko brezplačno

koristijo storitve Borze poslovnih priložnosti Enterprise Europe Network in oddajo svojo ponudbo in povpraševanje za poslovno sodelovanje, saj je borza poslovnih priložnosti brezplačna storitev in omogoča podjetjem, da preko Evropske podjetniške mreže sklenejo komercialno, finančno, tehnično ali proizvodno poslovno sodelovanje.

Podjetja se lahko odzovejo na ponudbe in povpraševanja tujih ponudnikov ali pa sama posredujejo svojo ponudbo za poslovno sodelovanje v tujini. V borzo so vključena mala in srednja podjetja EU, centralne in vzhodne Evrope ter mediteranskih držav.

Več informacij je na voljo na spletni strani www.ozs.si/een.

Hipermarket Spar praznuje

SPAR

Konec meseca marca so minila 4 leta, odkar smo v Ilirski Bistrici odprli trgovino Spar. Praznovanje je bilo v soboto, 21. marca, poleg zabavne glasbe in privlačnih nagrad pa je hipermarket Spar Ilirska Bistrica razveselil tudi z donacijo - večnamenskim igralom Wesco za otroke, ki jo je predal lokalnemu vrtcu.

V soboto, 21. marca so obiskovalci skupaj z zaposlenimi praznovali 4. rojstni dan hipermarketa Spar. Da je bilo na praznovanju veselo in živahno, je poskrbel ansambel Snežnik. Obiskovalci so lahko svojo srečo preizkusili ob kolesu sreče, tisti najsrečnejši pa so domov odnesli katero od nagrad. Najmlajši so se zabavali z nasmejanim zajčkom Sparkyjem, ki je delil sladke bombone in pisane balone. Vsi skupaj pa so se ob koncu praznovanja posladkali s praznično torto.

Spar Ilirska Bistrica je želel ob svojem rojstnem dnevu razveseliti predvsem najmlajše člane skupnosti. Že v ponedeljek, 16. marca, je zajček Sparky obiskal vrtce Ilirska Bistrica in z zabavnim programom navduševal malčke. V soboto, na dan praznovanja obletnice, pa je Spar Slovenija predstavnikom vrtca predal večnamensko igralo Wesco, ki bo otrokom zagotovo polepšalo urice v vrtcu.

Trgovina Spar je v Ilirski Bistrici prisotna 4 leta in v tem času so jo prebivalci Ilirske Bistrice in okolice povsem sprejeli in vzeli za svojo. Spar je 27. zaposlenim postal način življenja, ostalim pa stalni spremljevalec v vsakdanjem življenju.

PLAMING
SKUPINA

Plaming skupina,
projektiranje in izdelava
tehnološke opreme, d.o.o.
ul. Nikole Tesla 5, p.p. 68
6250 Ilirska Bistrica
tel.: +386 (0)5/70-410-00
fax: +386 (0)5/70-410-55
e-mail: info@plaming.si

Sem čistokrven Bistričan

Vsi, ki berete Snežnik ste verjetno opazili tudi članke o borzi, ki jih objavlja Borzno posredniška hiša Ilirika d.d.. Nekaj let je strokovne prispevke pisal Andraž Vrh. Malokdo izmed vas pa ve, da je Andraž Bistričan – torej domačin, ki se je, kakor veliko drugih, odpravil »s trebuhom – za kruhom« v prestolnico.

Mag. Andraž Vrh je po zaključku dodiplomskega študija na Ekonomski fakulteti v Ljubljani nadaljeval na isti fakulteti tudi magistrski program, ki ga je zaključil leta 2008. Že od začetka svoje poklicne kariere je zaposlen v finančni panogi. Sprva je služboval pri borzno posredniški hiši Ilirika d.d. kot upravljavec premoženja, nato pa kot direktor sektorja za upravljanje. V letu 2008 se je zaposlil v Hypo Alpe-Adria-Bank, kjer trenutno opravlja funkcijo direktorja Poslovne enote Ljubljana.

Andraž, naslov vaše magistrske naloge je Primerjava uspešnosti upravljanja vzajemnih skladov in portfeljev v upravljanju premoženja. Povejte nam s preprostimi besedami zakaj gre?

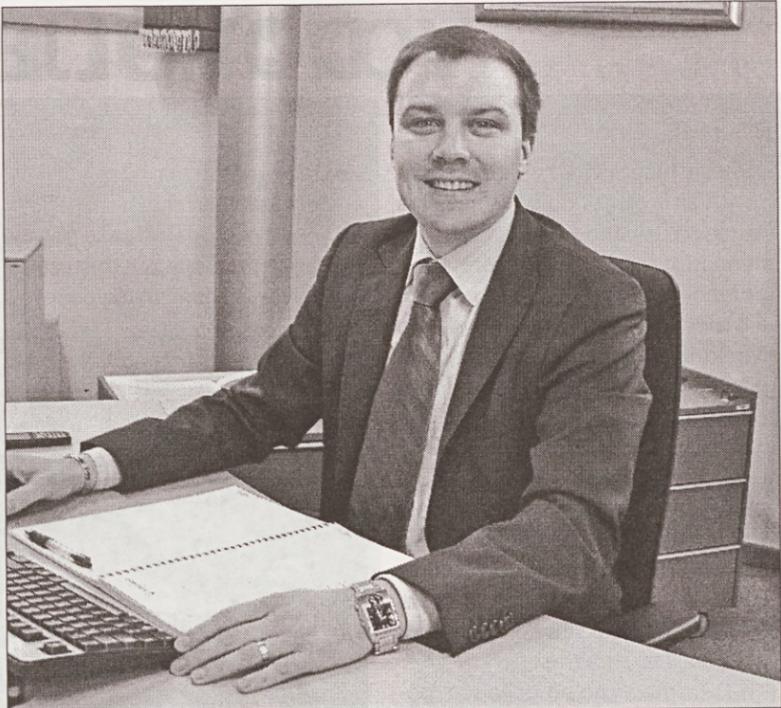
Gre za opis dveh načinov investiranja denarja ter primerjavo, kam se ljudem bolj splača denar naložiti – v vzajemne sklade ali v upravljanje premoženja. Na podlagi preteklih podatkov sem pri obeh storitvah analiziral donose in tveganje ter z izračuni dokazal, da se ljudem, ki se podajajo na borzo in imajo zadostna finančna sredstva, bolj splača denar investirati v storitev upravljanja premoženja. Tu investitor zaupa denar upravljavcu, ki je zaposlen pri borzni hiši ali banki, slednji pa na podlagi lastne presoje kupuje in prodaja delnice.

Od kje izvira to vaše zanimanje za finance?

Že v osnovni in srednji šoli sem rad delal s številkami ter sem matematiko imel bistveno raje kot jezike oziroma druge predmete. Svojo kariero sem začel pri borzno posredniški hiši, posel, ki sem ga opravljal, pa je navdušujoč izziv za marsikatero mladega človeka. V redko katerem poslu ima človek priložnost srečati tako številne ljudi, izvedeti toliko informacij ter spremljati tako različne segmente gospodarstva. Svoje znanje sem skozi leta nadgrajeval ter ga širil na nova področja. Eno od teh je tudi bančno poslovanje, na katerem sem trenutno zaposlen. V tem okviru skrbim za poslovanje s fizičnimi osebami v vseh poslovalnicah ljubljanske regije, ki predstavlja največji delež poslovanja Hypo banke v Sloveniji na tem segmentu.

Kako ocenjujete poznavanje in znanje povprečnih Slovencev o vzajemnih skladih in upravljanju premoženja nasploh?

Splošno gledano smo se Slovenci v zadnjih 10 letih dovolj dobro izobrazili na tem področju. Seveda so ljudje bolj seznanjeni z vzajemnimi skladi, ki so za povprečnega vlagatelja dostopnejši, saj je moč vanje vplačevati že manjša denarna sredstva. Zaradi vsem dobro znanih gospodarskih razmer je zanimanje

za tovrstno investiranje v zadnjem letu precej usahnilo in zdi se, da so ljudje na borzo kar malo pozabili. Vendar pa je zgodovinsko gledano ravno v takih okoliščinah smiselno (ponovno) vplačati denar v katero od storitev, ki omogoča nalaganje na borzi.

S čim se še v življenju ukvarjate?

Poleg zaposlitve mi ne preostane veliko prostega časa, ga pa tisto malo skušam čim bolj izkoristiti bodisi za šport bodisi za družabno življenje. Ukvarjam se z gorskim kolesarjenjem, igram nogomet, rad zavijem s prijatelji v gostilno in si z ženo privoščim krajši izlet ali daljše potovanje.

Kakšni so vaši poslovni cilji ali želje za prihodnje?

Nadaljevati s tem tempom naprej. Trenutno sem s svojo pozicijo zadovoljen, me pa poleg financ zanimajo tudi nekatera druga področja gospodarstva, na katerih se bom morda preizkusil kdaj v prihodnje. Vsekakor si želim dinamičnosti tudi v bodoče, ambicij pa mi zaenkrat še ni manjkalo.

Ste še vedno Bistričan ali ste že malo Ljubljančana?

Sem čistokrven Bistričan oziroma »Zemonc«. V meni je zgolj toliko Ljubljančana kolikor je to nujno potrebno. Ljubljanski način življenja mi ne ustreza najbolj. Do nedavnega sem se v Bistrico vračal zgolj preko vikendov, trenutno pa se oba z ženo v službo dnevno voziva in sicer eden v Koper, drugi v Ljubljano.

Kako gledate na razvoj domačega kraja in kje vidite njegov največji potencial?

Že iz prejšnjega odgovora je razvidno, da sva si z ženo morala službo poiskati v drugem kraju, poleg tega pa tudi večina mojih bistriških sošolcev s fakultete dela v Ljubljani ali Kopru. Glede na trenutne razmere lahko rečem, da je lokalna politika tukaj zagotovo padla na izpitu. Že vrsto let se ukvarja sama s seboj, tisto malo svežih moči, ki jih občasno premore pa je kaj hitro zatrtih zaradi medsebojnih nesoglasij in obračunavanj. Mislim, da bi morali

Glede na trenutne razmere lahko rečem, da je lokalna politika tukaj zagotovo padla na izpitu.

Bistričani bolj strniti vrste ter svojo borbenost usmeriti v Ljubljano, ki se do razvoja Bistrice ravno tako obnaša precej mačehovsko. V politiki bi bilo potrebno dati prednost mlajšim, ambicioznim ljudem, ki si želijo rezultatov. Bistrici manjkajo nove proizvodne investicije s strani domačih in podjetij iz drugih regij, uspešnejši izplen evropskih sredstev in seveda avtocestna povezava, ki je pogoj za uspešen razvoj in na katero so očitno že vsi pozabili. Kljub temu verjamem, da za Bistrico dobri časi še prihajajo...

Misel za konec...

Vztrajnost prej ali slej prinese tudi rezultate.

Najlepša hvala za pogovor, želimo pa vam veliko uspehov v prihodnje

GRADBENI CENTER

Miro Iskra s.p.

Vojkov drevored 28

6250 Ilirska Bistrica

tel.: 05 / 71 00 756

fax.: 05 / 71 00 757

GSM: 031 / 328 746

e-mail: gciskra@volja.net

URNIK

7.00 - 19.00

sobota 7.00 - 12.00

10% popust na določene artikle

DOSTAVA NA DOM

SAJ NI RES, PA JE

Ogorčeni gasilci – 2. del

Po objavi članka o domnevnih nepravilnostih pri podeljevanju gasilskih priznanj, se je v torek 17. marca sestal Upravni odbor Gasilske zveze Ilirska Bistrica. Kakor je bilo za pričakovati so člani odbora morali predlagati dodatno točko – to je obravnava o tem, kako je prišlo do predloga za dodelitev priznanja Antonu Franku za gasilsko plamenico II. stopnje. Pred to točko je upravni odbor razpravljal še o finančnem poročilu za preteklo leto, o poročilu inventurne komisije, o nadomeščanju porodniškega dopusta za tajnico zveze, o razrešitvi predsednika Nadzornega odbora, o zamenjavi nekaterih članov upravnega odbora, o predlogu za letni program dela ter o osnutku programa dela GZ za leto 2009. Sprejeli so še predlog novega Poslovnika o delu občnega zbora ter določili 24. april za datum letošnjega občnega zbora.

Najbolj burna točka sestanka je bila točka o podelitvi priznanj. Uvodoma je Anton Frank povedal kako je prišlo do predloga za njegovo priznanje. Povedal je, da je predsednik PIGD Plama na seji njihovega UO predlagal njega za omenjeno priznanje. Ker so se v društvu s predlogom strinjali in ker v Plami nimajo računalniškega programa VULKAN, ki pa je dostopen od vsepovsod preko interneta in ne samo v Plami, je predlog, po predhodnem soglasju poveljnika GZ II. Bistrica, vnesel preko programa na GZ. Po tej obrazložitvi je odprl razpravo in kot prvi je besedo prevzel Erik Delost – predsednik PGD Knežak. Povzel je dogodke in še enkrat pojasnil pomanjkljivosti te prijave. Kot prvo je izpostavil, da bi lahko Frank pod svojim imenom vnesel prijavo, ne pa pod šifro Gasilske zveze, kot drugo je izpostavil rok, do katerega je bilo možno podajati priznanja, ki je bil v tem primeru prekoračen, kot tretje je poudaril, da zahtevane dopolnitve s strani PIGD ni prišlo, kar pomeni, da je vloga nepopolna in kot zadnje je izpostavil še to, da je bila komisija

Tako je ponovno prišlo do zapleta, kaj bo z veljavnostjo priznanj tudi drugih gasilcev...

zavedena in s tem tudi vsi ostali gasilci. V nadaljevanju razprave so člani odbora izpostavili, da bi bilo prav, da nepravilnosti najprej predebatirajo v krogu odbora, ne pa da se takoj izpostavi problem v medijih, drugi pa so zelo jasno izpostavili, da če članka ne bi bilo, za to gasilsko »sramoto« ne bi nikoli izvedeli. Nekateri so bili mnenja, da naj se zadeva še enkrat preuči, saj jih zgodba Antona Franka očitno ni prepričala, zato so predlagali, da naj se na naslednjo sejo povabi še predsednika PIGD Plama ter predsednika komisije za priznanja, ker bodo samo tako lahko dobili vse podatke, kako je v resnici do tega predloga tudi prišlo.

Na koncu, v nekaterih trenutkih tudi nejasne razprave, je PGD Knežak dal predlog za nezaupnico predsedniku GZ II. Bistrica Antonu Franku.

Za nezaupnico je glasovalo 7 članov odbora od 14-tih, kar je bilo premalo, da bi bil predlog sprejet.

V nadaljevanju je bil podan tudi predlog s strani predsednika PGD Jelšane, da se o tem še enkrat odloča ob prisotnosti predsednika društva PIGD Plama in predsednika komisije za priznanja.

O drugem predlogu, pa začuda nekaterih prisotnih, sploh niso glasovali, ker ga predsednik ni dal na glasovanje. Pri zadnji točki so potrjevali zapisnike sej različnih komisij, med drugim tudi zapisnika komisije za odlikovanja in priznanja. Spornega zapisnika komisije niso potrdili oz. sprejeli. Tako je ponovno prišlo do zapleta, kaj bo z veljavnostjo priznanj tudi drugih gasilcev, ki so jih legitimno predlagala društva in so si le-ta prav gotovo zaslužili.

Domnevno sporen predlog za priznanje Antonu Franku, tako kot temna senca še naprej leži na vseh priznanjih bistriških gasilcev.

Zamenjave nekaterih članov upravnega odbora in razrešitev predsednika nadzornega odbora Bože Rozman so dogodki, ki bodo prav gotovo vplivali na nadaljnje delo upravnega odbora in s tem Gasilske zveze Ilirska Bistrica.

V kakšni luči? To so na svoj način povedali člani UO, ki so glasovali za nezaupnico in bodo zadevo poslali tudi na policijo, saj ne morejo mimo tega, da je predsednik gasilske zveze zlorabil svoj položaj in namenoma podal predlog mimo vednosti in sklepov Upravnega odbora.

Kako se bodo zadeve zaključile in razpletle, bo znano po novem sestanku UO, o tem pa si preberite v naslednji številki.

KAKO SO POTEKALE PRIPRAVE ZA DOBRODELNI DOVOLJENE SANJE

Dimitrij Bonano

Ko smo se Feniksi vsako poletje zbirali pred sedanjo Picerijo park, bilo je to v prvi polovici sedemdesetih let prejšnjega stoletja, je nekdo znan bistrški politični veljak izjavil, da bi nas najraje »postrojil« in odgnal v kamnolom kopati ka-

Trio Korona lahko zadovolji različne okuse: Igrali so Lastovke, Piemontesino in Pledging my love.

Skupina harmonikarja Lojzeta Bajca igra glasbo, ki zveni zares domače. Nevo je tokrat uspešno zamenjala Jerica Strle in z Marijo Uljan sta krepko ogreli dlani poslušalcev.

menje. Odnos do izvajalcev zabavne glasbe je bil pač pri marsikomu dokaj odklonilen, kljub uspehom kvarteta Bratov Boštjančič ali dejstvu, da smo Feniksi vsak večer polnili teraso Hotela Jadran in tako pridno pomagali jadranskemu turizmu. Seveda smo takrat tudi nekaj zaslužili, a vsaj o delčku slavospevov, kot so jih bili deležni npr. naši košarkarji, nismo niti pomislili. Stvari so se obrnile: danes Marjan Uljan v slovenskem svetu zabavne glasbe kot profesionalac dosega zavidljive uspehe in še bolj utrjuje »showbusiness« kot pomemben del industrije zabave. Veliko zaslug ima tudi »polprofesionalna« skupina Snežnik, vzpenja se Osminka ...

Že dalj časa je ožja skupina raz-

Matjaž Matko in Edo Komen (Duo Brkinc) sta igrala Prvo polko Matjaža in Pastirčka Mladih Dolencev

mišljala o skupnem nastopu domačih glasb, o nečem podobnem kot to počnejo vsako leto harmonikarji. V zadnjem času smo o tem največ govorili Lojze Bajc in Tone Škrli ter Boris Ujčič, Danilo Afrič in jaz. Končno je ideja dozorela, ko

sem na podobnem, toda veliko širše zastavljenem dobrodelnem koncertu v Pivki od »Snežnika« dobil pristanek o sodelovanju. Takrat je Bojan Babič kot tonski mojster odlično opravil svoje delo odlično in smo rekli: »Tudi ta nam ne bo ušel«. Takoj smo krenili v akcijo. Želeli smo, da bi bila tudi naša prireditelj

dobrodelna in seveda za točno določen namen. Saj veste kakšni časi so.

Vse je potekalo po maslu, in vse zastonj. Plakati, oglasi na radiu in v časopisih, prodaja vstopnic ... vse. Igor Štem-

berger je le kratek čas omahoval, ko smo ga vprašali če bi vodil prireditev, češ da prevečkrat nastopa in se ga bodo ljudje zasitili. Tudi Jride Mršnik je pristala, z njeno odlično slovenščino in vsemi ostalimi kvaliteta ... saj veste kaj mislim. Direktor našega zdravstvenega doma Vojko Mihelj, zelo dovteten za novitete, je povedal, da rabijo denar za napravo s čudnim imenom defibrilator. In motiv je bil tu. Saj veste kakšni časi so.

Tone Škrli je povedal, da bo samo za ta nastop pripravil posebno skupino s poetičnim naslovom Dovoljene sanje neznanih junakov, ki bo igrala njegove melodije. Po pričakovanju se je opravičil Marjan Uljan, ker pač deluje in je po svoje

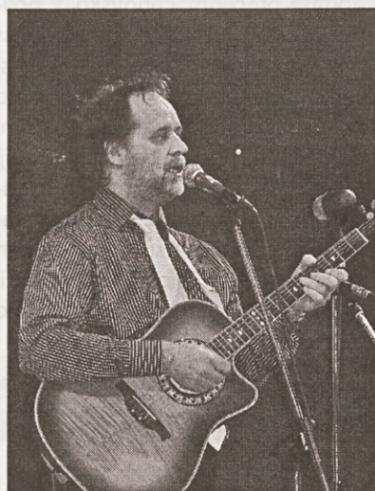
utesnjen v nekih drugih sferah. Bilo nam je žal, a šli smo naprej. Tudi Prvi na vasi so tisto nedeljo bili zasedeni. Najmanj desetkrat pa smo slišali da mora priti Osminka, prav tako Riziko. Nismo se motili tudi ko smo računali na Sašota Boštjančiča in njegov Bistrce ter Nadjo Čebokli s Triom Korono. Trio Jožkota Škrlija pa je itak nekakšen samostojni del Nostalgije. Naj ponovim

naslove njegovih viž: Maskva, Maskva, kak ja tebja ljublju, O, mia cara piccinina, quando tu sarai mamma non sarai piu la birichina, kar pomeni po slovensko: ja tebe volim a ti mene zaje ... in njegovo slavno Na Goričici. Skupina Lojze Bajc s prijatelji je s svojim videzom najlepše poudarila prijetno domačnost njihove muzike. Čisto nasprotje pa je bil mladi rokarski Tornado, ki je zaigral in zapel pesmi izvajalcev, ki so znani po dobrodelnosti. Dobro glasbo je izvajal tudi Duo Brkinc. Edotova harmonika je veljala za cel orkester, zato sta se s kolegom tudi plasirala v to združbo.

Tako, mesečno poročilo sem podal. In če bo kdo imel hude težave, pa bi mu mi muzikanti lahko pomagali, naj se kar obrne na nas. Videli

Edo Komen igra na harmoniko, ki predstavlja vsaj še tri instrumente. Dovolj za uvrstitev med nastopajoče.

Tudi Stojan Dujmovič v svojem elementu plava kot riba v vodi. Čisti, seveda.

Tudi Ana Tomšič je dovolila sanjati poslušalcem

ste da zmoremo marsikaj.

Saj veste kakšni časi so.

P.S. Vsi nastopajoči se še posebej zahvaljujemo Bojanu Babiču za potrpežljivost in odlično ozvočitev.

Jernej Surina v svojem elementu

Sandija Čekado in njegov Tornado so najbolj kritično ocenjevali nastopajoči. Za nekoliko omeščano orkansko glasbo so dobili zelo visoke ocene.

Pod-gorsko podnebje je zelo ugodno za razvoj glasbe. Pravo razkošje talentov.

Starosto harmonikarjev Jožkota Škrlija, večkratnega »zlatega« nagajenca Ljubečne, spremlja tudi basitarist Lado Žnideršič, ki je uspešno zamenjal odsotnega Marjana Boštjančiča ... Peter, za tole slabo fotografijo se Jožkotu opraviči kar Ti!

Posebej za to priliko se je zbrala skupina s poetičnim naslovom Dovoljene sanje neznanih junakov. Tokrat so bili junaki vsi: poslušalci in nastopajoči.

KONCERT, KJER JE NASTOPILA TUDI SKUPINA NEZNANIH JUNAKOV

Še en dokaz o posebni glasbeni atmosferi v Podgori. Tudi Riziko igra v svojevrstnem, zelo prijetnem slogu... In pa seveda izrazito lokalpatriotsko, kot je recimo Kočanska.

Nadja Čebokli, odlična pevka, harmonikarka in klaviaturistka je bila protagonistka dvakrat: v Triu Korona in Bistrca

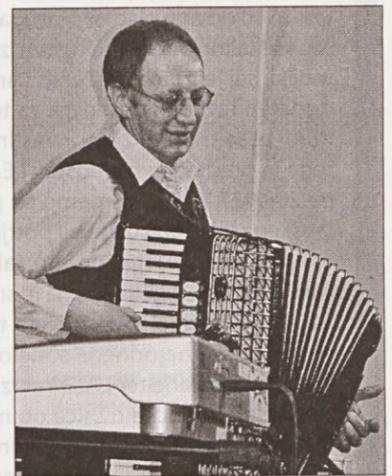
Pa še pogled na poslušalce. Ste tudi vi med njimi? Ne? Pa kdaj drugič.

Srebrnolasi Miloš iz Drskovč, bodoči častni bistrški meščan, izvablja iz zlate trobente zlate zvoke.

In to je pet članov Osminke, ki se je pred kratkim vrnila iz Avstralije in se odpravlja v ZDA. Skupina, ki gre hitro naprej z geslom: počasi se daleč pride, hitro pa še dlje.

Nedvomno eden najboljših glasbenikov vseh časov na Bistriškem je ob posebnih trenutkih še posebej ustvarjalen.

Rdeče-črni člani Nostalgije niso kljub resni zunanosti dolgočasni.

Jožica in Ksenija iz Nostalgije lepo pojeta ... in plešeta potresco.

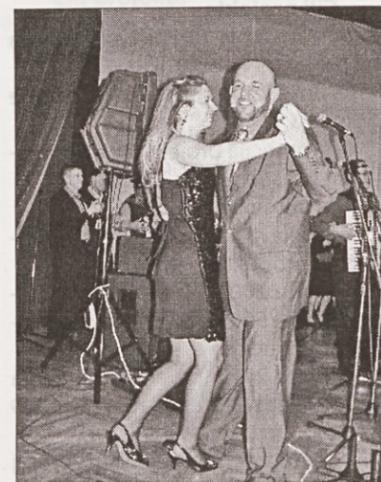
Muzika starih asov z Jožetom Jenkom na čelu vedno vžge. Znani so toliko, da je kaj novega o njih težko pisati. Izdali so tri kasete in CD, nastopali so po raznih kontinentih, še najmanj pa na slovenski TV. Ker niso pri koritu.

Manjkajočega Grego Budala je nadomeščal Sašo Debelec in se vsem vtisnil v spomin s ponarodelim Pastirčkom.

Riziko vadi pri vokalistu in saksofonistu Ivanu Proseni. Če jih hočete slišati kako vadijo dobro muziko, pridite v petek. Ne boste tvegali. No risk.

Skoraj do konca sta povezovalca programa Jride Mršnik in Igor Štemberger odlično »igrala« svoji vlogi, potem pa je koncentracija popustila ...

Sloviti Saša Boštjančič, Jasenc, ki je po rodu Harijec, in njegov Bistrca sta predstavila tudi Sašovo: Horijsko pejs'm. Pa ne bodo Jasenci ljubosumni?

Odobreni projekti iz LIN 2009

Informacija za medije Društva za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom je v določenem roku (konec februarja) oddala na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Letni izvedbeni načrt (LIN) za leto 2009. Gre za dokument, v katerem so določeni izvedbeni projekti na področju LAS, ki jih sofinancira MKGP skozi program Leader. Letošnji LIN zajema 15 izvedbenih projektov in 2 projekta sodelovanja v skupni višini 399.768,89 EUR.

Postopek sprejemanja LIN je Društvo pričelo že novembra 2008 z Javnim pozivom za nabor projektov, na katerega se je prijavilo 15 projektov predvsem zasebnega kapitala. Komisija za ocenjevanje projektov je predlagala v izvajanje 12 projektov, katerim so se v okviru postopka pridružili še trije občinski projekti. Osnovne smernice potrjevanja projektov so bile skladnost z LRS (lokalno razvojno strategijo) področja in razvojna naravnost, prednost pa so imeli projekti z boljšo oceno. Pri tem je komisija in Upravni odbor, ki je na svoji 7. seji potrdil izbor projektov, posebno pozornost namenila projektom zasebnega kapitala, saj je želela s tem potrditi pristop k razvoju področja od spodaj navzgor – torej od zasebne iniciative. Brez problemov pri ocenjevanju sicer ni šlo, saj so bili projekti bolj slabo in različno pripravljene, tako da je bilo potrebno precej dela za usklajevanje in pripravo na oddajo na MKGP. Zato se bo postopek priprav za naslednji LIN 2010 odvijal bistveno drugače in bolj usmerjeno kot dosedanji.

Vsekakor pa so v Društvu zadovoljni z odzivom prebivalcev območja, saj je v LIN uvrščenih kar nekaj zanimivih projektov, ki obetajo dodaten razvojni potencial za to področje. Nenazadnje bo skozi program Leader v letu 2009 investirano na to območje 372.788,00 EUR od tega je predvidenih sredstev LEADER 164.710,95 €, zasebnih sredstev pa 208.077,14 €. Ne smemo pa pozabiti, da je zaradi pozne odobritve lanskega LIN 2008 (ta je bil potrjen šele 4.2.2009), velika večina projektov prenesena v letošnje leto, tako da lahko govorimo o skupni številki kar 769.139,00 EUR, od tega je sredstev LEADER 314.185,00 EUR. V letu 2009 bo Društvo prvič pričelo tudi z izvajanjem projektov medregijskega in mednarodnega sodelovanja. S sosednjima LASoma Krasa in Brkinov iz Sežane ter LAS Kras iz Trsta (Nabrežine) se bo izvajal projekt »Povežimo kmečke tržnice ob meji«, s katerim želijo omogočiti kmetijskim proizvajalcem tega področja čim širši trg za njihove proizvode in izdelke. V ta namen bo vzpostavljenih 12 tržnic letno ob različnih priložnostih na celotnem področju treh LASov. Skupaj z LAS Krasa in Brkinov pa se pripravlja še projekt »Promocija turističnih kmetij Brkinov in Krasa«, katerega osnovni cilj je povezati turistične, izletniške in sadjarske kmetije na skupnem prostoru Brkinov in Krasa. Oba projekta sta z strani LAS DRPSN vredna 26.980,80 EUR, od tega je predvidenih sredstev LEADER 17.987,20 EUR, zasebnih (občinskih) sredstev pa 8.993,60 EUR.

Predstavitev vseh projektov je sicer v celoti na spletni strani društva, spodaj pa je priložen seznam projektov, ki so opredeljeni v obeh LIN. V letu 2008 se je izvajal le prvi projekt Organiziran nastop na trgu in zagotavljanje ustrezne infrastrukture za trženje kmetijskih pridelkov, vsi ostali projekti pa se bodo izvajali v letu 2009.

Projekti iz LIN 2008:

1. ORGANIZIRAN NASTOP NA TRGU IN ZAGOTAVLJANJE USTREZNE INFRASTRUKTURE ZA TRŽENJE KMETIJSKIH PRIDELKOV – I. FAZA
2. POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA IN DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI
3. PREBOJ URE IN OVE V SLOVENIJI
4. POVEŽIMO TEMATSKE POTI NA PODEŽELJU
5. TURISTIČNA POVEZOVALNA POT DOMAČIJA BUBEC – NOVAKOV MLIN
6. PROJEKT ZUNANJE UREDITVE GRADU PREM
7. IZDELAVA SPLETNE STRANI ZA TURISTIČNE KMETIJE
8. KOLESARSKA IN SPREHAJALNE POTI NA POSTOJNSKEM
9. PROJEKT KULTURNE OŽIVITVE GRADU KALC

Projekti iz LIN 2009:

1. TURISTIČNI POTENCIALI PODEŽELJA MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM
2. OBUDITEV TAMBURAŠKE TRADICIJE V KOŠANSKI DOLINI
3. NOVO ZNANJE – ZA BOLJŠE ČEBELARJENJE
4. UREDITEV PROSTORA ZA DRUŽENJE KS SUHORJE
5. FURMANSKI PRAZNIK POSTOJNA 2009
6. KMETIJSKA TRŽNICA ILIRSKA BISTRICA
7. KRANOV FESTIVAL PIVKA 2009
8. PROMOCIJA TURISTIČNIH KMETIJ
9. UREDITEV JAMBORSKE KOLESARSKA POTI
10. DOMAČIJA V STUDENEM – DEDIŠČINA PODEŽELJA
11. TEMATSKI PARK »PIVŠKE LIPE«
12. OZAVEŠČANJE MLADIH O EKO KMETIJSTVU IN ZDRAVI PREHRANI
13. KULTURNA OŽIVITEV GRADU KALC – II. FAZA
14. TURISTIČNA DESTINACIJA JEZERA
15. KINDLERJEV BOTANIČNI PARK

V nadaljevanju podrobneje predstavljamo projekte, ki so vezani na našo občino.

TURISTIČNI POTENCIALI PODEŽELJA MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM

Nosilec je Autentica - turistično razvojna agencija, Matjaž Primc, s.p., Cesta na Markovec 47 Koper, Poslov: na enota Ilirska Bistrica.

Vsebina projekta

Na podlagi analize naravnogeografskih in družbenogeografskih danosti projektnega območja, ki vključuje geografsko različne tipe pokrajin na stiku submediteranskega in dinarskega sveta, ugotavljamo izjemno pestrost naravnega okolja in tradicionalne kmetijske krajine, ki je skozi stoletja sonaravnega gospodarjenja v prostoru do danes ohranila svojo prvobitnost. Slednje je v večini gospodarsko razvitejše Evrope že prava redkost, pomanjkanje možnosti zadovoljevanja potreb po doživljanju takšne krajine v domačih okoljih pa predstavlja pomembno razvojno priložnost za podeželje v trikotniku med Nanosom, Snežnikom in Slavnikom, ki lahko zahodnemu človeku ponudi ravno tiste vrednote, ki jih v svoji okolici ne more več podoživljati, kot so: naravno okolje, pristna kulturna krajina, domačnost, avtentičnost,...

Projekt se v izhodišču navezuje na načela trajnostnega ekonomskega razvoja na podeželju, ki povezuje turistično in kmetijsko dejavnost v integrirane produkte (aranžmaje) s povečano dodano vrednostjo. V tem smislu bo projekt stremel k sledečim aktivnostim:

- razvoj in izboljšanje integriranih produktov in storitev različnih tipov turistične ponudbe (povezovanje naravnih, kulturno-geografskih, zgodovinskih, etnoloških in drugih vsebin);
- vključitev kulturne in zgodovinske dediščine v turistične produkte (vizita, pustni običaji, žegnanje konj,...);
- vzpostavitev in izboljšanje skupnega trga ter promocije turizma in kmetijskih produktov in storitev;
- stimulacija vključitve naravne dediščine in zavarovanih območij v turistično ponudbo.

Cilj projekta

- povečanje turističnega obiska na projektne območje,
- povečanje turistične ponudbe območja,
- promocija projektnega območja kot turistične destinacije;

Pričakovani rezultati

- izdelava šestih konkretnih turističnih produktov (aranžmajev),
- v letu 2009 (faza testiranja) pripeljati vsaj 500 obiskovalcev na projektne območje,
- v letu 2010 (prvem letu trženja novih izletov) prepeljati vsaj 1000 gostov,
- izdelava marketinških orodij (katalog, postavitev itinerarijev na spletno stran);

Lokacija projekta

Podeželje obravnavanega območja občin Ilirska Bistrica, Pivka in

Postojna.

Finance

Skupna vrednost (€) 15.533,36.

NOVO ZNANJE - ZA BOLJŠE ČEBELARJENJE

Nosilec je Čebelarstvo društvo Anton Žnideršič Ilirska Bistrica

Vsebina projekta

Čebelarstvo ima na ilirskobistriškem bogato tradicijo. Dokumentirano sega čebelarjenje v teh krajih globoko v srednji vek, ko so kmetje morali fevdalni gospodi poleg desetine kmečkih pridelkov dostavljati tudi med, vosek in celo čebelje družine. Z domačinom Antonom Žnideršičem Košomatom (1874-1974), posestnikom, tovarnarjem in vele čebelarjem pa se na Bistriškem začne organizirano čebelarstvo na visoki strokovni ravni.

S projektom želimo dvigniti usposobljenost naših čebelarjev, saj med njimi prevladuje nizka izobrazbena in neugodna starostna struktura, ki zmanjšuje perspektivnost čebelarstva kot poklicne dejavnosti.

Hkrati bi želeli tudi čebelarje osvestiti o pomenu čebelarstva pri ohranjanju biotske raznovrstnosti ter habitatov ter povečevanju naravne in krajinske pestrosti.

Ciljne skupine so čebelarji domačega društva ter čebelarji iz Pivške in Postojnske občine in širša javnost, katero zanima čebelarjenje.

Projekt se bo izvajal v prostorih društva, ki so v delno obnovljeni Vencinovi hiši, pomembno kulturno zgodovinsko objektu v starem delu Il.Bistrice (edina hiša zgrajena v venecijanskem slogu nad reko Bistrica). Učilnico bomo najprej obnovili, računalniško opremili ter vzpostavili spletno stran društva, tako da bomo imeli možnost izvajanja predavanj in možnost čim večje komunikacije z njimi in ostalimi zainteresiranimi. Domači in zunanji sodelavci bodo v obdobju izvedli 5 predavanj s sledečo vsebino:

- Pravilno prepoznavanje in deklariranje medu,
- pravilno polnjenje in etiketiranje,
- pomen čebelarstva in trženje,
- vzreja matic,
- sheme kakovosti in blagovna znamka;

Cilj projekta

Glavni cilj projekta je ozavestiti čebelarje in jih seznaniti z modernimi načini pridobivanja medu, zdravljenja čebel ter trženja čebeljih izdelkov.

Cilj projekta je tudi pridobivanje novih članov društva ter z opremljeno učilnico vplivati na člane društva po večji vključenosti.

Lokacija projekta

Lokacija projekta je Čebelarstvo doma v Ilirski Bistrici - prenovljena Vencinova hiša.

Finance

Skupna vrednost (€) 8.930,00.

KMETIJSKA TRŽNICA ILIRSKA BISTRICA

Nosilec je Razvojni center Il.Bistrica.

Vsebina projekta

Organizacija dvodnevne strokovne kmetijske prireditve s ciljem predstavitve in promocije kmetijstva na področju delovanja LAS. V okviru prireditve se bodo izvajale naslednje aktivnosti:

- predstavitev dejavnosti kmetov, gozdarjev in ostalih zainteresiranih (predstavitev strojev, naprav, novih pridobitev za razvoj kmetovanja),
- predstavitev živinorejcev (razstava živali),
- predstavitev proizvajalcev kmetijske opreme,
- strokovne delavnice - nosilna tema prireditve,
- ročne delavnice za obiskovalce prireditve (otroške, ročna dela)
- promocijske in prodajne stojnice s kmetijskimi pridelki in izdelki,
- kulturno zabavni program s predstavitev društev in njihovo dejavnostjo, prikaz domačih obrti in običajev,
- tekmovanje za najboljšo domačo jed (npr. štrudelj, potica, ipd.),
- razglasitev rezultatov tekmovanja za najboljša žganja,
- promocijska stojnica LAS, predstavitev projektov LAS;

Cilj projekta

Promocija kmetijstva na področju občin Il.Bistrica, Pivka in Postojna.

Pričakovani rezultati

- Izvedena promocija kmetijskih proizvajalcev in dejavnosti na področju,
- izvedena strokovna svetovanja, posveti, delavnice,
- ponudba kmetijskih proizvodov in izdelkov na 30 stojnicah,
- izvedene delavnice za obiskovalce prireditve (ročna dela, otroška).

Lokacija projekta

Kmetijski kompleks Žabovca v Ilirski Bistrici.

Finance

Skupna vrednost (€) 11.892,00.

PROMOCIJA TURISTIČNIH KMETIJ

Nosilec je Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom.

Vsebina projekta

V društvu ocenjujemo, da je podpora trženju turističnih kmetij ena izmed osnovnih aktivnosti razvoja podeželja v smislu ustvarjanja možnosti za nove turistične kmetije. Z aktivno promocijo in trženjem se bo ta dejavnost širila, odprle se bodo nove možnosti zaposlovanja, istočasno pa se odpirajo tudi možnosti ostalih dejavnosti na podeželju, od prodaje kmetijskih proizvodov do ponudbe ostalih storitev. Zato načrtujemo promocijsko sodelovanje na sejmu Turizem in prosti čas v Ljubljani med 22.1. in 25.1.2009, sodelovanje na turističnem sejmu v Milanu (Italija) med 19.2. in 22.2.2009, in sodelovanje na sejmu v Trstu (Italija).

- Aktivnosti projekta so:
- Izdelava promocijskih panojev,
- Izdelava letakov v slovenskem in tujih jezikih,
- Udeležba na sejmu v Ljubljani TIP,
- Udeležba na sejmih v tujini (Milano, Trst, Pordenone),

Cilj projekta

Promocija turističnih kmetij. Izdelava marketinških (promocijskih) orodij.

Ustvarjanje novih možnosti turistične ponudbe na podeželju.

Pričakovani rezultati

- udeležba in izvedena promocija na treh sejnih, - povečan turistični obisk (število nočitev, število izvedenih izletov);

Lokacija projekta

Področje podeželja med Snežnikom in Nanosom.

Finance

Skupna vrednost (€) 11.640,00.

OZAVEŠČANJE MLADIH O EKO KMETIJSTVU IN ZDRAVI PREHRANI

Nosilec je Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom.

Vsebina projekta

Mladi danes odraščajo ob mnogih dobrinah sodobnega sveta, ki jim nudijo hitro zadovoljevanje njihovih potreb obenem pa otrokom ne nudijo trajnega zadovoljstva. Pojav, da otroci ne vedo kako in kje nastane mleko, jogurt, skuta, iz česa in kako nastane kruh... ni več tako redek niti na podeželju, ki se je dolgo upiralo vplivom potrošniške družbe. Da so mladi danes drugačni, da imajo drugačne želje, potrebe kot so jih imeli mladi pred 30, 40 leti je razumljivo. Vendar je napredek prinesel s seboj tudi slabosti. Gotovo je ena izmed njih tudi izgubljen stik z naravo in podcenjevalni odnos do fizičnega dela in kmetovanja.

Projekt Ozaveščanje mladih o eko kmetijstvu in zdravi prehrani cilja predvsem na osnovnošolske otroke v drugi triadi devetletke. V okviru projekta bodo spoznali ekološki in tradicionalni način kmetovanja, se srečali z domačimi živalmi, sami pridelali hrano in uporabili. Predvidene so naslednje aktivnosti, ki jih bodo pod mentorstvom strokovno usposobljene osebe izvajali otroci sami:

1. Delo na vrtu:

- zasaditev tradicionalnega zelenjavno zeliščnega vrta, - obdelovanje vrta skozi celo leto in pobiranje plodov,

- zasaditev in oskrba tradicionalnih sadnih drevesnih vrst, - predstavitev projekta na tradicionalni Kmetijski tržnici v Ilirski Bistrici,

- spoznavanje domačih živali na okoliških kmetijah,

2. Drugo usposabljanje in izobraževanje

- ogled dobre prakse ekološkega kmetovanja na kmetijah s področja LAS,

- promocija kmetijstva med mladimi na območju LAS;

V projektu bodo sodelovale OŠ iz območja LAS: OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, OŠ Košana, OŠ Pivka, OŠ Prestranek in OŠ Hruševje. Projekt bo zasnovan na principu krožka.

Cilj projekta

- povečati med mladimi zanimanje za kmetovanje,

- ozavestiti mlade o prednostih ekološkega kmetovanja,

- ozavestiti mlade o pomembno-

Nenazadnje bo skozi program Leader v letu 2009 investirano na to območje 372.788,00 EUR od tega je predvidenih sredstev LEADER 164.710,95 €, zasebnih sredstev pa 208.077,14 €.

sti zdrave prehrane, - mladim pokazati zaposlitvene možnosti, ki jih podeželje skozi kmetijsko dejavnost ponuja, - ozavestiti mlade o pomembnosti ohranjanja kulturne krajine;

Pričakovani rezultati

- izboljššan odnos mladih do kmetijske dejavnosti, - ozaveščenost mladih o pomembnosti zdrave prehrane, - ozaveščenost mladih o pomembnosti ohranjanja kulturne krajine,

- večje število mladih, ki se odločajo za biotehniške poklice;

Lokacija projekta

Osnovne šole in kmetije v Ilirski Bistrici, Pivki, Postojni.

Finance

Skupna vrednost (€) 6.735,00.

KULTURNA OŽIVITEV GRADU KALC - II. FAZA

Nosilec je Občina Ilirska Bistrica

Vsebina projekta

Na osnovi izdelanega projekta kulturne oživitve Gradu KALC se v letu 2009 nadaljuje z aktivnostmi za vzpostavitev uporabe objekta in kulturno oživitev gradu. V okviru tega se bodo izvedle priprave na praznovanje 140 letnice Tabora na Kalcu. Potrebno je vzpostaviti primerno stanje za izvedbo prireditve (čiščenje grmičevja z ruševin in prostora ob gradu Kalc). Izpelje se prireditev s poudarjeno kulturno in zgodovinsko noto.

Počastitev 140. obletnice tabora na Kalcu pa ne bo politično pač pa kulturno obarvana. Sodelovala bodo kulturna društva iz vseh treh občin: pevski zbori, orkestri, recitatorji. Upoštevali bomo princip združevanja, zato bodo peli združeni zbori, združeni orkestri... K realizaciji tega vseslovenskega shoda bomo povabili tudi ostala društva - šport-

na, gasilska, turistična, mladinska ter šole...

Cilj projekta

1. Oživitev kulturnega spomenika »Graščine Kalc«:

- kulturni del z predstavitvijo zgodovinsko kulturnega središča vseh treh občin,

- arheološko geografski del: strateški pomen gradu in gradnja skozi obdobja-

- turistični del: pridobitev odlične razgledno turistične točke na območju Zgornje Pivke;

2. Izvedba prireditve ob 140 letnici Tabora na Kalcu.

3. Nadaljnja obnova gradu Kalc.

Pričakovani rezultati

- kulturna oživitev gradu,

- očiščena in urejena okolica grada Kalc,

- izvedena prireditev,

- vzpostavitev turistične točke;

Lokacija projekta

Grad Kalc, KS Knežak.

Finance

Skupna vrednost (€) 33.480,00.

TURISTIČNA DESTINACIJA JEZERA

Nosilec je Občina Ilirska Bistrica

Vsebina projekta

Na področje akumulacijskih jezer Mola in Klivnik v Občini gravitirajo vasi Sabonje, Harije, Soze in Podbeže, kjer se posamezniki že ukvarjajo z turistično ponudbo na kmetiji, nekaj je sadjarskih kmetij, poleg tega pa se pojavljajo pobude za investicije v turistično infrastrukturo. Strategija razvoja turizma v občini Ilirska Bistrica (sprejeta 2005) predvideva v naslednjih letih pripravo prostorskih dokumentov in izvedbo študije, s katero bi se ta prostor opredelil kot turistična destinacija. Na osnovi iniciative posameznikov, ki že delujejo v smeri turistične ponudbe v Brkinih, želimo izdelati študijo za turistično izrabo prostora okoli obeh jezer, s katero bi opredelili razvoj turističnih vasi na tem področju. Krajevne skupnosti in vaše skupnosti so pripravljene vstopiti v ta projekt, saj se zavedajo, da je potrebno vzpostaviti potrebne pogoje za razvoj turizma na tem področju.

Projekt je v tej začetni fazi izključno neprofiten, saj ne zasleduje tržnih učinkov ampak želi preveriti pogoje za razvoj lokalnih skupnosti na tem področju in jih na osnovi rezultatov usmeriti v nadaljnje aktivnosti.

Cilj projekta

- Izdelava študije turistične izrabe prostora,

- vzpostavitev pogojev za turistične projekte na področju jezera,

- vzpodbuditi prebivalce območja k aktivnemu sodelovanju pri vzpostavljanju turističnih vasi in njihovega razvoja,

Pričakovani rezultati

- izdelana študija,

- aktivna udeležba prebivalcev območja (štiri vasi) pri načrtovanju razvoja njihovih vasi,

- ustvarjeni pogoji za nadaljnje delo na tem področju;

Lokacija projekta

Lokacija jezer Klivnik in Mola, vasi Sabonje, Podbeže, Harije in Soze v občini Ilirska Bistrica.

Finance

Skupna vrednost (€) 30.000,00.

KINDLERJEV BOTANIČNI PARK

Nosilec je Občina Ilirska Bistrica

Vsebina projekta

Botanični park je po 2. sv. vojni zasnoval gozdarski tehnik Vilijem Kindler, ki je na vsega 1,8552 ha površine nekdanjega mestnega smetišča zasadil novi botanični in hortikulturni mestni park, ki je v svoji biotski pestrosti izjemno bogat saj obsega 110 različnih rastlinskih vrst, od tega 45 iglavcev in 65 listavcev. Ob robu parka pa je dodatno uredil še vodne površine od katerih ribnik z otokom, mostički, lokvanji in obvodno vegetacijo predstavlja pravzaprav zaščitni znak te osrednje mestne parkovne površine, katere pomen lahko označimo kot regionalni, ne samo lokalni.

S tem projektom nameravamo v 1. fazi pripraviti projekt obnove botaničnega parka, v 2. fazi pa sanirati, na novo zasaditi, urediti vodne površine, pešpoti, postaviti igrala ter tako park vrniti v uporabo ljudem. Rastline bomo v sodelovanju z OŠ Dragotina Ketteja in OŠ Antona Žnidaršiča inventarizirali ter označili. V parku bomo v sodelovanju z enoto Gimnazije Ilirska Bistrica uredili krožno učno pot, kjer bodo lahko otroci in odrasli uvideli samo različnost rastlinstva ter pomen varovanja okolja. Obnovljen park bo tako ponovno zaživel kot zbirališče vseh generacij za kvalitetno preživljanje prostega časa, ob tem pa bo imel

tudi funkcijo izobraževanja o biotski raznovrstnosti in pomen varovanja narave.

Cilj projekta

Splošni cilj projekta je ohranitev izjemno bogate naravne in kulturne dediščine, ki je zaradi pomanjkanja sredstev začela propadati. Zato obstaja bojazen, da bi se uničil del parka, ki vsebuje izjemno kakovostne dendrološke primerke.

Drugi splošni cilj je preko urejevanja in oživitve parka osveščanje in izobraževanje javnosti glede pomena varovanja narave in okolja.

Ohranitev parka in izvajanje osveščanja in izobraževanja o biotski raznovrstnosti in pomenu varovanja okolja bo posredno prispevala k uresničevanju ciljev Nacionalnega programa varstva okolja, katerega ena temeljnih usmeritev je varovanje naravne in biotske raznovrstnosti.

Pričakovani rezultati

- izdelan projekt obnove parka,

- Površina obnovljenih zelenih površin 18.552 m²,

- urejena infrastruktura,

- Priprava in tisk izobraževalne brošure v nakladi 1000 izvodov,

- Priprava in tisk promocijske zloženke v nakladi 3000 izvodov,

- Priprava učnih gradiv za vodenje po parku,

- vodeni ogledi za učence OŠ,

- v celoti urejeni objekti in zasaditev parka;

Lokacija projekta

Kindlerjev park v mestu Ilirska Bistrica.

Finance

Skupna vrednost (€) 64.764,00.

VELIKONOČNA RAZSTAVA

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

Velikonočna zapuščina naših prednikov s pridihom sedanosti
Od sobote, 4. 4. 2009
do ponedeljka 13. 4. 2009
V ŽUPNIŠČU KNEŽAK
Vljudno vabljeni!

PROGRAM:	
- sobota, 4. 4. 2009	❖ Ob 15.00 uri otvoritev velikonočne razstave z nagovorom župana in ogledom do 17.00 ure; ❖ otroška delavnica - od 17.00 do 19.00 ure v gasilskem domu Knežak
- nedelja, 5. 4. 2009	❖ blagoslov oljčnih vejic ❖ razstava od 11.00 do 17.00 ure
- ponedeljek, 6. 4. 2009	❖ razstava od 11.00 do 17.00 ure
- torek, 7. 4. 2009	❖ razstava od 11.00 do 17.00 ure
- sreda, 8. 4. 2009	❖ razstava od 11.00 do 17.00 ure
- petek, 10. 4. 2009	❖ obuditev starega običaja »rezetanje« ob 15.00 uri v cerkvi
- sobota, 11. 4. 2009	❖ blagoslov velikonočnega ognja in jedi
- nedelja, 12. 4. 2009	❖ vstajenje ❖ razstava od 15.00 do 17.00 ure
- ponedeljek, 13. 4. 2009	❖ razstava od 15.00 do 17.00 ure ❖ zaključna prireditev ob 17.00 uri

22. seja Občinskega sveta »Snezni prodan«

22. seja Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica je potekala 19. februarja. O prvi točki: Predstavitev idejne zasnovne prometne ureditve »Zdravstveni dom – OŠ D. Kette – Dom na Vidmu« smo izčrpno poročali že v februarški številki, v tokratni pa poročamo še o drugih točkah s te seje.

Vprašanja in pobude

Dušana Grbca je zanimalo ali je bila ob zadnjem neurju imenovana komisija za pregled škode na poljskih oziroma vaških poteh in če ni bila, je dal pobudo, da se jo imenuje.

Stanislav Prosen je povedal, da je v zadnjem občinskem glasilu, v rumenem tisku prebral obvestilo zdravstvenega doma, ki pravi, da ljudje od petka od 7. ure zvečer do ponedeljka do 7. ure ne smejo več zboleti, in sicer na osnovi Pravilnika o službi nujne medicinske pomoči v zdravstvenem domu. Direktorja zdravstvenega doma je vprašal, ali je ta pravilnik sprejelo Ministrstvo za zdravje ali naš zavod. Po tem pravilniku ljudje v naši občini dva dni ostanejo brez zdravstvene zaščite oziroma brez zdravstvenega varstva. Direktorja je prosil, da za naslednjo sejo OS pripravi konkretna pojasnila, ker so ljudje zaradi navedenega članka zelo razburjeni. Poleg tega ga je prosil, da naj ne piše takih neumnosti, ker ni zdravnik in naj ne postavlja diagnoze oziroma ljudem svetuje, kdaj naj gredo k zdravniku. Ljudje gredo k zdravniku, ko so bolani, ne pa da čakajo dan ali dva. Če bodo še kdaj kakšni članki v časopisu glede tega, naj zaprosi kakšnega zdravnika v zdravstvenem domu, da napiše članek, kdaj se obišče zdravnika.

Ado Barbiš je podal naslednje pobude in vprašanja. »Pobuda: Na 21. seji dne 29.01.2009 je OS sprejel LEK izdelovalca ECO Consulting. LEK, ki je izhodiščna podlaga, saj podaja številne smernice za energetske oskrbo občine na področju URE uporabe OVE in varovanja okolja. Velika škoda bi bila, če bi ta dokument končal v predalu. Glede na smernice in priporočila iz LEK naj župan in strokovne službe OU do naslednje seje pripravijo program aktivnosti in predlog ukrepov s časovnico za izvajanje lokalne energetske politike. Pričakujem, da strokovne službe proučijo že predvidene projekte in jih po potrebi dopolnijo v skladu s smernicami LEK. Prva priložnost je to za javne zavode, ki so v lasti občine. S pozitivnim pristopom bi občina dala pozitiven zgled vsem ostalim. Istočasno pripravite smernice za izvajanje energetske politike za občino Il. Bistrica za stanovanjske objekte in ostale individualne stanovanjske objekte, javno razsvetljavo, gospodarske in kmetijske objekte... Premišljena energetska strategija občine bo lahko dolgoročno zagotavljala pozitivne učinke v smislu URE in OVE in s tem bo dana priložnost in ugodni pogoji za nastanek prepotrebnih delovnih mest v naši občini.

Glede na to je potrebno razmiš-

ljati o rebalansu sprejetih proračunov 2009 in 2010.

Vprašanje: Kje so razlogi, da OS ni bila predstavljena ocena varnostnih razmer za leto 2007 in 2008. Ocena varnostnih razmer v naši občini je bila zadnjič obravnavana na 7. seji OS, dne 15.5.2007 za leto 2006. Realno bi pričakoval, da bi ocena bila predstavljena za 2007 v letu 2008 in za leto 2008 v letu 2009.

Vprašanje: Razlogi zakaj še ni uvedena redarska služba in kdaj predvidevate, da bo v sklopu občine ali več občin končno zaživela. Kakšno je dosedanje sodelovanje občina policijska postaja Il. Bistrica.

Vprašanje: V lanskem letu je bila zaključena investicija vodovod Sušak-Novokračine. Prepričan sem bil, da bo istočasno urejena vodooskrba tudi za vas Fabce. Sprašujem Vas ali se namerava tudi v vas Fabce napeljati vodovod. Prosim, da na Komunalnem podjetju pridobite natančne podatke o količini dobavljene vode gospodinjstvom na Fabcih za zadnja leta in stroške prevozov, ki so povezani z dobavo. Prepričan sem, da plačilo m³ vode, ki ga plačujemo občini Il. Bistrice v tem primeru pomeni precejšnjo izgubo za Komunalno podjetje.

Anton Frank je izvedel je, da Lesonit že dlje časa dela poskusne zagone z izocianati. Zanimalo ga je, ali imajo dovoljenja za to.

Branka Počkaj je dala pobudo, da bi se občinska uprava in občinski svet bolj angažirala na področju Volovje rebri – vetrnih elektrarn.

Igor Štemberger

1. Svet zavoda Območne izpostave JSKD Ilirska Bistrica je dal pobudo, da bi se novi oskrbnica Premškega gradu zaupalo tudi Ljudsko šolo Prem.

2. Lansko leto je bila imenovana komisija za oblikovanje predloga o občinskih nagradah, ki je letos pričela s svojim delom. Na prvi seji so sprejeli tudi sklepe na osnovi katerih se pripravi nov pravilnik, predlagal pa je, da se v letošnjem letu nagrade podeli še po starem pravilniku.

Mile Uljan je glede lastništva vaškega doma na »Sjelih« in balinarske dvorane v Zabičah spraševal že na začetku tega mandata občinskega sveta. Rečeno mu je bilo, da ima občinska uprava preveč dela na drugih področjih in se bo to problematiko reševalo ob koncu mandata. Več kot pol mandata je že mimo in bi bil vesel, če bi našli čas za rešitev tega problema, še posebej zato, ker dom na »Sjelih« propada, balinarka dvorana pa še vedno nima uporabnega dovoljenja.

Roka Jenka je zanimalo v kakšni fazi je reševanje problema preselitve uporabnikov Sokolskega doma v nove prostore na Jurčičevi 1 oziroma Dom na Vidmu ter ali potekajo s strani občinske uprave kakšne aktivnosti za pripravo odloka po noveli zakona o graditvi objektov, s katerim bi sanirali neurejena poslopja, fasade, ipd.

Alena Lilića je zanimalo kako daleč smo prišli z reševanjem oziro-

ma ureditvijo pešpoti do Gimnazije.

Pri premoženjsko pravnih zadevah so sprejeli sklep, da se zaradi širitve Osnovne šole Jelšane od lastnikov zemljišč za ocenjeno vrednost 24.175,80 EUR odkupijo zemljišča.

Zavrnili so vlogo Edvina Velenika, Hrib svobode 6, za odprodajo parc. št. 82/6 k.o. Trnovo, zaradi tega, ker to zemljišče – travnik v izmeri 161 m² k.o. Trnovo v naravi dejansko predstavlja javno dobro, saj se del parcele uporablja kot izogibalnišče in parkirišče v sled ozkih ulic in dostopov na Hribu svobode v Ilirski Bistrici.

Gradbenemu inštitutu ZRMK, Dimičeva 12, Ljubljana so za potrebe delovanja energetske pisarne v brezplačno uporabo oddali nadomestni poslovni prostor v poslovni stavbi Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica.

V nadaljevanju so sprejeli še predlog za dodelitev enkratne denarne socialne pomoči Ani Valenčič, Gregorčičeva cesta 27/a, Ilirska Bistrica, za nakup avtomobila prilagojenega otroku s posebnimi potrebami za sina Kristjana Valenčiča v višini 8.000 evrov neto.

Pri osmi točki so za predstavnika Občine Ilirska Bistrica v Svet zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica imenovali Vojka Mihlja, kot zadnjo točko pa so svetniki obravnavali izdajo soglasja k pogodbi za prodajo poslovnega deleža PGP Snežnik d.o.o. Igor Maljevac, direktor Komunalnega podjetja Ilirska Bistrica, je predstavil postopek prodaje poslovnega deleža PGP Snežnik d.o.o..

V razpravi, ki je sledila je Dušan Grbec nasprotoval prodaji in predlagal, da se prodajo zaustavi ter opravi zunanjo revizijo poslovanja Snežnika v zadnjih štirih letih. Igor Batista, ki je za glasovanje predlagal, da se podjetju Fiduciaria polovico plačila za izdelano Poročilo o oceni tržne vrednosti družbe PGP Snežnik d.o.o. Ilirska Bistrica na dan 30.9.2008 zadrži, zaradi pomanjkljivo izdelanega poročila.

Stanislav Prosen se je strinjal s prodajo, s tem, da se predhodno razčistijo zadeve v zvezi z odtujevanjem nekaterih osnovnih sredstev, o čemer je govoril Grbec. V nadaljevanju so razpravljali tudi ostali svetniki na koncu pa so sprejeli sklep:

Občinski svet Občine Ilirska Bistrica potrjuje sklenitev pogodbe o prodaji celotnega poslovnega deleža, v družbi z omejeno odgovornostjo PROIZVODNO GRADBENO PODJETJE SNEŽNIK d.o.o., Cankarjeva 29, 6250 Ilirska Bistrica, ki jo skleneta KOMUNALNO PODJETJE ILIRSKA BISTRICA, Prešernova ulica 7, 6250 Ilirska Bistrica, kot odsvojitelj in PRIMORJE d.d., družba za gradbeništvo, inženiring in druge poslovne storitve, Vipavska cesta 3, 5270 Ajdovščina, kot pridobitelj. Po oceni podjetja Fiduciaria d.o.o. znaša ocena tržne vrednosti podjetja na dan 30.9.2008 282.532 EUR, vrednost lastniškega kapitala pa 265.825 EUR.

»ZA« predlagan sklep je glasovalo 16 svetnikov, »PROTI« je glasovalo 6 svetnikov.

Zahvala

Za Turistično društvo Ilirska Bistrica: Vojka Lenarčič

Turistično društvo Ilirska Bistrica se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri organizaciji, izvedbi in sodelovanju v sprevodu odmevne turistično, kulturne in etnološke prireditve »Pust je pršu-2009!«. Štiriindvajset pustnih skupin v katerih je bilo 1070 udeležencev je poskrbelo za revijo pustnih »šjem«, kjer se je prepletala kulturna dediščina preteklosti in domiselnost novodobnih zanimivosti – veseli smo, ker lahko računamo, da z dobrim in prijateljskim sodelovanjem pripravimo prireditev, ki nam jo marsikateri večji in bogatejši organizatorji zavidajo. Tako sodelovanje ne nastane od danes do jutri, ampak se vezi pletejo več let in ne samo ob pustu.

Organizacija te prireditve je zelo zahtevna v finančnem in organizacijskem smislu. Turistično društvo, kljub izdatni pomoči z zagotovljenimi finančnimi sredstvi, ki so pridobljena na Javnem razpisu občine (6.200,00 €), mora zagotoviti še dodatna finančna ter materialna sredstva in opraviti približno 1.700 ur prostovoljnega dela, da je vse potekalo kot se spodobi. Zahvaljujemo se: Občini Ilirska Bistrica, županu občine, Keš Francu, Direkciji RS za ceste Ljubljana, JSKD enoti v Ilirski Bistrici, Tabornikom »Rodu snežniških ruševcev«, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Ilirska Bistrica, Grafični delavnici Bor, Banki Koper d.d.enoti v Ilirski Bistrici, Zavarovalnici Triglav Postojna, Plami – Pur d.d. Podgrad, Liburniji d.o.o. Ilirska Bistrica, Euro MB, do.o. Ilirska Bistrica, Primc Vinku iz Velike Bukovice, Volk Alojzu iz Zarečice, Piceriji Park – Ljiljani Primc s.p., Lidiji Bubnič s.p. Ilirska Bistrica, Engrotušu d.o.o. Celje, Pekarni Pekodžem s.p., Ilirska Bistrica, Pekarni Jure Postojna, Danici in Miru Ličan iz Podgraj, Siminu Skoku s.p. Ilirska Bistrica, družini Primc iz gostilne Zemonska vaga, Brozini d.o.o. iz Jelšan, Ankici Udovič-sodavičarstvo iz Jelšan, Komunalnemu podjetju Ilirska Bistrica, Domu starejših občanov Ilirska Bistrica, Policiji Ilirska Bistrica, Osnovni šoli Antona Žnideršiča, Osnovni šoli Dragotina Ketteja, IPIL –invalidskemu podjetju d.o.o. Ilirska Bistrica, Kandare Zvonku in vsem, ki so na zelo profesionalen in primeren način predstavljali skupine in prireditev na predstavitevni prostorih, vsem prijateljem društva, ki pomagajo pod nazivom »javna dela«, Milivoju Kaluži, Žbogar Zoranu. Posebna zahvala vsem predstavnikom in dopisnikom sredstev javnega obveščanja, ki so zaslužni, da je prireditev resnično zaživela kot osrednja pustna prireditev na Primorskem, ter članicam in članom društva, ki so poleg svojega dela prispevali tudi material- zelje, krompir, vino, slivovko...! Zahvaljujemo se tudi obiskovalcem, ki so si v tako velikem številu prireditev ogledali. Še enkrat hvala vsem tudi tistim, ki nas podpirajo in nam pomagajo pa ne želijo, da se jih imenuje.

OBMOČNO ZDRUŽENJE
ILIRSKA BISTRICA

VAS VABI NA

**KRVODAJ ALSKO
AKCIJO**

**V SREDO, 1. APRILA 2009 OD 7. DO 13. URE
V GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA**

SKUPAJ REŠUJEMO ŽIVLJENJA!

EURO MB

NIZKE GRADNJE

041 682 549

041 652 769

GRADBENI VIC

*Mlad inženir, prvi dan na delu.
Njegov šef mu da metlo v roke
in reče:*

*- Evo, tukaj je metla in za
začetek boš pometel dvorišče.
- Metla!? Ampak jaz sem
inženir!
- Imaš prav, oprost, pridi sem,
da ti pokažem, kako se to dela.*

*Veste kaj naredita Mujo in Haso,
ko končata pravno fakulteto?
Oder preselita na ekonomsko
fakulteto !!!*

Škode za 98.852 eur

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – OE Postojna – Odbor izpostave Ilirska Bistrica je v torek, 3. marca organiziral okroglo mizo na temo: **PROBLEMATIKA ŠKOD PO DIVJADI NA OBMOČJU ILIRSKÉ BISTRICE.**

V preteklem letu so v Ilirski Bistrici organizirali okroglo mizo zaradi vse večjih škod po divjadi. Sprejeli so kar nekaj sklepov, s katerimi naj bi omilili škodo. Škode po divjih prašičih in drugih vrstah divjadi pa se kljub sprejetim sklepom povečujejo, zato so se odločili ponovno izpostaviti to perečo problematiko javnosti.

Uvodoma so predstavili dva referata.

Rafaela Žejn je predstavila problematiko škod zaradi divjadi na kmetijskih zemljiščih. Škoda je na zemljiščih je lahko neposredna zaradi zmanjšane pridelke ali pa posredna z manj krme za živali- zmanjšanje stalaža, slabša kvaliteta, neustrezna silaža, bolezni, neizpolnjevanje obveznosti (KOP, SKOP), uničen mikro relief na travnikih, izguba trga, zaraščanje površin, izguba volje do kmetovanja, ... Vzroke za porast škod je potrebno iskati v zakonodaji, v prevelikem staležu divjadi, v krmljenju divjadi v bližini kmetijskih površin ter v zaraščeni kmetijskih površin.

Rešitve za zmanjševanje škod pa vidi v strokovni oceni škod in pravočasnem izplačilu, v doslednem prijavljanju škod, v ustreznem staležu divjadi ter v izbiri prioritete na podeželju.

V nadaljevanju je Egon Rebec - vodja oddelka za gozdarsko svetovanje, KGZS Zavod Nova Gorica predstavil še škode od lovnih in zavarovanih vrst divjadi v naši občini.

ŠKODA OD LOVNE DIVJADI NA NELOVNIH POVRŠINAH V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2009

- 3 škodni dogodki,
- za 2.014 EUR odškodninskih zahtevkov,
- v vseh primerih je bila povzročitelj šoja;

ŠE NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV V ŠTEVILKAH

ŠKODA OD LOVNE DIVJADI V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2008 V EUR

Lovska družina	jelenjad	srnjad	divji prašič		Skupaj po LD
	kultura	kultura	Kultura	travnik	
LD Trnovo	260	70	719	810	1.859
LD Kozlek			1.848	50	1.928
LD Zemon			1.585	820	2.405
LD Bukovica	685		1.543	1.701	3.929
LD Prem	600		1.835	2.157	4.592
LD Brkini			4.158	1.360	5.519
Skupaj	1.545	70	11.688	6.898	20.232
Skupaj po vrsti divjadi	1.545	70	18.586		
Skupaj Občina	20.232 EUR				

SKUPNA IZPLAČANA ODŠKODNINA ZA ŠKODO OD VSEH VRST DIVJIH ŽIVALI V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2009 JE 98.852 EUR.

Kdo je odgovoren za škodo?

Za škodo, ki jo povzročijo zavarovane vrste živali (medved, volk, ris, krokar, itd) je odškodninsko odgovoren MOP. Za škodo, ki jo povzroči divjad (jelenjad, srnjad, d. prašiči, itd.) na kmetijskih in gozdnih zemljiščih je odškodninsko odgovoren upravljavec lovišča, torej **lovska družina**. Za škodo, ki jo povzroči divjad na nelovnih površinah (intenzivni sadovnjaki, naselja, drugi ograjeni objekti, itd) je odškodninsko odgovoren MKGP.

MKGP poziva

MKGP poziva vse oškodovance, da prijavljajo škodo LD, kajti ti podatki so pomembni za dejansko stanje povzročenih škod, kar se mora nenazadnje odražati tudi v načrtovanju višine odzema divjadi za prihodnja leta. LD bodo najverjetneje z mesecem majem postale koncesionarke, kar pomeni močan dodaten nadzor s strani MKGP, kajti sestavni del koncesijskega odnosa je tudi poravnavanje škode po divjadi oškodovancem. V nasprotnem primeru lahko minister koncesijo LD celo odvzame. Vsa javnost LAHKO vpliva na načrte (višino odzema posameznih vrst divjadi), ki jih pripravlja ZGS. Pred sprejemom načrtov vsako leto poteka javna predstavitev. **V tem procesu naj oškodovanci in drugi lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč sami ali tudi preko KGZS podajo svoje pripombe.** ZGS je dolžan na vse pripombe odgovoriti (jih upoštevati ali pa navesti razloge zakaj to ni mogoče). Poleg tega se iz zapisnika o javni predstavitvi, ki ga je ZGS dolžan predložiti MKGP, jasno vidijo težave na terenu in MKGP lahko še pred sprejetjem načrta ukrepa iz vidika svojih pristojnosti. Če na javni predstavitvi ni pripomb, MKGP ne more sklepati drugega, kot da pripomb ni. MKGP bo letos pri sprejemanju načrtov še posebej pozoren na višino odzema tistih vrst divjadi v tistih območjih, kjer so škode nadpovprečno visoke.

V razpravo so se vključili številni udeleženci in s svojimi primeri podkrepili težave, ki jih imajo zaradi divjadi. Zahtevali so, da se zadeve zakonsko regulirajo in da se okrepi nadzor nad izplačili. Zaključki okrogle mize so podobni oziroma enaki tistim iz leta 2008, ki so:

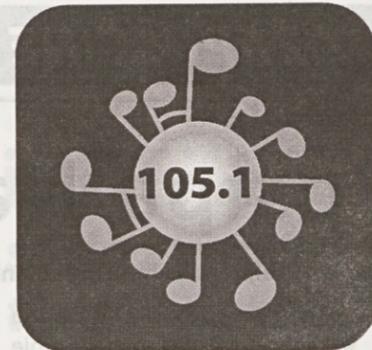
Lovske družine, ki imajo povečan obseg škod od divjih prašičev, zaprosijo za povečan odstrel in spremembo strukture odstrela divjih prašičev in ga realizirajo.

Pri ogledu oziroma ocenjevanju škod po divjadi se je potrebno izogibati časovnemu zamiku oziroma škodo oceniti v čim krajšem možnem času in čim bolj objektivno.

Ustrezna rešitev krmišč za divjega prašiča. Krmišča morajo biti postavljena v skladu z načrti za upravljanje z divjadjo.

Lastniki zemljišč morajo s svojimi zemljišči ravnati kot dober gospodar in sami poskrbeti za preprečevanje škode od lovne divjadi, pri tem naj jim v največji možni meri pomagajo tudi lovske družine.

SKUPNA IZPLAČANA ODŠKODNINA ZA ŠKODO OD VSEH VRST DIVJIH ŽIVALI V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2009 JE 98.852 EUR.

radio capris
dobra družba

Družinske skupine AL-ANON

Skupnost svojcev in prijateljev alkoholikov. Je pri vas doma problem alkohol in potrebujete anonimno in brezplačno pomoč? Pokličite avtomatski odzivnik 01 251 3000, GSM 041 590 789.

Lahko obiščete tudi našo spletno stran:
<http://al-anon-drustvo.si>
ali nam pišete na e-naslov: alanon@email.si

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.

Bazoviška 40
6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-320
fax: 05/71-41-124

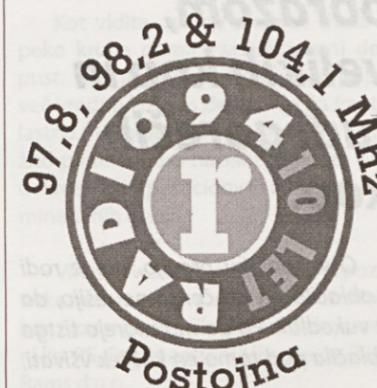
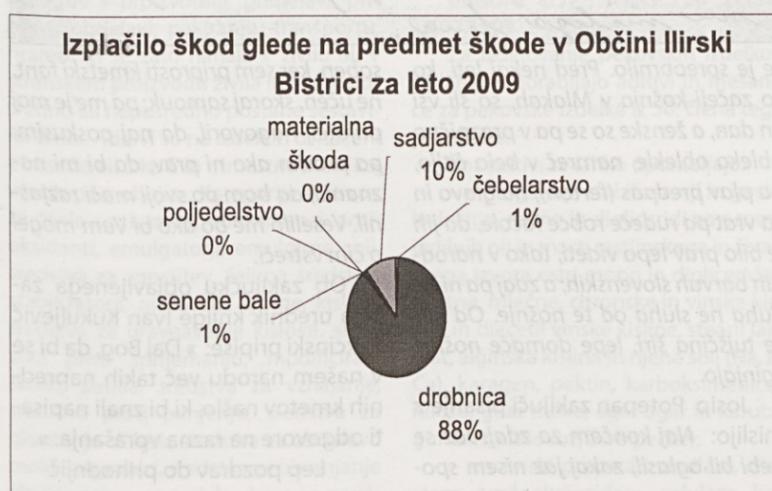
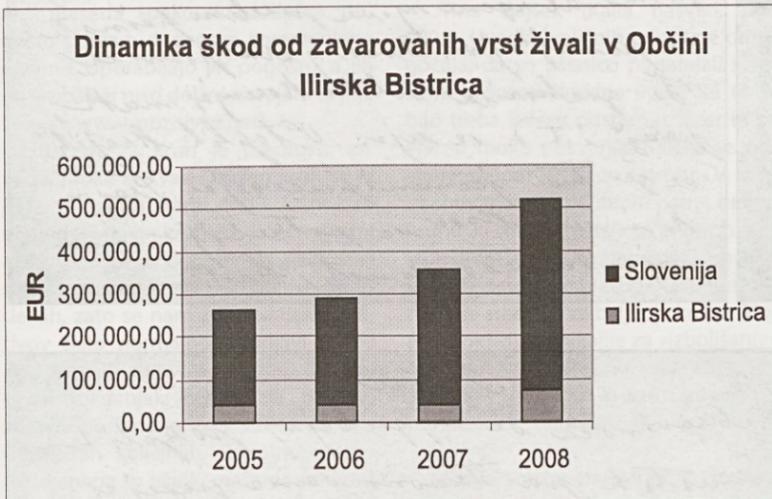
OFFSET TISK KNJIGE, PLAKATI, LETAKI, VSTOPNICE, VIZITKE ...
SITO TISK MAJICE, KOČKE, NALEPKE - OPOZORILNI ZNAKI ...
VEZAVA DIPLOMSKIH NALOG
NOVO EKOSOLVENTNI PRINTER
TISK NEOMEJENIH MOŽNOSTI

ProDent

zobna ambulanta dr. Surina
Ilirska Bistrica
Župančičeva 5
tel.: 05 71 41 986

URNIK
po., če.: 13h - 19h
to., sr., Pe.: 8h - 13h

IZ ZAPUŠČINE

Vili Gombač.....

Josipa Nadoslava Potepana-Škriljovega

župana Doljnega Zemna in Jablaniškega Nadžupana (1848 - 1893)

V današnji številki časopisa predstavljamo nadaljevanje Potepanovih zapisov o kmetovanju za mesec MAREC oziroma SUŠEC, kot je drugo staro slovensko ime za ta mesec. Zapis vsebuje njegove napotke za vsa dela in priprave na kmetiji, ki naj se opravijo v tem mesecu (iz koledarja Sv. Jeronima 1874).

Zanimiv je tudi njegov pogled na področje etnologije, starih običajev in vraž iz naših krajev, ki si jih je pogosto zapisoval. Leta 1875 izide v ARKIVU ZA POVJESTNICU JUGOSLAVENSKU v XII. Knjigi njegov obširni zapis o arheoloških najdbah in ostankih v naši okolici, ter starih vražah in pripovedkah, ki so se v ustnem izročilu ohranile pri starih ljudeh. Svoj zapis začne z besedami: »Se boste nemalo začudili meni, ker sem priprosti kmetčki fant se prederznil, nekoliko po svoji moči ob kratkem popisati, pa prosim, da mi nebi za zlo vzeli, ker je dosti pomankljivosti.«

Tu je nekaj njegovih zanimivih zapisov starih vraž.

O vilah pravijo, da so ljudem pravile kdaj naj katero reč seje; in včasih pomagale ktero delo delati, primer plesti merne. Za jesti da so imele najraje žgancem mleko. Nekmu kmetu da so repo hodile ruvati, pa jih je neki dan dobil, pa jih je začel strašiti, one so ga pa presile, da naj jih pusti in da mu je ne bo nič manj in mu so rekle, da kadar bo rekel »bodi krej« pa je ne bo več; naj je vozi, da jo si je tolko napeljal, da ni vedel kam ž njo; pa je rekel »bodi krej« in ni je bilo več.

O mraku, pravijo da je prvi naj huji; pa da se prikazuje v raznih podobah; v podobi velike žene al moža, s truhlenem obrazom, velikih kop in tudi gorečih kop.

O vukodlaku pravijo, da se rodi v oblacih pa da če ga ne rešijo, da je vukodlak. Pa da mu morejo tistga oblačila pod ramo en košček všivati,

al pa žlico v usta dati, da je gloje; tako da ga rešijo. Pa kadar umre, da ga morejo v trugo na zobe položiti, al pa mu denejo nov cvek pod jezik.

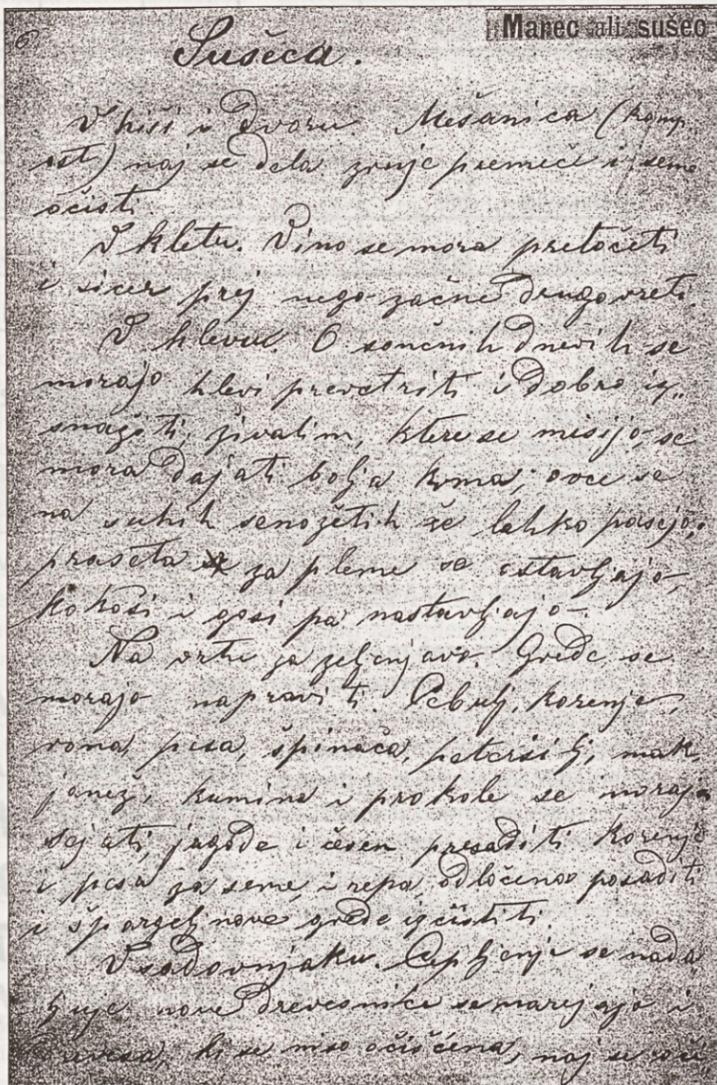
O mraku, pravijo da je prvi naj huji; pa da se prikazuje v raznih podobah; v podobi velike žene al moža, s truhlenem obrazom, velikih kop in tudi gorečih kop. Pa pravijo da ako ti ste kope človeka pretarejo, da nima smrti ne

zdravja. Otrokom da škodi najraje mrak, da ga v čaši vzame in odnese prav daleč. Obleko morejo tudi pred soncom spraviti otročjo, zakaj da tudi obleki da škodi. Nekteri ko mislijo, da jim je otrok mračen, kadijo zneko travo »mračnico« imenovano. Ta trava rumeno cvete.

O škrateljnu pravijo; v eni hiši so nekega dne vzeli enga krojača za šivat, ko ta vreže sukno de je nekaj kosov del pod prt na mizi. Gospodar da reče škrateljnu, da naj mu prinese tako, kakor je pod prtom. To zve krojač pa zname sukno in dene pa trnje pod prt. Ko pride zjutraj šivat, pa je bila polna hiša trnja, da ni mogel notri; pa vpraša zakaj ste tako naložili »a čemo kruh peč, bo za ogenj«.

O ptiču pavčiču (stržek) pravijo, da se ne zleže brez železne traven, da njegovga gnjezda ini nobeden ne vidi; razun, če da je na drevu nad vodo, da ga vidi v vodi. Ta železna trava, da lepo diši in da ima tako veliko moč do železa, da ako konj stopi na njo da podkev ostane, pa da če so tako vrata zakovana in zaklenjena, da se odprejo če se dotakne žnjo, vse železo da odpusti. Tudi zaklad da bi vzdignil ž njo. Neki človek, da jo je dobil, pa da je poskušal, da je ž njo krajcar prerezal. Ta da je šel zaklad ž njo odkleniti, pa da je škratelj rekel; s to travo ne boš nič vpravil zato, ker je že rabila.

O zvezdah od voza pravijo, da je na njem sveti Martin peljal drva iz gozda svojih kmetov, pa da je prišel vuk in se zaletel v

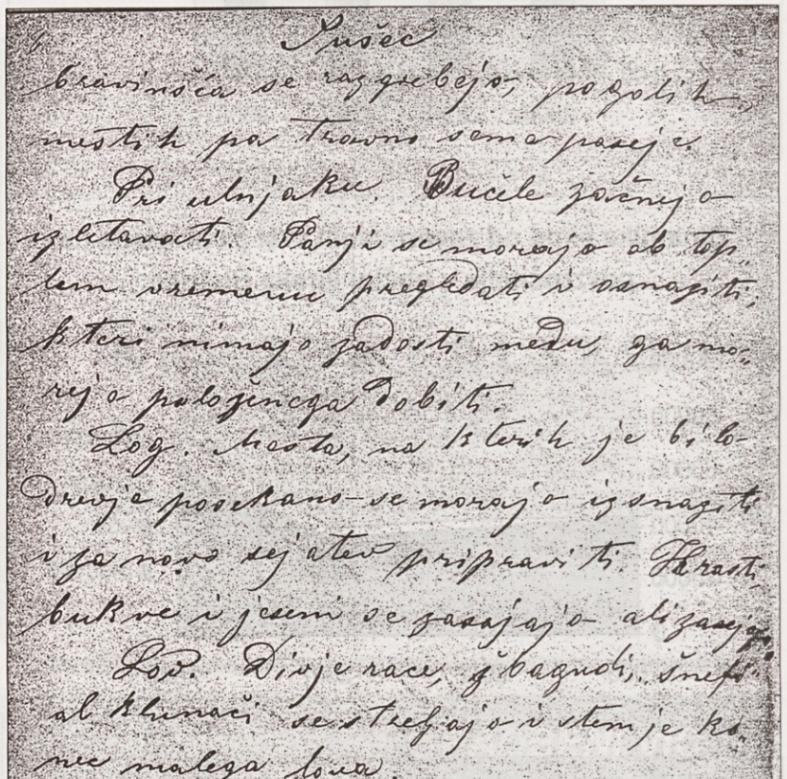
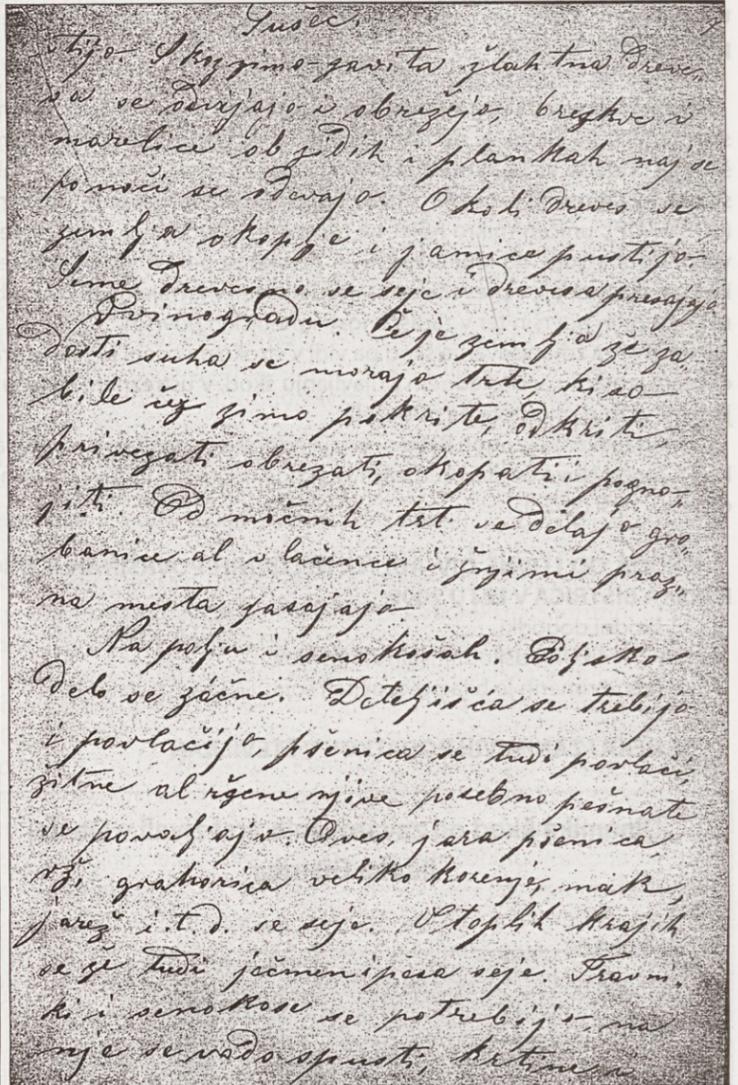
vola pa mu vola zaklal in šje prelomil, zato da stoji šje stran; pa da je vuka vpregel k volu, da mu je mogel peljati drva, pa vuk, da je vlekel v gozd, vol pa iz gozda.

O Ajdih pravijo, da so bili silno veliki, da ako je človeka dobil, da ga je v žep vtaknil. Kada so naše gradišče zidali, da so si od Sv. Ahca kamnje in bate podajali in da je bila ena ajdovska deklica tolika, da je na Sv. Ahcu sedela in si dve dobri uri v nekem jazu, daleč noge vmivala.

Na vilijo božjo nekteri imajo to vražo, da skupaj jedo tri osebe in na novo leto in na sv. tri kralje, pa kruh da ne režejo, da ga lomijo in tiste mervice skerbno poberejo in shranijo. Da jih rabijo za natrobo. Postavim, da ako mu naredi da mu če srce zgoreti, da si s temi mervami odela, če vrže tistih merv na žerjavico, pa da njega serce peče.

V Dolenjah, v Čičih, ako se kateri s katerimi zameri in tudi v družih vaseh so si obetali skozi celo leto, da »se čemo vidit na Anino« (na svete Ane je opasilo al cerkveno žegnanje). Na tisto nedeljo se zajdejo iz vse okolice, tisti ki so si obljubili in tudi drugi. Grejo navadno v krčmu pa se napijejo. Pa se vname preper ti, ki so si obljubili, se začnejo s punjami pa še z noži, včasih da je kateri na smert obležal. Pa zdaj ni več tako, so opustili to navado, so se sploh po Čičih omikali, da niso več tako sirovi kakor so bili nekdanj, so prav pridni ljudje.

Zastran šege in navade, ne morem nič posebniga pisati, zakaj vse

se je spreobrnilo. Pred nekaj leti, ko so začeli košnjo v Mlakah, so šli vsi en dan, a ženske so se pa v praznično obleko oblekle, namreč v belo čitljo, pa plav predpas (fertoh), na glavo in za vrat pa rudeče robce fačole, da jih je bilo prav lepo videti, tako v narodnih barvah slovenskih; a zdaj pa ni ne duha ne sluha od te nošnje. Od kar se tujščina širi, lepe domače nošnje zginjajo.

Josip Potepan zaključil pisanje z mislijo: Naj končam za zdaj. Jaz se nebi bil oglašil, zakaj jaz nisem spo-

soben, ker sem priprosti kmetski fant, ne učen, skoraj samouk; pa me je moj prijatelj nagovoril, da naj poskusim; pa prosim ako ni prav, da bi mi naznanili, da bom po svoji moči razjasnil. Veselilo me bo ako bi Vam mogel o čim vstreči.

Ob zaključku objavljenega zapisa urednik knjige Ivan Kukuljević Sakcinski pripiše: »Dal Bog, da bi se v našem narodu več takih naprednih kmetov našlo, ki bi znali napisati odgovore na razna vprašanja.«

Lep pozdrav do prihodnjic

Aditivi v kruhu

Tamara Urbančič

Žito je bilo včasih simbol rodosti. Imelo je svoje mesto v grbih družav, setev in žetev sta bila pomembna praznika. Kralji so prva zrna polagali v zemljo z zlatimi žlicami... in vsak kos kruha so blagoslovili preden so ga zaužili. Danes beremo o žitu le v kontekstu podražitev cen s strani proizvajalcev; pšenica je postala najbolj izmaličeno, kemično onesnaženo in živiljenjsko problematično živilo, uživanje kruha pa je nekaj vsakdanjega. Kot tudi metanje kruha v smeti.

Ali ste kdaj pri nakupu keksov, testenin ali kruha pomislili, koliko pesticidov je v njih? Žitna semena kemično obdelajo že pred setvijo. Potem jih v rastnem obdobju redno škropijo (proti plevelom in boleznim). Običajno jim proti koncu dodajajo še kemične snovi za pospešitev zorenja in žita na hitro požanjejo. Razvoj nevarnih plesni preprečijo s fungicidi (80 odstotkov fungicidov je rakotvornih). In kaj se zgodi z zrni, preden pridejo na vašo mizo v obliki moke, zdroba, testenin? Praviloma jih le skrtačijo, s čimer odstranijo malce umazanije, zmeljejo in iz njih naredijo to, kar najdete na trgovinskih policah. Pri kupljenem kruhu pa dodajate seznanjeni še potencialno nevarna kemična sredstva, ki jim pravijo »pekovski dodatki«. Ti zagotovijo, da je vaš kruh videti lep, se ne drobi, ne suši, ne plesni... Beseda »pekovski dodatki« pogosto skriva tudi gensko spremenjene encime. Uporabljajo jih pogosto, a jih na embalaži niso dolžni navajati. (Sanja Lončar; www.pozitivke.net)

Recept za kruh je preprost: sol, voda, moka in kvas. Takšen kruh se je jedel v dobrih starih časih. Danes so ena od sestavin kruha tudi raznovrstni aditivi (pekovski dodatki), ki so postali stalnica tudi v drugih prehranskih izdelkih, zato se nam zdi dodajanje aditivov čisto normalno. Škodljivi učinki posameznih aditivov so dobro raziskani in strokovnjaki pravijo, da našemu zdravju ne škodijo, če jih zaužijemo v normalnih količinah. Popolnoma neraziskani pa so učinki mešanice aditivov, ki jih zaužijemo – tako imenovani koktajli. Npr. sendvič z mortadelo (ali salamo) vsebuje najmanj 5 aditivov, če pa zraven popijemo še kakšno osvežilno obarvano pijačo, pa jih zaužijemo že čez osem. Kaj povzročata ta mešanica kemikalij v našem telesu še ni raziskano. Upoštevati pa je treba še, da so v kruhu morda tudi kakšni ostanki pesticidov, mortadela (ali salama) pa je narejena iz živali, ki so bile krmljene z gensko spremenjeno sojo. Ali je potem kaj čudnega, če se vsako leto število alergij, rakavih obolenj in težav s plodnostjo povečuje?

Kaj so aditivi? Aditiv je vsaka snov, ki se običajno ne uporablja oziroma ne uživa kot živilo in ne predstavlja običajne, tipične sestavine živila, ne glede na to, ali ima hranilno vrednost, se pa namensko dodaja živilu iz tehnoloških razlogov v proizvodnji, predelavi, pripravi, obdelavi, pakiranju, transportu, hrambi in se zato nahaja v živilu ali v stranskem proizvodu živila in s tem posredno ali neposredno postane sestavina živila. Aditivi so na izdelkih označeni z besedo ali črko E in trimesno številko, včasih pa z obojem. Kategorije aditivov za živila so: barvila, konzervansi, antioksidanti, emulgatorji, emulgirne soli, sredstva za zgostitev, želirna sredstva, stabilizatorji, ojačevalci arome, kisline, sredstva za uravnavanje kislosti, sredstva proti sprijemanju, modificirani škrob, sladila, sredstva za vzhajanje, sredstva proti penjenju, sredstva za glaziranje ali lesk, sredstva za obdelavo moke, utrjevalci, sredstva za ohranjanje vlage, veziva, encimi, sredstva za pove-

čanje prostornine, potisni plin in plin za pakiranje.

Kaj pa kruh? V kruhu so razni aditivi, ki jih peki dodajajo zato, ker želimo potrošniki imeti snežno bel, zelo rahel, okusen kruh s hrustljivo skorjico, ki lepo diši, ohrani svežino najmanj dva dni in je še poceni. Takšen kruh brez aditivov ne obstaja. Najpogostejši dodatki v kruhu so emulgatorji, ki omogočijo, da se med seboj zmešata dve snovi, ki se sicer ne bi (npr. voda in olje), sredstva za obdelavo moke, s katerimi izboljšajo pecilne lastnosti moke, sred-

stva za uravnavanje kislosti, konzervansi, nekaterim kruhom pa dodajajo tudi naravne sestavine kot so: sladkor, olje in rastlinske maščobe, mleko, sirotka in jajca v prahu, ječmenov slad (temna obarvanost kruha), kosmiče in semena.

Tina Gajšek (Kalia nasveti, dec 2005): Uvedba valjčnih mlinov je omogočala, da so pšenice ponarejali s šestimi procenti dodane vode. Za to je bilo treba kalček odstraniti, sicer bi se vlažna moka pokvarila. Kalček se odstrani skupaj z lupino (otrobi). V tako imenovanem »oplemenitenem« belem kruhu, ki so mu s kalčkom in otrobi odstranili vitamine in minerale, ni ostalo nič razen surovega škroba. In potem so tukaj še sredstva za beljenje kruha (klorov dioksid, kemikalije za »izboljšanje« moke (benzoi peroksid, kalijev bromat, amonijev persulfat), ki pa kruhu tudi ne prinašajo nič dobrega.

Sanja Lončar pravi takole: Sestava kruha je podatek, ki ga peki niso dolžni zagotoviti, zato vam tudi prodajalci ne bodo mogli postreči z informacijo, kaj je v katerem kruhu. Izjema je le predpakirani kruh, pri katerem morajo biti na embalaži navedene vse sestavine. Na številnih etiketah boste našli izraz »pekovski dodatki«. Kaj tiči za njim, je dolga zgodba. Poleg moke, vode in kvasa, peki lahko dodajajo kruhu še emulgatorje, stabilizatorje in gostila, s čimer dosežejo lepšo strukturo kruha. Za hitrejšo fermentacijo in kot pomoč pri vzhajanju lahko dodajo encimske preparate (amilaze, diastaze, celulaze, proteaze ...) ter sredstva za obdelavo moke. Za daljšo obstojnost je dovoljeno uporabljati tudi konzervanse. Za izboljšanje okusa in vonja je dovoljeno dodajati naravne in naravnim identične (!) arome, sladkor in sladila.

URADNI LIST RS: št. 56 z dne 13.07.1999 54. člen:

Za izdelovanje pekovskih izdelkov se lahko uporabljajo aditivi in mešanice za pekovske izdelke iz 50. člena tega pravilnika.

Kot aditivi se lahko uporabljajo:

– emulgatorji, stabilizatorji in gostila: lecitin, mono in digliceridi na osnovi jedilnih olj in masti rastlinskega in živalskega izvora estri mono in digliceridov očetne, mlečne, citronske in vinske kisline in diacetil vinske kisline, stearil laktilat, alginska kislina in njene soli (Na, K, Ca), karagen, pektin, karboksimetilceluloza, guar moka, agar agar in karuba guma (zmlete rožičeve pečke);

– encimski preparati: amilaze, diastaze, amiloglukozidaze, celulaze, he-

micelulaze, pentozanaze, glukozaoksidaze, proteaze, lipaze;

– sredstva za obdelavo moke (askorbinska kislina, L-cistein, L-cistin);

– kisline: očetna, vinska, citronska in mlečna kislina;

– konzervansi: očetna, propionska in sorbinska kislina ter natrijeve, kalijeve in kalcijeve soli teh kislin;

– soli: natrijev bikarbonat, kalcijev karbonat, kisli pirofosfati, fosfati, amonijev hidrogenkarbonat in kisli kalijev tartrat;

– arome: naravne in naravnim enake arome;

– naravna barvila, razen pri kruhu (dovoljena le pražena žita);

– sladila in nadomestki sladkorja.

Kaj pravi Mlinotest? Dovoljena pa je tudi uporaba aditivov – dodatkov za izboljšanje fizikalnih in senzoričnih lastnosti (okus, prožnost, videz ...). Dodajo tudi sredstvo za obdelavo moke (da v kruhu ni kepice moke). Ob nakupu lahko za vsak kruh povprašate trgovko za deklaracijo, kjer je natančno navedeno iz česa je kruh sestavljen, pri pakiranih kruhkih pa so sestavine navedene na embalaži.

Mlinotest proizvaja tudi celo paleto sendvičev. Za primer kaj vsebuje bel kruh v sendviču, sem izbrala sendvič TOAST: Pšenični beli kruh (pšenična bela moka, voda, kvas, sol, rastlinske maščobe, emulgatorja E 472e in E 322, sladkor, sladna moka, sojina moka, sredstvo za obdelavo moke E 300), margarina, šunka, sir. Masa 60 g.

Kaj pravi Žito? Pekovski aditivi so sredstva, ki omogočajo lažjo obdelavo testa pri proizvodnji kruha in peciva, kruhu izboljšajo strukturo, obliko in volumen ter podaljšajo svežino. Aditivi se dodajajo v količini od 1- 10 % na moko. Dozacije so predpisane in se nahajajo na deklaracijah. Žito prodaja pekarnam pekovske dodatke pod naslednjimi imeni (našteti je le nekaj):

PROPEK Izboljševalec za vse vrste kruhov. Sestavljen je iz: pšenične bele moke, emulgator E 472 e, glutenska moka, amilaza, sredstvo za obdelavo moke E 300, sredstvo proti sprijemanju E170. Dozacija: 0,5 – 1% na moko.

KAISERGOLD Izboljševalec za vse vrste pekovskega peciva. Sestava: pšenična bela moka, sladkor, emulgator (E 472 e, E 322), dekstroza, ržena moka, sojina moka, sredstvo proti kepljenju E 341, encim, sredstvo za obdelavo moke E 300, Dozacija: 2% na moko.

SOFTBURGER Izboljševalec za maščobno pekovsko pecivo. Vsebuje: posneto mleko v prahu, koruzni škrob, pšenična bela moka, emulgator E 472 e, encim, dekstroza, stabilizator E 412, amilogel, sredstvo za obdelavo moke. Dozacija: 5% na moko.

BROTIVIT TEMNI Izboljševalec za temne pšenične in ržene kruhe s kislim testom. Vsebuje: ržena moka, sladna moka iz pšenice, emulgator E 322, sredstvo za obdelavo moke E 300 Dozacija: 1 - 3% na moko.

RAMS d.o.o tudi prodaja pekovske dodatke, primer:

W 100: Rahlo okisano sredstvo za peko belih in mešanih kruhov. Vsebuje tudi sredstvo proti nitavosti. SESTAVA: Delno praženi ržena in pšenična moka, sladkor, sirotka v prahu, koruzni škrob, sol, sredstvo za kisanje citronska kislina in Ca - acetat, emulgator lecitin, sredstvo za ločevanje Ca - fosfat, sredstvo

za obdelavo moke askorbinska kislina, encimi. DOZIRANJE: 2 - 3% na količino moke. ROK TRAJANJA: 12 mesecev. PAKIRANJE: 30 kg ~ papirnata vreča.

Kaj pravi Zveza potrošnikov Slovenije? Aditivi: E 300 (askorbinska kislina), E 322, E 341 (ortofosfat), E 472 spadajo med tiste aditive, ki se lahko dodajajo le v posebnih primerih in v zelo majhnih količinah. Aditiv E 412 (guar gumi) pa spada med aditive, ki lahko predstavljajo tveganje za zdravje. Pomembna je vloga kupcev! Uporaba aditivov, t. i. E-jev, v živilstvu narašča. Tega dejstva ni težko pojasniti, saj vemo, da živilska industrija v konkurenčnem boju za tržni delež pošilja na trg vedno nove in nove izdelke, ki morajo na nek način vzbuditi pozornost kupcev. Izdelki se morajo zato razlikovati od konkurenčnih izdelkov, njihov okus mora biti boljši ali vsaj drugačen, barve lepše, biti morajo rahlejši... Vse to industrija v izdatni meri dosega z uporabo aditivov. Ne prese- neča torej, da danes živilska industrija že okoli 90 % aditivov uporablja zaradi »kozmetičnih« razlogov, nekoč osnovni razlog za uporabo aditivov - povečati obstojnost oziroma rok uporabnosti živil – pa je postal obrobni.

Kaj še pravi Sanja Lončar? <http://www.pozitivke.net/> Če zaskrbijo pregledujete sojine izdelke v želji, da bi se izognili gensko spremenjenim organizmom, ste se znašli pri napačni polici. Pravo »leglo« GSO je danes v kruhu. Za hitrejšo fermentacijo in kot pomoč pri vzhajanju industrija dodaja encimske preparate (amilaze, diastaze, celulaze, proteaze, itd). Gensko spremenjeni encimi so tudi do 1000 krat cenejši od naravnih, kar je za finančnike pekarn izziv, ki se mu je težko upreti. Še posebno, ker teh dodatkov zaenkrat ni potrebno deklarirati. Dovolj je napisati »pekovski dodatki«.

Ali inšpekcija preverja koliko dodatkov je v kruhu? Ja in ne. Zdravstveni inšpektorat iz Kopra ne preverja koliko in kateri aditivi so v svežem kruhu, ker za kruh ni predpisa oz. zahteve. Pek naj bi se držal predpisanih normativov. Če pa pek peče iz že pripravljenih mešanic, pa je v njih že vse v določenih mejah. Inšpekcija preverja aditive v pakiranem kruhu, ker je dlje obstojen zaradi dodanih konzervansov. Daljšo obstojnost kot ima kruh, več aditivov vsebuje in ga preverjajo. Od pekov pa se preprosto pričakuje, da se bodo držali navodil in

	Bel pšenični kruh	Polnozrnat pšenični kruh	Bio pirin kruh
Doma pečen kruh:			
- moka 1 kg iz mlina v Podstenjah	0,50 €	0,50 €	1,60 €
- kvas Fala (najdražji)	0,16 €	0,16 €	0,16 €
- olivno olje 0,3dl	/	0,30 €	0,30 €
- maslo za pekač 10g	0,05 €	0,05 €	0,05 €
- sol 18 g +0,6 l tople vode	0,01 €	0,01 €	0,01 €
- amortizacija mešalnika (100 € / 5 let)	0,05 €	0,05 €	0,05 €
- elektrika 1,3 kWh x 0,131 € / kWh	0,17 €	0,17 €	0,17 €
Skupaj stroški za 1,6 kg kruha:	0,94 €	1,24 €	2,34 €
Stroški / kg kruha:	0,59 €	0,78 €	1,46 €
»podoben« kruh v trgovini stane / kg:	0,78 - 2 €	3,18 - 5,12 €	min 6,16 €
Razlika / kg:	0,19 € - 1,41 €	2,4 € - 4,34 €	min. 4,70 €
Razlika v enem letu (za 800g kruha / dan)	55 € - 412 €	701 € - 1,268 €	min.1,370 €

pravilnika o aditivih.

Ob vsej uporabljeni kemiji se vprašam, ali je kupljen polnozrnat kruh res tako zdrav, kot ga priporočajo zdravstvene ustanove? Narejen je iz žit, ki so bila pridelana s pomočjo pesticidov, lahko topnih mineralnih gnojil in hormonskih regulatorjev rasti. Ko žito uskladiščijo, ga zaplinijo proti žužkom. Moki iz tega žita dodajo še pekovske dodatke med katerimi so lahko tudi gensko spremenjeni encimi. Ekoloških prašičev s takšnim kruhom ni dovoljeno krmiti, zdravstvo pa ta kruh propagira za zdravo živilo, ki celo varuje zdravje!

Kot vidite, se da z malce truda s peko kruha doma zaslužiti letni dopust.

Kaj storiti? Nedvomno je najbolje peči kruh doma iz lastne moke ali ekološko pridelane moke, moke od kmetov, ki jih poznamo in jim zaupamo ali pa vsaj iz kupljene navadne moke brez dodatkov. Kajti v prodaji so že namenske moke, v katerih so dodani pekovski dodatki za določeno vrsto kruha. Velikokrat dodajo aditive tudi navadnim mokam, ki so slabe kvalitete ali iz blagovnih rezerv, kjer stojijo uskladiščene mesece in mesece. Te moke so običajno v trgovini najbolj poceni, ker pa vsebujejo pekovske aditive, iz njih spečemo »dober« kruh in pecivo. Kemija pač dela svoje. Dobro, svežo in dokaj poceni moko lahko kupite v Mlinu Nemeč v Podstenjah in Mlinu Lenarčič v Mali Pristavi. Oba mlina tudi zmlejeta moko iz vaše pšenice. Mlin Nemeč je v sistemu integrirane pridelave in s tem tudi pod strožjo kontrolo.

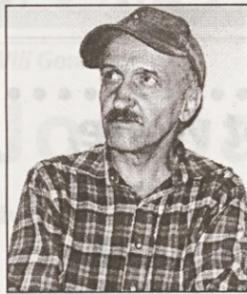
Ročno mesenje kruha je zamudno delo, zato si danes pomagamo z avtomati za peko kruha, z navadnimi mešalniki (min. 350W) ali pa s prostostoječim mešalnikom (550 W in 2,5l posoda). V kalkulaciji stroškov sem upoštevala prostostoječ mešalnik, ki trenutno stane 100 EUR, z njim pa lahko zamesite testo za kruh, njoke, piškote, krofe, potico, rezance, palačinke, vse biskvite in kreme, poleg dobite še rezalne plošče za zelenjavo. V posodo tega mešalnika stresete sestavine za kruh, ki se mešajo pribl. 20 min, nato testo preložite v pomaščen pekač in položite v hladno pečico na vzhajanje. Ko vsnide, obrnete gumb na 200 OC in pečete 30 min. Nato kruh stresete iz pekača na krpo, da se ohladi. Tako vam peka kruha vsega skupaj dejansko vzame le slabih 10 minut.

Tabela 1: Kalkulacija stroškov doma pečenega kruha:

Kot vidite, se da z malce truda s peko kruha doma zaslužiti letni dopust. Da je ta kruh bolj zdrav, je pa več vredno kot ves denar. Če pa imate lastno moko pa sploh. Še posebej, če je žito pridelano po načelih ekološke pridelave – brez pesticidov in lahko topnih mineralnih gnojil.

Viri: www.zazdravje.net, www.pozitivke.net, www.viva.si, Zveza potrošnikov Slovenije, Pravilnik o aditivih, Uradni list RS, Spletne strani Mlinotesta, Žita, Rams d.o.o.,

DVOJNA DIOPTRIJA

Obrazi s postnega TV - okna

Joško Stegu

V začetku postnega časa sta nam tako televizija, kot tudi samo dogajanje postregla s kar pestro ponudbo tem za poglobljeno razmišljanje o naši polpretekli zgodovini, ki ni bila tako prozorna, kot so nam jo, in jo še vedno hočejo nekateri prikazati.

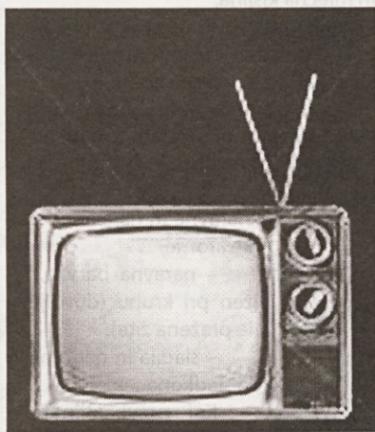
Začelo se je z napovedjo ponovitve dokumentarne oddaje o otrocih s Petrička, ki je spravila ob živce veterane ZZB, da so javno protestirali proti njenemu vnovičnemu predvajanju, češ da gre za manipulacijo s človeškimi čustvi... Slednjimi so si dali na veliko duška v Lokvi na Krasu, kjer so se skupaj z domačini organizirano spravili nad združenje nekdanjih istrskih Italijanov, ki je nameravalo imeti nekakšno komemoracijo ob eni izmed tamkajšnjih kraških jam, v kateri naj bi domnevno bili pokopani njihovi pobiti svojci. Vse te nepotrebne in medijsko zelo podprte kolobocije, ki je sledila, ne bi bilo, če bi oblast, ko je uvidela, da se čustva domačinov vse bolj razvnamajo, italijanskemu združenju preprosto odpovedala že prijavljeno zborovanje. Namesto tega pa je dovolila javni shod še domačinom, kar je bilo že vnaprej jasno, da se ne bo miroljubno končalo, ko pridejo skupaj. Na srečo so se med sabo obmetavali samo z besedami. Pozneje tudi z diplomatskimi notami, seveda v naši smeri.

Komaj smo si malo spočili oči in ušesa od morečih tem, že so nam s TV-ekranov postregli s srhljivo najdbo v Hudi jami pri Laškem, ki je verjetno mnogim gledalcem naježila kožo ob pogledu na poln rudniški rov človeških okostij. Sklicevanje dr. Janeza Stanovnika v TV-oddaji Polemika na zaveznike, češ da so zavestno prepustili lastni usodi (beri: Titovi presoji in vojski) večnacionalno množico beguncev, sestavljeno iz raznih para-vojaških jugoslovanskih kvizlinških skupin in njihovih družin, ki so se umikale pred napredujočo Titovo vojsko v Avstrijo in so jih vrnili iz Koroške nazaj v Slovenijo, ni nobeno pojasnilo, kaj šele opravičilo za tisto, kar se je potem z njimi zgodilo. Še bolj ironično pa je zvenela njegova trditev, da se je o teh stvareh, se pravi povojnih pobojih, že takrat "vedelo in govorilo," kar ne drži, ker bi sicer ne zalivali za njimi rudniških jaškov z betonom, kakor tudi molkom, ki jih je zastiral vse do danes.

Je bilo pa dosti bolj priročno za takratno oblast na tak ali drugačen način ljudi spraviti k molku o zadevah, o katerih ni želela, da se javno obravnavajo, kot pa si s priznanjem izpodkopavati zaupanje pri ljudstvu. S strahom se da tako stanje precej dolgo vzdrževati. Ima pa eno šibko stran, da vsak trd prijem slej ko prej popusti in z njim tudi tisto,

kar se skriva za njim. In težave za nekdanje oblastnike so tu, ko se nekdo opogumi in gre raziskovat, kaj od tistega, kar se je govorilo o njihovem ravnanju, v resnici tudi obstaja, se pravi množična grobišča. Na žalost je bilo kar precej "govoric" o njihovih domnevnih lokacijah resničnih. Tu bi še pripomnil, da zveni dokaj neokusno, ko kdo javno govori ali piše, da pustimo kosti na miru, enako razpravljanje o njih, ker da to razdvaja narod. Slednji ima pravico izvedeti objektivno resnico o svoji zgodovini in jo sprejeti v svojo dediščino, pa najsi bo še tako temna. Če kaj razdvaja ljudi, potem ga gotovo sprenevedanje, da se ni nič dogajalo. Ko bo vsaka od strani, oziroma njihovi podaniki, pogumno sprejeli nase vsaj simbolno odgovornost za takratno početje, bo konec prepira o tem, kdo je bil bolj "zaslužen" za slovenski narod. S tem bi bila odstranjena zadnja ovira na poti k narodni spravi.

Naslednji obrazi s TV-ekranov, ki smo jih videli, pa so bile slovenske sestre usmiljenke, ki so jih takoj po vojni dobesedno zmetali iz naših bolnišnic, kjer so bile v službi kot bolniške strežnice in izšolane medicinske sestre. In to samo zato, ker je nove oblastnike motila njihova

va redovna obleka! Na to se njihovi srbski, kot tudi makedonski rdeči kolegi požvižgali, ker so jih kmalu zatem odprtih rok sprejeli medse na jug in so pri njih delovale vse do uvedbe večstrankarskega sistema, ko so se novo pečenim političnim veljakom najbrž zaradi nacionalnosti zazdele "neprimerne." So jih pa tamkajšnji zdravniki izredno cenili zaradi njihove velike predanosti svojemu delu, kakor tudi zelo blagodejnega vpliva, ki ga je imela njihova navzočnost na bolnike, katerim so res s srcem in dušo služile.

Moram končat, ker sem že predolg.

Boh do prihodnjic

DOBRODELNI KONCERT

HUMANITARNO DRUŠTVO M&V NOVINA vabi ob 25. obletnici delovanja DRUŽINSKEGA TRIA NOVINA na VESELO DRUŽENJE OB PREDSTAVITVI PESMI IZ DVOJNE CD PLOŠČE MARIJANA NOVINA

in

DOBRODELNI KONCERT DRUŽINSKEGA TRIA NOVINA

pod geslom:

»ŽIVLJENJE ZA DRUGE JE VREDNO ŽIVLJENJA - OSREČIMO ŽIVLJENJE!«

v PETEK, 3. 4. 2009 ob 19. uri

V DOMU NA VIDMU-ILIRSKA BISTRICA

VSTOPNICE BODO NA VOLJO URO PRED KOCERTOM.

LEPO VABLJENI, SKUPAJ ZMOREMO VEČ!

Prava sreča je, ko daješ, ne ko prejemaš. Daješ pa lahko le, ko si zdrav, ko lahko delaš, ustvarjaš, daruješ in osrečuješ, druge in sebe.»

VAŠO POMOČ LAKO DARUJETE TUDI MED LETOM NA: HUMANITARNO DRUŠTVO M&V NOVINA, GUMBERK 11, 8222 OTOČEC

Številka poslovnega računa: 0297 0009 1948 502

Posebna številka poslovnega računa: 0297 0025 5988 791

Davčna št.: 25360175, Matična št.: 5901928,

Kontakt tel.: 07-30-85-680,

GSM: 041-646-259 - Vladka

E-MAIL: vladimira.novina@gmail.com

e-mail: marijan.novina@gmail.com

RECENZIJA

Misel o knjigi....

Nenavadna uporaba vsakdanjih stvari,

Mladinska knjiga /Reader's Digest, Ljubljana, 2008, prevedel Niki Neubauer

»Iz 3,6 kubičnega metra brezovega lesa je mogoče izdelati 7,5 milijona zobotrebcev.«

Hotela sem si jo naročiti. Knjigo namreč. Kdor pozna moje »starešine« ve, da sem dokaj praktična in da smeti ne vržem stran, ampak jih zlepi na slike. Ali jih dam v šnops. Ali v marmelado. Sestra mi pravi, da sem škrtka, jaz pa sebe ne vidim tako (le kako to?). Morda sem le tu in tam ekološka. Ali pa se mi ne zdi vredno odvreči stvari, ki so nekoč nečemu služile. Bile narejene z energijo. In – le kako naj bomo pametni v svetu, v katerem dobiš vse, ali skoraj vse? Kako vedeti, kaj izbrati, da bo dovolj dobro, da bi ne končalo na sliki? Kis in voda. Pa so pomite šipe. Zelo pomite šipe. Ali očala. Ki zjasnijo pogled na svet. Morda bi uporabili oboje še za kaj? Npr. za odstranjevanje umazanije s pultov, sten, polic, oblek? Ampak ne. Kupljena čistila so seveda boljša. Vsako je čarobno. Ima magično formulo, s katero odstrani tudi prste iz rokavic, če niso dovolj instant. Čistila za okna zavzemajo na desetine kvadratnih metrov prostora v velikih in mega in ah in oh veleblagovnicah. In veste kaj je čarobna sestavina, magično dišeča in vsa opojna? Kis. Zakaj bi česen rezali z nožem, če pa je na voljo milijon stiskalcev česna? Uporabiti to, kar imate na voljo, je predvsem gospodaren pristop do življenja. In ne škrtost. Pričujoča knjiga torej ni roman, kot ste opazili. Je zelo praktična in uporabna stvarca, priročnik z več kot dva tisoč nasveti in domiselni načini za uporabo navadnih gospodinjskih izdelkov, s katerimi lahko obnovite, nadomestite, popravite ali poživite vse – ali skoraj vse – na vas, okoli vas in še kje. Pa še pršparali boste.

Pred leti, ko sem bila še, niti ne tako drobno, vekajoče dete (saj zdaj ni dosti drugače, le drobnost se je razdrobila;), sem iz maminega Nedeljca sestrigla vse članke iz rubrike »Babičini nasveti«. Še danes jih nekje hranim. Za moje bodoče prapra-karkoli (glede na to, da otrok nimam;). Imam zelo dobre namene jih prebrati in uporabiti. Kakopak. Ne vem pa, kdaj. Tudi meni je najbolj priročno zagrabiti prvo čistilo na polici in poprskati šipe in »afar fatto«. Sem pa v glavi ekološko ozaveščena. Resno mislim. In si nenehno nakladam na obraz raznorazne naravne maske in strašim goste, če sploh pridejo na obisk. Gospodinjski predmeti, predstavljeni v knjigi, so zelo vsakodnevnici. In morda bo čez čas (če si knjigo preberete, ali še bolje kupite – vendar je ni več na zalogi, žal) tudi za vas začel veljati izrek hišnih mojstrov: »Da se znajdete v življenju, potrebujete le WD-40 in izolirni trak.« Mnogi teh izdelkov, ki so v knjigi predstavljeni, so okoli manj škodljivi od tistih na trgovskih policah. Pa še ena stvar je: reciklaža smeti. Donosno. Npr. stisnjene limone. Bananini olupki. Čajne vrečke. Kavne usedline. Nogavice brez para (vam je slednje kaj znano? Vedno sem se spravevala, v kateri virtualni svet zaidejo, da se nikoli ne vrnejo v paru v mojo sobo;). Morda boste po upoštevanju nasvetov iz knjige nenavadni. Morda ustvarjalni in umetniški. Morda ekscentrični. A vaše kante za smeti bodo zagotovo bolj prazne. Vaše zadovoljstvo in samozavest večja. Vaš hišni »budget« nespremenljiv. Ali vsaj. Ne delam nikakršne reklame nikomur. Le praktično se mi vse skupaj zdi. In pri Reader's Digestu so takšni. Praktični. Ste kdaj zamašili luknjo v hladilniku motorja svojega avtomobila s črnim poprom? Poskusite. In ste kdaj napolnili par starih najlonk s pasjo dlako, da bi pregnali srne z vrta? Ste si kdaj naredili blazine za kopalno kad (če se seveda marinirate;) iz vrečke za sendviče? Ste kdaj uporabili posip za mačje stranišče za lepoto obrazno masko (to še moram poskusiti, nato vam povem©)? Večina nasvetov v knjigi ni novih. So novi le za nas. Vračanje k manj zapravljevemu pristopu do življenja postaja dragoceno. Iznajdljivost kot vrlina. Glavni del knjige je urejen kot enciklopedija, 202 kategoriji izdelkov sta urejeni po abecednem redu od A do Ž. V prvem delu knjige je vodnik po najkoristnejših stvareh na posameznih področjih (vrt, kuhanje idr.). V knjigi so vsepovsod razpršene opombe in anekdote (ali veste, kdo je izumil obliž za rane? Če potrebujete dodatno smetišnico, jo izdelajte iz napol prezezanega aluminijastega krožnika. Bi se radi znebili mozoljev? Zdrobite aspirin in navlažite z malo vode, pasto nanesite na mozolj in pustite nekaj minut, potem sperite z vodo. So vaše škarje skrhane? Prerežite z njimi alufolijo, pa je. Ali ste vedeli, da se lahko znebite gliv v kopalnici z avtomobilskim voskom? In ali ste vedeli, da lahko preprečite rjavenje, če orodje namažete z balzomom za lase? In ali ste vedeli....da je pravzaprav edino in najbolje, da si knjigo lepo preberete in se naredite čisti, mlajši, popolni? No, tako pač je.) Eno izmed njih, anekdot namreč, vam prilagam za pokušino: Ko je Albert J. Parkhouse prišel v službo, je hotel samo obešiti svoj plašč in se lotiti dela. Bil je leta 1903 In Albert je delal v podjetju Timberlake v ZDA. Ko je hotel obesiti oblačila na kavlje, ki jih je za delavce priskrbelo podjetje, so bili že vsi zasedeni. Albert je jezen vzel kos žice, jo ukrivil v dve veliki pravokotni zanki, drugo nasproti druge in oba konca na sredini zvil v kljuko. Na žico je obesil plašč in začel delati. Podjetju se je zdela njegova zamisel tako dobra, da so jo patentirali in zaslužili celo premoženje. Toda ubogi Albert od izuma ni dobil niti centa. (To je samo zato, da vas potolažim, da ste lahko veliki ljudje tudi, če izumite obešalnik;). Bodite pomladno, telohasto, trobentljivo. Objem do naslednjic,

Patricija

SLIKARSTVO

Slikarka Dragica Sušanj v Opatiji

Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica, Doris Komen - intervju

V več kot 30-letno sodelovanje med organizacijama Rdečega križa iz Opatije in Ilirske Bistrice smo obogatili z otvoritvijo razstave, v petek, 6. marca 2009 v Opatiji, ki je bila posvečena praznovanju mednarodnega dneva žensk. Slikarka Dragica Sušanj je postavila na ogled 22 olj na platnu, v lepo urejenih prostorih Kluba 60+, kjer se družijo in ustvarjajo starejši občani iz Opatije. Zbrane goste sta pozdravila dolgoletni predsednik, sedaj podpredsednik RK Opatija dr. Ivan Kuzmič, ki je pred 26 leti podpisal listino o pobratenju z bistriško organizacijo in predsednica OZ RK Ilirska Bistrica Nadja Baša. O slikarski poti Dragice Sušanj in njenih delih je spregovoril slikar in likovni pedagog Frane Dolgan. Prijetno vzdušje pa je popestrila ženska pevska skupina Kluba 60+ iz Opatije.

Postavitev razstave v Opatiji je nov, pomemben korak v dolgoletnem sodelovanju med organizacijama Rdečega križa iz Hrvaške in Slovenije in je uvod v letošnje srečanje prostovoljcev in krvodajalcev iz obeh občin, ki bo potekalo v mesecu maju v Ilirski Bistrici.

Pogovor s slikarko

Priznana slikarka, katero navdušujejo predvsem tehnike kot so olje na platnu, risanje s svinčnikom ter grafika, je o svojih začetkih ustvarjanja povedala...

V osnovni šoli nisem nikoli rada risala. Pogosto je bilo tako, da sem našla žrtve, ki so to storile namesto mene. Šele potem, ko sem postala tetraplegik, slabih deset let po nesreči, pa so moji prijatelji na Zvezi paraplegikov ustanovili likovno sekcijo. Začeli smo se nekoliko bolj

Slikarka Dragica Sušanj in v ozadju z leve: sekretarka RK Opatija Gordana Grgurina, Frane Dolgan, ki je naredil izbor slik ter Rajka Mušćo, vodja Kluba 60+.

kakšni so prevladujoči motivi v njih?

Ja, to se vsekakor dogaja. To je odvisno od mojega razpoloženja, dneva, vzdušja... Zase bi lahko rekla, da me ob lepem vremenu in prijetnih dogodivščinah platno prav nič ne zamika. K ustvarjanju me spodbudijo slaba vremena, nekoliko slabše razpoloženje in podobno. Ustvarjanje mi namreč da zagon in novo energijo. Najraje slikam vodo, morje, sneg in zimo oziroma nasploh naravo, čeprav sem sedaj začela tudi s tihožitji. Določena motiva torej ne bi mogla izpostaviti. Načeloma bi zase lahko rekla to, da me privlačijo temnejše podobe in barve.

Vašim umetnijam so bile posvečene številne razstave, vseeno pa imate tiste svoje najljubše...

Največ mi zagotovo pomenijo razstave na mednarodni ravni. Že četrto leto sem namreč štipendistka Svetovnega združenja slikarjev,

volj cenjeni?

Meni se zdi, da je to še vedno zelo malo cenjeno. Opažam tudi, da je vse več ljudi, ki se ukvarja z umetnostjo in je zatorej težje postati dober in prepoznaven. Zagotovo tudi

Največ kar je pri tem, da si ženska, je to, da si mati.

publika ni še toliko napredna, da bi v tej vrsti umetnosti videla smisel oziroma cenila določeno delo.

Ocena slikarskih del je zagotovo zelo subjektiven dejavnik vsakega posameznika in preverjenega recepta, ki bi napovedoval dobro sliko, torej ni.

Res je ocena slikarskih del zelo subjektivna stvar. Nad določeno sliko so lahko navdušeni vsi, včasih pa se ti še tako trudiš, pa slika drugim ni všečna oziroma v njej drugi ne vidijo tistega, kar si želel izraziti. Včasih pa se zgodi ravno nasprotno in sicer to, da je slika, ki je narejena zelo na hitro in površno oziroma sploh ni končana, nekaterim zelo všeč. Zagotovo tu drži pregovor, da ima vsak človek svoje oči in vsake oči imajo svojega malarja.

Ker je šlo tokrat, v Opatiji, za razstavo, ki je bila posvečena letošnjemu mednarodnemu dnevju žena, me zanima zakaj je pravzaprav lepo biti ženska?

Največ kar je pri tem, da si ženska, je to, da si mati.

Dragica Sušanj, slikarka, ki kljub svoji invalidnosti izraža neverjetno voljo, energijo ter pozitiven odnos do življenja je ob tej priložnosti vsem ženskam namenila tudi naslednje sporočilo...

Vsem ženskam bi rada sporočila predvsem to, naj se vesele življenja in vsega tistega kar imajo. Ne sme se prehitro obupati in predajati, kajti življenje je na koncu kratko, pa vseeno zelo lepo.

OB DNEVU ŽENA

Ženska ženski

Darinka Dekleva, predsednica DPM Ilirska Bistrica

Svet beleži mednarodni dan žena od leta 1917. Ste vedeli, da je imela feministka in socialistka Clara Zetkin le nekaj več kot trideset let, ko so se začela boriti za pravice žensk? Si mislite, kakšne vzgoje je bila deležna? Kakšen smisel je imelo njeno izpostavljanje in kako se je pri tem počutila?

Ste vedeli, da Slovenke sploh niso zaostajale s svojimi zahtevami po enakopravnosti od Evropejk? Da so pri nas ustanovljale ženska društva že po letu 1895 in so izdajale ženski časopis? Dan žena pa so začele, kot druge Evropejke, praznovati že 1911 (v Trbovljah).

V sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja so zahtevale pravice, na katere smo še vedno občutljive in jih stalno preverjamo. Gre za načeloma sprejete in so načeloma dostopne vsem ženskam pri nas. Ne pa povsod po svetu. Gre za pravico do dela in do enako plačanega dela, kot če bi ga opravljal moški. Pravico do svobodne vzgoje in možnosti varstva otrok. Pravico do brezplačne in varne kontracepcije in možnost abortusa.

Zakaj in kako praznovati dan žena?

Pravijo, da so v povprečju vsak dan sprejeti okoli štiri mednarodni dnevi »nečesa«. Po večini nas opozarjajo na kake neprijetne reči: bolezni, naravo, ki jo človek uničuje, dan boja proti temu, onemu... Edini dan, ki je bolj vesele narave in se ga zdaj spomnim, je dan mladosti, pa še tega smo zaradi razpada političnega sistema opustili.

Vsi svetovni dnevi nas na nekaj opozarjajo. Ta dan se z mislimi spomnimo, v čem je problem, kje smo, kaj do sedaj smo dosegli za izboljšanje in kaj bomo naredili v bodoče. Nekateri v ta namen organizirajo konference, drugi shode... Da bi se obdarovali ne pade nikomur na pamet. Ste kdaj dobili darilo na dan varčevanja? Ali obdarimo otroke, ko je dan otroka? Ne. In zakaj take pozornosti ob dnevu žena? Je to potrebno? Ne, ni, je pa lepo. Postalo je naša tradicija. Sama se spomnim treme in šolskih prireditvev, potnih otroških rok s šopki zvončkov, ki smo jih podarili ponosnim mamam. Može na bi ta dan niso dovolili ženam opravljati gospodinskih del, skuhali in pospravili so sami... Kasneje so se uveljavile ženske »fešte«, ko so se ženske zbrale v kakem lokalu in se povesele. V modo so prišla tudi darilca, kulturni večeri...

Menim, da smo se s takim praznovanjem oddaljili od bistva in se posvečali formi, namesto vsebini. Prireditvev ob dnevu žena v organizira DPM Ilirska Bistrica že šesto leto, z naslovom Ženska ženski pa peto leto zapored. Doslej smo gostili uspešne Bističanke, obdelali smo temo moč pisane besede, zdravje je v ženskih rokah, ženske v uniformah in letošnja tema pogovora: Bističanke v tujini. Prireditvi vedno skušamo dati okvir, povemo zakaj praznujemo in skušamo ohraniti nekaj tistega, čemur pravimo »proslava«, bistvo večera pa je srečanje in pogovor z Bističankami, ki jih povezuje izbrana skupna tema. Ura pogovora je namenjena predstavitvi zanimivosti o njihovem življenju, o odnosih in tistih vprašanih, ki si jih ženske zastavljamo druga drugi. Vsaka zase je zaklad in hvaležni smo jim, da se nam predstavijo.

Letošnje gostje so izkusile tujino. Verjetno v vsaki od nas klije različno velika želja, da bi jim bile podobne. Potovale so, sprejele so izziv, bile so poklicane, da nekaj opravijo ali da spoznajo nove načine življenja. Včasih se je bilo potrebno zliti z novo kulturo, da so delale in pomagale v drugačnih razmerah, predstavljale so svoj narod. Večina je prevrednotile lastne vrednote in se vrnila bogatejša za nešteto izkušnj. Tako so se letos pogovora udeležile Helena Hrvatini, Nadja Simunič, Petra Šajn in Nika Jenko. Helena Hrvatini je preživela dve leti v Bruslju, kjer je delovala kot kmetijski ataše na slovenskem predstavništvu v času priprav in v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji. Nadja Simunič je po poklicu fizioterapevtka, ki pa v tujini živi že več kot 40 let. Trenutno z družino živi v Trstu je pa službovala tudi v Afriki in drugod po širnem svetu. Petra Šajn je politologinja, ki je zaposlena na Umanoteri - Slovenski fundaciji za trajnostni razvoj, kjer se ukvarja s projekti, ki so naravovarstveno oziroma ekološko naravnani. Nika Jenko je svoj študij rehabilitacijske pedagogike zaključila v Zagrebu, je pa tudi dobitnica letošnje študentske Prešernove nagrade za diplomsko delo. Ob koncu druženja je obveljala tista, da je svet lep, a kljub temu: Ljubo doma kdor ga ima. In čeprav so povabljenke predstavile predvsem svoje uspešne poklicne zgodbe, zagotovo velja poudariti, da prav

Zbrane goste je pozdravila predsednica OZ RK Ilirska Bistrica Nadja Baša.

za hec sestajati, se družiti in skupaj ustvarjati. Tukaj se je rodila moja ljubezen do umetnosti, kateri sem s časoma posvečala vse več svojega časa.

Je mogoče govoriti o trenutkih in razpoloženjih, ki vplivajo na to, kdaj nastajajo umetnijske ter

rišejo z usti in nogami. Združenje je že nekajkrat razstavljalo po Sloveniji in bila sem med izbranci, ki so imeli možnost svoja dela pokazati na teh dogodkih. Veliko pa je bilo tudi mojih samostojnih razstav, na katere sem zelo ponosna.

Se Vam zdi, da so tovrstna dela oziroma slikarski izdelki do-

vse med njimi med svoje največje življenjske uspehe na prvo mesto postavljajo svoje družine in otroke, šele nato sledijo kariere.

Ponosne smo nanje.

Zahvala: gostjam, GA Commerce d.o.o., mag. Mileni Urh, občini Ilirska Bistrica, JSKD Ilirska Bistrica, otrokom zborčka Čebelica in zborovodkinji Eriki iskra Tomažič, vsem prostovoljcem v vlogi redarjev in hostes in vsem, ki ste kakorkoli prispevali, da je bil večer točno tak, kot smo ga doživeli.

Poskrbimo za čisto okolje!

Novinarji OŠ Jelšane

Petkovo jutro, se je na naši šoli začelo živahno. Metle, motike, škarje, rokavice, vrečke, so čakale na pridne delavce, ki smo se odločili, da bomo z majhnimi koraki poskrbeli za čisto igrišče in okolico šole, skratka za prostor, kjer smo radi in nam je lepo. Pri akciji smo sodelovali vsi učenci in učitelji naše šole, pri strokovnem obrezovanju vrtnic pa nam je pomagal gospod župnik.

Z izvedbo čistilne akcije smo bili zadovoljni, saj smo pokazali, da si tudi mladi prizadevamo k čistemu okolju, v katerem se zadržujemo. V prihodnje bomo s takšno akcijo tudi nadaljevali, saj je čisto okolje v dobrobit nas vseh.

Pustovanje

Barbara Maljevac in Andreja Rolih, VVE in OŠ Podgora

Zimski čas ima za naše najmlajše otroke prav poseben čar, prav tako pa se veselijo pomladi, ko zacveti teloh, kmalu zatem pa zvončki in trobentice. Dogovorili smo se, da letos na poseben način praznujemo pust – običaj, ki odganja zimo in privablja pomlad. Okrasili smo igralnico, izdelali zanimive maske, se učili nove pustne pesmice in še veliko zanimivega. Na pustni torek smo v našo skupino povabili prav posebnega gosta Marjana Uljana. Otroci in vzgojiteljice smo prišli v vrtec vsi namaškarani in dobre volje. Predstavili smo se in opisali značilnosti posameznih mask. Kuharico Patricijo smo prosili, da nam je pripravila zajtrk prej, saj nismo mogli pričakati odličnih pustnih krofov. Takoj po malici pa je v igralnico vstopil velik klovn z vrečo na rami, s kodrastimi lasmi,

velikimi rdečimi usti in v smešnih oblačilih. Otroci so ga vznemirjeno opazovali in ugibali, kdo je pod masko, nato pa so po glasu spoznali, da je to Marjan, Ninin očka. Prostor v igralnici se je hitro spremenil v

plesno dvorano. Po veselem rajanju je otroke zanimalo, kaj ima Marjan v vreči. Presenetil in razveselil nas je z igračkami, ki so jih otroci lahko odnesli domov. Navdušeno smo se zahvalili našemu gostu in se od njega poslovili ter odšli še na sprehod po Kuteževem.

Na pustni povorki so se nam pridružili tudi učenci od 1. do 4. razreda. Ti so imeli kulturni dan, ki so ga začeli s pogovorom o pustu. Ugotavljali so, katere maske so značilne za posamezne kraje in zakaj se sploh šemamo. Ogledali so si film o Vrbiških šjmah, ter se naučili pustno pesem. Po malici so se našemili, se nekaj časa zabavali v razredih, nato pa odšli do Kuteževga in Podgraj. Podgrajci so jih bili zelo veseli in marsikje so jih pričakali s sladkarijami, otroci pa so jim zaplesali.

Obisk v azilu

V.G.

V soboto, 7. marca, so prijateljice Lara Dujc, Kaja Ujčič, Eva Možina in Urša Gombač – učenke 6. in 7. razreda OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice, obiskale azil za zapuščene živali v Svetem Antonu pri Kopru. Že drugo leto zapored, so ves izkupiček pustnega nabiranja namenile za zapuščene živali v Primorskem azilu v Sv. Antonu. Ker so vse navdušene ljubiteljice živali, so se samoiniciativno odločile za donacijo.

Skupaj z nekaj priboljški in igračkami za živali so presenečeni upravnici izročile kuverto s 100 evri. Zelo lepo so nas sprejeli in nam pokazali prav vse kužke in muce, ki trenutno prebivajo v zavetišču. Lepo sončno popoldne je bilo kot naročeno za sprehod po naravi. Upravnica nam je dovolila sprehod dveh prijaznih psičk Done in Dorje. Učenke so uživale v pasji družbi, psički željni človeške topline, pa sta zadovoljni raziskovali okoliške poti v naravi. Po skoraj treh urah druženja z živalmi, nam je prijazna gospa podarila zloženke zavetišča in slike z njihovimi psi, se še enkrat zahvalila za darove in nam zaželela prijetno pot domov z željo, da se še kdaj oglasimo, saj prijazni kužki potrebujejo človeško toplino. Prijazno nas je povabila na dobrodelni koncert v Avditorij Portorož 22. marca.

Vsekakor dogodek vreden pohvale – BRAVO PUNCE!

Šola smučanja

Učenci in učiteljci 2. a, 2. b, OŠ Dragotina Ketteja

Učenci 2. razreda OŠ Dragotina Ketteja smo se v času od 25. – 27. 2. 2009, udeležili šole smučanja na Sviščakih. Kar velika večina nas je prvič stala na smučeh, a smo hitro premagali začetni strah in se tretji dan že vsi popeljali z vlečnico. Za vloženi trud in pridobljeno znanje smo bili nagrajeni s priznanjem, posladkali pa smo se z liziko. Lepo vreme, dobra hrana in najboljši vaditelji, pa so šolo smučanja še polepšali.

Športni dan na Sviščakih

Novinarski krožek

V sredo, 25. 2. 2009, smo imeli vsi učenci OŠ Podgora športni dan. Odpravili smo se na Sviščake. Nekateri učenci so se sankali, drugi pa smučali. Smučarji smo bili razdeljeni v dve skupini. Vodja nižjih razredov je bila vaditeljica Špela. Učenci višje stopnje pa smo lahko smučali prosto, pod nadzorom učitelja Richarda. Ostali učenci so se sankali na

sankališču nasproti doma Sviščaki. Smučanje in sankanje nam je vzelo kar nekaj moči, zato smo si ob deseti uri vzeli čas za malico in odmor. Učiteljice so nam prinesle na mize tople čaj, v šoli pa smo dobili sendviče. Polni novih moči smo odšli spet sankat in smučat. Učenci, ki so se sankali, so se po malici lotili dela

različnih umetnin iz snega. Smučarji pa smo veselo drveli po progah navzdol. Kmalu je prišel čas, ko so se morali učenci s sanmi in smučarji nižjih razredov odpraviti domov. Učenci višje stopnje pa smo smučali do 15.00. Vsi žalostni, hkrati pa utrujeni, smo se z lepimi vtisi poslovili od Sviščakov.

VABI

na

brezplačen - 12 urni tečaj
osnove računalništva

@šola

V GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA
PRITLIČJE, UČILNICA št. 5

TEČAJ JE NAMENJEN ZAČETNIKOM

prijave so možne vsak dan razen sobote od 15h do 19h
Tel.: 711-11-14

Glede na zanimanje, bomo termine prilagodili po dogovoru

Mladi pesniki

Ješuski novinarji z ment. Nives Pirih

RIJA RAJA
RIJA RAJA,
RIJA RAJA,
DEŽEK NAM NAGAJA.

Tudi ona bi v lužo skočila,
če ne bi se bala,
da si bo kožušček zmočila.

Tjaša Uljan, 3. r.

RIJA RAJA,
RIJA RAJA,
DOBRE VOLJE SMO,
IN DEŽ PREŽENEMO!

Metka
Nekoč je živela deklica Metka,
ki je bila dobra baletka.

Ko odšla je na vajo,
je vedno srečala prijateljico Majo.

RIJA RAJA,
RIJA RAJA,
NA SONCU SKAČEMO
VESELE PESMI POJEMO.

Ko končal je njun balet,
prijateljici odšli sta na sladoleđ.

Jan Jaksetič 4. r.

Maja Uljan, 3. r.

PETER, FRANE IN JANA
PETER IN FRANE
STA ŠLA V ŠKOCJANE,
STA PADLA V JAMO,
STA SREČALA DEKLICO JANO.

Zemljevid
Zemljevid raztrgan in zviti
v kotu učilnice ves prašen je skrit.
Med počitnicami spi,
saj energijo potrebuje pred šolarji.

ODOJKA JIM SPEČE,
IN JIMA REČE:
»ČE BOSTA JOKALA,
NE BOM VAMA NIČ DALA.

Ko počitnice končajo,
ves prestrašen trepeta,
saj mulci pred tablo
raztrgali bodo ga.

Ana Klarič, 3. r.

PA STA KONČALA,
IN ODOJKA JIMA JE DALA.
PA VPRAŠA: »RADENSKO?«
»LAHKO, SLOVENSKO.«

Zvončki
Zvončki so lepi, beli, dišeči,
spomladi cvetijo
in gozdove krasijo.

PA SE POSLOVITA,
IN NA GLAS ZAKRIČITA:
»JU, JU, JU, HEJ,
JU, JU, JU, HEJ.

Šopki na mizah lepo nam dišijo
in prostore krasijo.

Domen Ujčič 4. r.

MOJ ARON
MOJ ARON JE LEP,
IN IMA VELIK REP.
IMA BELO DLAKO
IN RAD SKAČE V MLAKO.

Najbolj vesel pa je mamin obraz,
ko šopek zvončkov ji prinesem
jaz.

Andraž Štemberger, 3. r.

ARON RAD GRIZE,
TUDI NOGE OD NAŠE MIZE.
RAD GRE NA SPREHOD,
TAKRAT SKAČE VSEPOVSOD.

Ana Valenčič, 3. r.

Luža
Na sredi ceste je ena luža
in vanjo je skočil en mali kuža.

Moj muček
Jaz imam pa mucka,
Muri mu je ime,
je črno, bele barve
in ostre ima zobe.
Po travi se sprehaja,
kobilice lovi,
ko pa domov priteče,
od utrujenosti zaspi.
Je velik moj prijatelj,
z mano se igra,
če pa mu kdo nagaja,
brani on se zna.

Andraž Gulja, 3. r.

Za zdrav šolski vsakdan

Andreja Jaksetič, 7. razred OŠ Podgora

V petek, 20. marca, smo posadili prvo sadno drevo pred OŠ Podgora Kuteževo. To je le eno izmed desetih, ki jih bomo posadili v okviru projekta »10.000 sadnih dreves«, ki ga organizira nacionalni koordinacijski program Ekošola kot način življenja. V okviru akcije, ki jo finančno podpira Mercator, bomo v mesecu dni v okolici 350 slovenskih ekošol posadili 1.070 sadnih dreves. Tako bomo skupaj pripomogli k ohranjanju slovenskih avtohtonih sadnih vrst in ekošolarji bomo na šolskih vrtovih spoznavali vse skrivnosti gojenja dreves ter jeseni pobirali sadove našega dela.

Podarimo pesem

Rebeka Iskra in Urška Celin, 7. razred OŠ Podgora

V petek, 20. 3. 2009, ob 18.00 uri se je na naši šoli odvijala prireditev Podarimo pesem, ki je bila posvečena vsem ženskam in mamam. Prireditve so organizirali člani Kulturnega turističnega športnega društva Prem ter OŠ Podgora Kuteževo.

Moderatorica Urška Perenič je kot prvo točko napovedala dvoglasni pevski zbor šole, ki nam je zapel dve pesmi in s tem otvoril prireditev. Nato so se nam predstavili naši najmlajši, ki so lepo zapeli dve pesmi. Nastopili so tudi Hruški fantje, ki so nas znova očarali s svojimi glasovi. Svoje pevske talente sta nam kasneje pokazali še sestri Jerica Strle in Magdalena Logar s prijateljici. Tadeja Logar je recitala dve pesmi iz svoje pesniške zbirke, Helena Strle pa je pripovedovala o svoji stari mami. Jadranka in Andreja Boštjančič iz KD Harije sta nas nasmejali z zanimivim skečem. Folklorna skupina naše šole nas je v ritmih Mamme mie (ABBA)

popeljala nazaj v 70. leta. Na koncu so vse ženske in matere dobile darilo, ki smo ga za njih naredili učenci OŠ Podgora. Starejšim ženskam so članice krožka Rdečega križa darila ob 8. marcu nesle na dom.

Pustovanje v glasbeni šoli

Elena S., fotografije Nina Volk

»Kakšna pa je ta pesmica? Nam jo lahko zapoješ?« me je vprašal eden od učencev pri uri skupinskega pouka, ko smo listali po notni zbirki Pesmi za Nacka dr. Mirka Slosarja. Pred tem smo se namreč naučili Zimsko uganko. Otroci so se navduševali nad ilustracijami klovnov in drugih maškar, saj se je bližal čas pusta, in me prosili, naj jim zapojem še druge pesmi. Pa smo se odločili: Naučili se bomo še pesmico Klovni in jo skupaj z Zimsko uganko zapeli na pustnem nastopu! Da bosta zveneli še lepše, ju bomo spremljali z različnimi zvočili. Tako smo se učili »peti« v jogurtove lončke z delno odprtimi pokrovi, kar je slišati podobno kot igranje na glavnik. Tudi na glavnik smo igrali, pa z žlicami, kuhalicami in frnikolami ropotali, stresali ropotulje, napolnjene z najbolj nenavadnimi predmeti, udarjali na pokrovke in

kovinske tulce, strgali po velikem lesenem strgalu in sploh preizkusili veliko zanimivih zvočil. Pika na i pa je bil seveda nastop na pustni torek, ko smo se, našeljeni učenci PREDŠOLSKE GLASBENE VZGOJE in GLASBENE PRIPRAVNICE, postavili na stopnice ter veselo zapeli ob spremljavi kitare ter zaigrali na zvočila. Nadaljevanje nastopa se je za starše in ostale nastopajoče dogajalo v dvorani šole. Nastopilo je kar 34 glasbenih maškar, ki so igrale klavir, kljunasto in prečno flavto, saksofon, klavirsko in diatonično kitaro, violino, violo in violončelo, solistično ali v komorni skupini, nekatere ob spremljavi namaškaranih učiteljev. Dva učitelja sta se pomladila v glasbenika prvošolca in samoza-

vestno odigrala svojo skladnico za violino in kitaro. Bravo! Vzdušje na nastopu je bilo enkratno!

Obisk iz Doline

Marica Gaberšnik

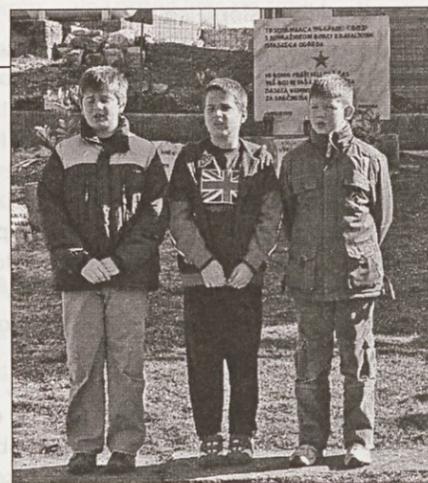
18. marca 2009, lep, sončen, pomladni dan. Vesel, brezskrben vrvež otrok na šolskem hodniku OŠ Jelšane.

Kako drugačen kot tisti pred 65. leti, ko je po vasi odmevalo smrtonosno orožje nemških okupatorjev. Borci Istrskega odreda ujeti v obroč. Tretjo udarno četo je vodil mlad komandir Ljubomir Sancin-Stojan iz Doline pri Trstu. Sam se je že prebil iz sovražnikovega oklepa. Ker so pa nekateri njegovi tovariši ostali v obroču v Jelšanah, se je vrnil in jim skušal pomagati pri preboju. Žal je omahnil pod streli nemškega mitraljeza.

Njemu in osmim padlim soborcem stoji ob jelšanski šoli 9 spominskih kamnov. Obeležje redno obiskujejo Sancinovi sovaščani in sorodniki iz Doline. Tako so se med šolo in njimi stkale pristrčne človeške vezi. Leta 2004 je bila ob spomeniku tudi skupna proslava Občine Ilirska Bistrica in Občine Dolina.

Letos je šolo obiskala devetčlanska delegacija. Skupaj z učenci in učiteljici so se poklonili padlim junakom za svobodo. Učenci so s pomočjo mentorice pripravili krajši program. Delegacija je položila cvetje in prižgala sveče. Sveče so prižgali tudi učenci. Gospod Švab, nekdanji dolinski župan in ravnatelj slovenskega dijaškega doma v Trstu, je imel kratek, a ganljiv in poučen nagovor za učence. Spregovoril je o mladosti, o svobodi, junaštvu, o fašizmu in nacizmu, zlasti o fašističnem odnosu do Slovencev: preganjanju maternega jezika, spremembi imen, poniževalnem odnosu do slovenskih učencev ... Najstarejši udeleženec, g. Slavec, tudi sam nekdanji borec, je povabil vse navzoče k trenutku zbranosti.

Po končani komemoraciji, je ga. ravnateljica Branka Špende povabila goste v šolo na prijeten klepet. Tri članice delegacije pa so šle med učence. V 1. in 2. razredu je gostujoča upokojena učiteljica pripovedovala, kako je bilo, ko je sama hodila v šolo, o tem, kako je poučevala kot učiteljica:

zapela jim je pesem v dolinskem narečju in se pogovarjala z otroki.

V 3., 4. in 5. razredu sta gospe iz Doline (ena od njih je bila učiteljica) popestrili uro slovenščine s svojimi bogatimi izkušnjami iz 2. svetovne vojne. Učenci so jima z navdušenjem prisluhnili in jima zastavljali vprašanja. Obiskovalki pa so učenci razveselili in presenetili s svojimi pesmimi, ki so jih sami napisali pri pouku slovenščine. Razšli so se z željo, da bi jih popeljali po naši gozdni učni poti na Goliče.

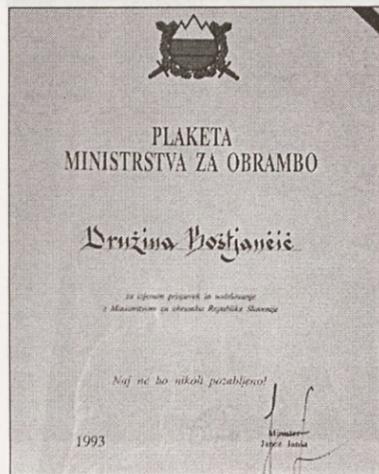
» Biti slovenske krvi, bodi Slovincem v ponos! »

n.p.

Pogosto zahajam v bližnjo okolico našega kraja. Odkrivam kraje, ki jih v svoji mladosti nisem poznala. Zame so bile to le številne vasice, posejane po gričih, ki obkrožajo Bistrico. Ko pa enkrat stopim v vas – to ali ono – je to čisto nekaj drugega. Nenadoma zadiham kot njeni prebivalci, prisluhnem nekoliko drugačni govorici kraja. Mene pritegnejo navade teh ljudi, še najbolj pa sem vesela odkritja, da tradicionalno življenje slovenskega kmeta še ni izumrlo.

Ena takih relacij je Kettejeva pot, ki vodi navzgor v brkinske griče. Ta pot mi je posebno pri srcu, njen cilj pa je navadno vasica Brce. Namenjena sem k domačiji – eni od maloštevilnih pravih kmetij, ki so še ostale tradicionalno neokrnjene. Vedno se ustavim na domačiji »pri Štalonovih«, kjer najdem prav to, kar pogrešam v sedanji supermodernej dobi. Vedno odkrijem kaj novega: njihove muce so izredno lepe (imam nekaj posvojenih!). Tla gospodarskih poslopij so postlana

z dišečo seneno preprogo, kokoši nesejo »prava« jajca, kože pa so neverjetno prisrčne. Gospodar Jože ali njegova žena Tonca navadno pričakata obiskovalca na pragu svoje hiše, z veseljem vzklikom v pozdrav. Koliko je vreden ta pozdrav!

Domačija ima pravo zgodovino je dvakrat pogorela, enkrat na samem pragu svobode. Stari gospodar jo je z veliko truda obnovil in življenje na njej je bilo ponovno postavljeno na stari tir.

Sin Jože je pripeljal na dom svo-

jo Tončko, s katero sta se poznala še iz mladih nog, saj sta doma iz sosednjih vasi. Bila sta lep par – postaven Jože in simpatična Tončka.

Rodile so se jima štiri hčerke, katerim sta dala vsem lepa slovenska imena. Še sedaj, po 41. letih skupnega življenja je očitno, da se imata rada, složna sta in gospodarita naprej po svojih močeh, ki so od trdega dela že nekoliko opešale. Iz nju veje neverjeten optimizem in še tako zamorjenega obiskovalca znata spraviti v dobro voljo. Njune modre oči so, kljub težkemu delu odkar pomnita, vedno vesele in izražata dobrodošlico obiskovalcem. Teh pa ni malo. Imata namreč nešteto znancev in prijateljev.

Rada se razgovorita. Utrgata si čas za vsakega dobronamernega človeka. Kako to, da je pri njima vedno na mizi kakšna dobrota za pod zob? Le kje Tonca pri vsem kmečkem delu najde čas za razvajanje otrokov in gostov? A ga najde, ker tako hoče.

Gospodar je dobesedno vsestransko aktiven. Poleg kmečkih opravil na domu nikoli ne miruje. Je pravi mojster pletenja košev, opletanjasteklenic in različnih modernih dekoracij. Njegovi izdelki so znani daleč naokrog, tudi v tujini. O ohranjanju slovenske kulturne dediščine priča lepo uokvirjeno priznanje, ki mu ga je podelil prof. Janez Bogataj. Da je pravi lovec, pričajo številne slike in priznanja, ki jih je prejel od svoje lovske družine.

Štiri hčere in vnuki ju razveseljujejo, saj se pogosto vračajo domov.

Mama Tonca zanje vsako nedeljo, vsak praznik, vsak rojstni dan in obletnice pripravi polno mizo dobrot. Tonca najde čas za vse in nikoli nič ne pozabi. Sicer ni več tako zdrava, kot je bila včasih. Delo na kmetiji terja svoj davek. Vendar složnost zakoncev Boštjančič premaguje tudi zdravstvene težave. Želim jima, da bi še dolgo naprej vodila to stoletno domačijo v duhu slovenske tradicije in družine.

Vsakokrat, ko stopim v vežo njune kmečke hiše, mi pogled obvisi na številnih uokvirjenih priznanjih in plaketah. Posebno sta ponosna na plaketo Ministrstva za obrambo RS – Zveze veteranov vojne za Slovenijo za izjemen prispevek in sodelovanje v času slovenske osamosvojitve. Na njuno domačijo sta

sprejela vojake teritorialne obrambe, ki so pri njih ostali celih 28 dni. Za Tončko in Jožeta je bilo to samoumevno dejanje – znak pripadnosti naši stvari.

Priznanje slovenski družini nosi udaren napis: » Biti slovenske krvi, bodi Slovincem v ponos! » in onadva se tega držita.

Jože bi lahko še marsikaj povedal o svojih zaslugah, vendar v svoji skromnosti omeni le še aktivno delo pri lovski družini, kar mu je tudi priznано z lepimi spominskimi priznanji. Reči moram, da je v lovski opravi zelo čeden!

Na stenah v veži njune hiše skorajda ni kotička, kjer bi lahko pripeli še kakšno priznanje. To pa nam tudi pove vse lepo o njiju.

Na vse pa spokojno zre klekljana podoba Matere božje. Na potrpljenje in odrekanje spominja križani Jezus. Tončka ne govori dosti o veri. Toda, ker jo poznamo, vemo, da je globoko verna in da je križe in težave na življenjski poti premagovala tudi s svojo vero.

Jože in Tonca sta preskromna. Prav potruditi se moraš, da povešta kaj o svojem delu in o tem, da sta znana celo daleč izven meja Slovenije. Prav zato ju zelo cenim in včasih jima kar zavidam. Vendar to ni hudobno zavidanje, ker je bolj mešanica občudovanja in nekoliko zavidanja za skladno in uspešno življenjsko pot, ki sta jo prehodila v 41. letih skupnega življenja.

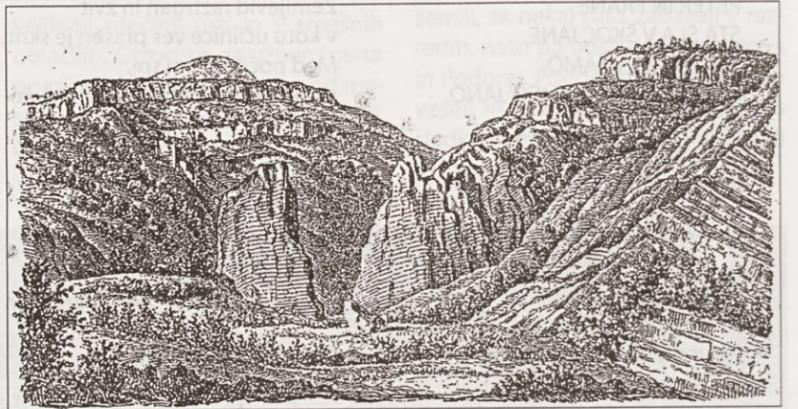
Zvon iz trnovske fare vsak dan trikrat z vzhodnim vetrom pozdravi vasico in ji vošči lep dan in mirno noč. Včasih je zvok bolj oddaljen, drugič spet jasno zadoni, kot ga prinaša veter.

Naj bo tako še dolgo!

Slike Notranjske in Istre pred poldrugim stoletjem

Rajko Pavlovec

V drugi polovici 19. stoletja je raziskoval po Sloveniji, Istri, Kvarnerskih otokih in Dalmaciji ugleden avstrijski geolog Guido Stache. Pri svojem delu je bilo zelo natančen in je ugotovil veliko novosti, ki v osnovi še danes držijo. Med drugim je imenoval sive apnenec v južni Sloveniji kozinske plasti in tako jim pravimo še danes. Odkril in opisal je mnogo fosilov. Novim vrstam je moral dati imena v latinščini in nekatere je poimenoval po naših krajih. Po Kozini sta imenovana *cosinia* in *cosinensis*, po Istri istra-

Dolina Mirne med Sovinjkom in Mlunom pri Buzetu.

na, po Trstu tergestina in še nekatere. Stache je bil v tistem času eden najbolj plodovitih geologov in je bil kar nekaj časa direktor dunajskega geološkega zavoda. Pri svojem opisovanju je bil včasih silno ilustrativen. Leta 1859 pravi, da se vzdolž doline Reke goli kopasti griči iz belih in rožnatih krednih plasti bleščijo v soncu in so njihovi obrisi kot kitajska pokrivala. V okolici Koritnice pri Pivki pa je kamnit teren z groteskno, skalno in hribovito pokrajino.

Leta 1864 je na Dunaju objavil obsežno razpravo o staroterziarnih plasteh iz Notranjske in Istre. Podrobno je opisal razne kamnine in narisal vrsto geoloških profilov. Besedilu je dodal nekaj zanimivih risb, za katere ni

Pokrajina med Rakitovcem in Brestom v Čičariji.

jasno, ali jih je izdelal sam ali kak njegov pomočnik. Objavljamo dva primera teh slik. Na eni je ozka soteska reke Mirne med Sovinjkom in Mlunom nedaleč od Buzeta. Na drugi je pokrajina med Rakitovcem in Brestom v Čičariji. Na obeh so plasti apnencev in fliša. Danes bi takšne pokrajine predstavili na fotografijah. Vendar so pri Stachejevih risbah nekatere geološke strukture bolj poudarjene, kot bi jih uspeli pokazati s fotografijo.

D.O.O.
PROSTORU

PROSTORSKO
URBANISTIČNO
KRAJINSKO IN
ARHITEKTURNO
NACRTOVANJE

VOJKOV DREVORED 2
6250 ILIRSKA BISTRICA

TEL.: ++386 (0)40 783 943
E-MAIL: INFO@VPROSTORU.SI

OD IDEJE DO NAČRTA

ARHITEKTURA

IZDELAVA VSEH VRST PROJEKTOV ZA PRIDOBITEV
GRADBENEGA DOVOLJENJA IN Z NJIM POVEZANO SVETOVANJE

URBANIZEM

IZDELAVA PROSTORSKE IN URBANISTIČNE DOKUMENTACIJE
TER STROKOVNIH PODLAG

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Valenčič Matija, Gregorčičeva 1A

Da vam pojasnim naslov, neki dan sem prispel na Sviščake, pred planinskim domom je sedelo kar nekaj starih Bistričanov - še zavednih, ko sem jih pozdravil z isto parolo kot je v naslovu so mi vsi enoglasno odgovorili SVOBODA NARODU. Brez nevmesnih pripomb oz. fraz, katere že vsi poznamo in so že zastarele. K pisanju članka me je vzpodbudilo nedavno ritje kot divje svinje po slovenski zemlji in iskanje nekih ustaških in četniških okostji, ki nas bo Slovenske davkoplačevalce drago »koštalo«. Ljudje božji a mi lahko pojasnite, katera od svetovnih velesil oz. bogatih držav si lahko to privoščijo. Pojdimo po vrstnem redu. Ali Rusija preiskuje poboje Stalina oz. išče kosti, 20. milijonov pobitih? Ali jih iščejo Francozi, ki so jih pobili približno enako, ali jih iščejo Nemci - številke se zopet ujemajo? Ali jih iščejo Amerikanci v Vietnamu, pravzaprav Amerikancev ni, kajti pravi Amerikanci so bili Indijanci, ki so jih kolonialisti iztrebili, tudi teh kosti ne išče nihče v tudi bogati državi. Ali jih iščejo Angleži in ostali zavezniki v Normandiji, da ne govorim in naštevam ostalih južno Afriških republik?

Dragi bralci ustavimo to politično propagando. Naj mi kdo pojasni spravo z belo gardo, strica so mi ubili belogardisti, starega očeta so mi ranili, drugi stric se je boril v Istrskem odredu z visokem činom politkomisarja, oče se je boril na strani zaveznikov na Malti, stara mama je delala za partizane, druga stara mama je imela doma partizansko bolnišnico, drugi stari oče je bil v taborišču v Solnogradu, današnjem Salzburgu in zdaj naj jaz grem še živečem belogardistu, mu nesem 20 dag kave in ga »izljubim«, se z njim rokujem in mu velim zdaj sva pa prijatelja. Naj vam povem, da največje P...v človeški zgodovini so bili Angleži, taisti so nas spravili ob Trst, Gorico, itd. Angleži, ki so vračali ustaše in četnike iz Avstrije nazaj v Jugoslavijo so prekleto dobro vedeli kam jih pošiljajo, zakaj jih bi imeli oni na grbi, naj jih rešijo Jugoslovani in verjemite obojni so imeli prav in tudi rešili so jih. Verjemite mi, da danes ne bi brali te kolumne, če bi se vojna sreča obrnila drugače, mene ne bi imel kdo zaploditi, ker bi mi bili zavedni starši in stari starši v rudniku zazidani in jih ne bi nihče iskal. Navedem vam naj, da moje bližnje in daljne prej navedeno sorodstvo, je imelo vse cerkvene zakramente in so bili vsi na naši strani, edina izjema sem jaz in na to sem ponosen in se tega ne sramujem oz. sem ponosen, da nisem imel nikdar opravka s Farji. Morda sem se izognil celo kakšnemu posilstvu in prosim vas ne mešajte OF in komunizem, od mojih ni nihče obogatel edino izgubil in naj to kolumno, če mi jo bodo sploh objavili, zaključim z besedami mojega starega prijatelja Ernesta Hemingweja ZBOGOM OROŽJE in predragi pozabimo kaj je bilo in rešujmo rajši zafurano državo in gospodarstvo, če pa me v naslednji kolumni ni, verjemite mi, da se mi je zgodila varianta Kramberger, da me je kje potegnil pijan lovec na 200 m.

PETO KOLNAŠI SO MED NAMI

Pa pustimo ta mesec kvazi lovce pri miru, saj je tako in tako lovopust, lotimo se druge bolj pomembne teme. Nedavno sem svojega sina spremljal na košarkarsko tekmo v Pivko in se mi je utrnila svezdica, kakšen zgleda bivši dom JNA tam, kakšen pa v Il. Bistrici. Imata eno malo razliko, pred Pivškim se moraš skoraj sezuti čevlje, pred Bistriškim pa obuti ribiške škornje, če se hočeš prebiti do kakšnega prostora, sicer kakor je razbrati iz naslova je v Bistrici od nekdaj bilo tako, vse kar je bilo kaj vrednega so nam speljali Postojnčani ali bilo kdo drug, nazadnje so nam ukradli še TOP in TANK s HRI-BA SVOBODE, ki nam ga je zapustila fašistična Italija in celo pokojna JNA. V enem od izdaj sem zasledil članek nadobudnega bistriškega svetnika, ki se je znašal nad sramoto Bistrice, novih poslovnih prostorov Kalistra namreč, ki bodo nudili ne vem koliko novih delovnih mest. Drugič kadar gre na sejo občinskega sveta, naj se ozre na levo in si prečita spominsko ploščo kje je bila ustanovljena prva Bistriška čitalnica, katere je bil soustanovitelj tudi moj praded in ki je danes zaplankana z deskami in je priljubljeno zbirališče narkomanov in brezdomcev, potem pa naj razsodi kaj kazi Bistriško jedro. Druga stvar, ki me je ta mesec spravila v smeh je bilo razkritje plana Bistriškega krožišča - da umreš od smeha, čim prej zgradimo Bistriško obvoznico, da mimoidoči turisti ne gledajo Bistriške sramote, kajti ustavitvi se tako in tako nimajo nikjer, ker v Bistrici imamo oba HOTELA prebukirana sem že omenil s katerimi gosti.

Oprostite mi dragi bralci, porodila se mi je neka pokvarjena misel, poznam visoko izšolane strokovnjake, da bi jih podtaknili naši prestolnici, usposobljene za te zadeve garantiram vam da hotel LEV in SLON v Ljubljani spravijo v enem letu na kolena in ga zabijejo z deskami, kajti kralji ulice tako in tako potrebujejo nova prebivališča namesto stare CUKRARNE. Pa pojdimo lepo po vrsti. Spomnim se znanega Bistriškega patriota, nekdanj visokega funkcionarja in ne vem kaj je še vse bil, med drugim tudi predsednik planinskega društva, upam, da se bo našel med vrsticami, ki je na eni izmed sej planinskega društva namreč s pestjo tolkel po mizi in zahteval »Ali damo planinski dom kapetanu Čukljeviću ali pa nikomur.«, ne boste verjeli uspelo mu je. Ta prvi dan je slavni kapetan iz nekih starih škorcev zgradil neko čevapčnico, ki je zelo sovpadala v Snežniški raj in vsi so veselo odšli na morje in živeli srečno do konca svojih dni.

Na koncu pa se ne morem izogniti pohvali vsem zaposlenim sedaj na Sviščakih, na katerih sem užival dva tedna zaradi smučarskega tečaja mojega sina, kako vse laufa in štima, seveda je moral v roke in vajeti zopet vzeti Postojnčan - ala mu vera, pa saj ni nihče prerok v svoji deželi. Pa naj današnja kolumno končam z mislijo, že prej omenjenega Ernesta Hemingweja, ki je napisal epifato: Živel je mož, imel je psa, lepo ga je učil, nekoč ukradel mu je kos mesa zato ga je ubil, na grob napisal je: Živel je mož, imel je psa, lepo ga je učil.....in tako se v Il. Bistrici ponavljajo iste zgodbe.

Pa lep BISTRISKI POZDRAV

Schengen

Katja Rutar

Ta-le zgodbica bi lahko imela tudi naslov Vožnja z vlakom, a je poudarek bolj na drugi podrobnosti.

Nekega lanskega spomladanskega petkovega večera sem prišla na glavno zagrebško železniško postajo že kakih petnajst minut pred odhodom predzadnjega vlaka za Ljubljano tisti dan. Da izkoristim še zadnje minute na svežem zraku, sem si od zunaj natančno ogledala vse vagone, ki jih je bilo kar veliko. Ugotovila sem, da vlak ne pelje samo do Ljubljane ampak naprej čez Avstrijo v bavarsko prestolnico München, zato je bila večina spalnih vagonov. A čisto na koncu vlaka sem le našla na zunaj lep vagon z običajnimi stoli oz. klopami, kjer sem se utaborila za dobri dve uri. Na tablici je pisalo da vagon prihaja iz Beograda. V kupejih smo sedeli v glavnem po en sam potnik. Vlak je ob predvideni uri zapustil hrvaško prestolnico in odpeljal proti zahodu.

Prva in skoraj edina postaja, ki sem si jo zapomnila na poti je bila prva slovenska železniška postaja - Dobova. Na vlak so vstopili slovenski policisti. Pri meni je šla policijska kontrola gladko skozi. V naslednjem kupeju, kjer je očitno sedel potnik s srbskim potnim listom, je bil pa postopek mnogo bolj kompliciran ali bolj točno - nečloveški. Začelo se je z vprašanji kam potuje, zakaj, za koliko časa, s koliko denarja ipd.; v tako glasnem tonu, da smo jih morali slišati skoraj vsi potniki v vagonu. Nadaljevali so s pregledom vsebine vseh njegovih torb in vrečk v njih. Nahajamo se namreč na strogi oz. zaprti šengenski meji, so mu razložili. Ubogi potnik je odgovoril, da gre v Nemčijo, k znanec, kjer bo poskusil srečo pri iskanju službe, za kake tri dni, ker »svakog gosta tri dana dosta«, da ima s sabo tisoč evrov in kreditno kartico Visa. Ampak policisti niso bili zadovoljni z odgovori in videnim ter so potniku rekli naj z njimi zapusti vlak in vzame s sabo vso prtljago, ker bo lahko pregled trajal dlje, kot bo vlak stal na postaji in bo mogoče potovanje lahko nadaljeval šele z naslednjim vlakom! Ta črni scenarij se na srečo ni uresničil in potnik iz Srbije se je le uspel vrniti v svoj »stari« kupe še pred odhodom vlaka. Očitno niso uspeli najti večjega problema.

Moram reči, da si niti v sanjah nisem predstavljala, da so kontrole na šengenski meji lahko tako »temeljite«. Vajena sem jo prečkati predvsem na »domačem« mejnem prehodu z varno lokalno registracijo na avtu, iz katerega ne opaziš, kako se na meji godi drugim potnikom. Ali pa s kolesom in se mi pri policistih in carinikih v glavnem sploh ni potrebno ustavljati. (Tako po vstopu Slovenije v šengensko območje je bil prehod meje tudi za nas pogoste potnike vseeno strožji, se mi zdi.)

A sem si rekla, da moram preverit, kako poteka prečkanje šengenske meje na ilirskobistriški mejni železniški postaji. Ko sem se jeseni prvič odpravila to raziskat z vlakom proti Reki, mi ni uspelo. Na naši železniški postaji je bila potniška bla-

gajna zaprta, slovenski sprevodnik, ki je bil v tem primeru zadolžen za prodajo kart, mi pa ni mogel prodati povratne vozovnice ampak samo enosmerno. Moj problem pa je bil, da sem pozabila s-seboj vzeti kune in si nisem upala tvegati, da na hrvaški strani brez kun ne bi uspela kupiti vozovnice za pot nazaj domov.

V drugo, kar se je zgodilo šele pozimi, sem tvegala še manj in sem nekoga prepričala, da me je peljal čez mejo na železniško postajo v Šapjane. Tudi tokrat je bil petek zvečer, vlak s katerim sem potovala pa je prihajal iz Reke in imel v Ljubljani povezavo za Nemčijo in Avstrijo. Tokrat sem bila presenečena nad številom potnikov, saj je bilo zasedenih kar nekaj kupejev in to z modernimi mladimi potniki, ki so imeli na kolenih prižgane prenosne računalnike ali vsaj knjigo ali zemljevid, na praznih stoli pa potovalne nahrbtnike. Kak jezik govorijo nisem uspela razbrati, saj so se bolj smejali kot govorili. Sama sem v vlak vstopila zadnjo minuto pred odhodom in se s hrvaškimi mejnimi uslužbenci sploh nisem srečala, pa tudi ne s sprevodnikom, ki bi mi moral prodati vozovnico, tako da je bilo to potovanje z vlakom

zame brezplačno. Vlak je točno ob predvideni uri zapustil Šapjane in se čez samo deset minut že ustavil na ilirskobistriški železniški postaji. Na tirih namreč ni meje. Bila sem edina potnica, ki je izstopila v Ilirski Bistrici. Zdela se mi je, da bi mi uspelo zapustiti vlak brez srečanja s slovenskimi obmejnimi uslužbenci, ampak ker me je zanimalo, kako bo zgledalo prečkanje šengenske meje za ostale potnike, sem ostala na vlaku na čakala policista in carinika. Po pregledu potnikov v kupeju pred mano se je policist od njih poslovil s stavkom »Wait a minute.« in zgledalo je, da bi rad nekam telefoniral. Ampak je vseeno prej pogledal še moj potni list in takoj za njim je prišel še carinik in dobila sem »dovoljenje« za izstop iz vlaka. Ob odhajanju sem še videla, da sta se policist in carinik pri ostalih kupejih zelo hitro pomikala naprej. Zato sklepam, da na tistem vlaku iz Reke proti Ljubljani nikomur ni bilo potrebno pokazati, kaj ima zapakirano v nahrbtniku in še manj zapustiti vlaka in slišati, da bo mogoče lahko potovanje nadaljeval šele z naslednjim vlakom, na katerega bi v soboto moral zelo dolgo čakati. Očitno smo vsi imeli bolj »zanesljive« potne liste pri sebi.

orajt
TIK TAK
IRENA KOŽMAN s.p.
6250 IL. BISTRICA, Cankarjeva 8
tel/fax: 05/71-45-059

NOVA kolekcija ženskih in moških hlač **ELKROJ**

Zimske bunde za hladne dni - **UGODNO**

Maturantke! - za vas kreacije domače oblikovalke **MOJCE CELIN**

Kvalitetno spodnje perilo za njo in njega

italijanskega proizvajalca **COTONELLA**

Majčke - T-SHIRT - Mehkoba perila, ki "dihajo z kožo", namenjena je

vsem, ki želijo vsakdanjo kakovostno brezšivno lagodnost za ugodno ceno

Nakit **BROSWAY** izdelan iz antialergijskega kirurškega jekla, obogaten

z 18-karatnim zlatom **NOVO NOVO NOVO NOVO**

041/869 727
GRADBENIŠTVO SAFTIČ
SAFTIČ ZDENKO s.p.
JELŠANE 73, tel. 05/788-55-98
www.gradbenistvo-saftic.si

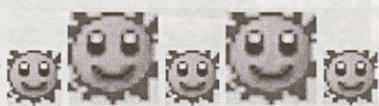
Društvo odsev

Neta Vergan

Priklicati in osvetliti si moram zamisli, ki so stkale in še tkejo Društvo Odsev, ki ga je pred nekaj leti ustanovila Nada Čeligoj. Program še ni bil dodelan, ko nas je povabila k sodelovanju. Radovedne in vesele smo se ji pridružile v želji, da društvo resnično zaživi. Nekaj idej je lebdelo v zraku a nikakor se nam niso zdele pravišnje. Nada me je presenetila z vprašanjem, »Ej Neta bi nas ti lahko učila »vaj pomlajevanja«. Vaje, ki so zapisane v knjigi Vrelec mladosti. Naslov je sicer poslovenjen kajti izvorni naslov knjige je Šangrila. Ob izidu druge izdaje, ki je bila predstavljena v kavarni Pločnik v Ljubljani smo si udeležence tega srečanja obljubile, da bomo nekoč... že šle v čudežno deželo Šangrila. Vaj pomlajevanja me je naučila Martina Kralj v devedesetih letih minulega stoletja. Takrat se je Slovenija šele začela prebujati v novodobno gibanje. Presenečena nad vablivo ponudbo sem jo zaprosila, da mi da vsaj teden dni za razmislek. Pogum me je potisnil čez prag bojazljivosti in rekla sem ja.

Skoraj šest let je že minilo, jaz in moje mladenke se ne damo. Vsak ponedeljek od osmih do devetih vneto razgibavamo telo in um. Um, ja tudi njega, saj je on glavni šef, ki telesu ukazuje kako in kaj naredi. Telo samo po sebi ni zmožno narediti čisto nič. Še prdne ne, če um v to ne privoli.

Program dograjujem in spreminjam glede na naše potrebe in razpoloženja z odličnimi jogijskimi asanami. Ura mine kot bi mignil. Vaje dihanja in meditacija pa so sestavni del telesnega miganja. Tudi noben rojstni dan ne gre v pozabo. Skromno darilce, rožica ali pa kaj drugega a brez petja ne gre »vse najboljše za te«....., brez te lepe pesmi ne mine

nobeno še tako skromno praznovanje rojstnega dne vsake iz med nas.

Daljši dnevi in toplo spomladansko sonce nas povabijo in zva-bijo, da se jim pridružimo in uživamo v prebujajoči se pomladi. Naša Nada, ki je zelo skrbela, da na RK kar se da vse dobro poteka, se je vedno obrnila na nas ko je potrebovala pomoč. Rade volje smo ji ustregle, če le smo utegnile. Ženske še vedno, no skoraj vedno damo prednost potrebam, ki jih od nas terja in pričakuje družina. In bog ne daj, da bi jih slučajno potisnile v drugi plan, ne to je zakon, ki nam ga je naša družba naložila na ramena. Skrb za družino je na prvem mestu in pika. Mi smo pa malo poredne mladenke in si po svoje marsikaj privoščimo. Z zamerami se kaj prida ne ukvarjamo, čas prehitro beži in mi jih veselega srca kar preskočimo.

Prostovoljci smo duša in srce v organizacijah, ker jim država daje le toliko, da ne crknejo. Zdaj pa malo zares, izkoristila bom priložnost, da se zahvalim vsem ma čisto vsem, ki so mi zaupali in omogočili vodenje in učenje v Društvu Odsev.

Mojim dragim mladenkam; Nadi, Ireni, Ljubi, Nadji, Nelki, Meji, Azri, Jasmin, Nevi.... hvala, ker ste mi dale in mi še dajete priložnost, da vas vodim in učim. Sicer pa ne vem kje se začne in konča vloga učitelja in učenca. To ni enosmerni tok, nikakor ne, vedno in povsod teče v obe smeri. Življenje postane igrivo, ko mu dovolimo, da je kar je.

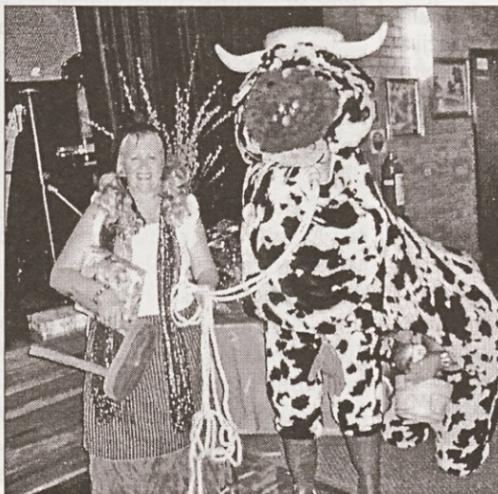
Verjetno vas muči vprašanje, če bi koga še sprejele. Ja pridite in se nam pridružite. Predvsem pa s seboj prinesite dobro voljo in za spremembo Merkatorjevo polno vrečko smeha.

IZ AVSTRALIJE

Pustovanje v Avstraliji

Za "Jadran": Marija Iskra

V slovenskem klubu "Jadran" je v februarju potekalo že tradicionalno pustno rajanje. Tega dogodka se je udeležilo veliko število članov in prijateljev. Tudi udeležba

pustnih šem je bila izredno številna in izvirna. Čisto vse šeme so bile nagrajene, tri najbolj izvirne in najlepše pa s posebnim darilom. Otroški par šem pa je bil prava paša za naše oči.

To sta bila Antony in Cloe (vnuk in vnukinja Amy in Tonija Spaniol). Obležena sta bila v indijanske noše, katere jim je sešila babica. Dobila sta prav posebno otroško nagrado. Odrasli pa tako:

Prvo nagrajene šeme: NADA BRNE IN VERA BRNE (pujsek in angel),

Drugo nagrajene šeme: Anamarija, Stojan Brne in Marjan Kranjc (krava molznica in pastirica),

Tretje nagrajene šeme: Bruna Burlovic in Anica Poklar (mačkice).

Čestitamo nagrajenim, vsem skupaj pa se zahvaljujemo!

Drugi dan, na pustno nedeljo, smo staremu pustu pripravili slovo. Očitali smo mu vse grehe, zapeli žalostinko in zaželeli nasvidenje drugo leto.

Po tem dogodku smo imeli priložnost razveseliti in nasmejati se ob nastopu dramske skupine iz verskega središča Kew. Njihova veseloigra: "Končno na dopust", je bila enkratna. Hvala vam!

Teden dni za tem, v nedeljo 01.03.2009. je na zemljišču "Jadran-a" potekal

"ČEBELJI FESTIVAL". To je vsakoletni festival, katerega organizira

"Čebelarska šola", ena od sekcij kluba "Jadran". Zelo aktiven in poštvovalen član in eden od ustanoviteljev te šole, je gospod Stanko Starc. Dobra organiziranost, lepo vreme in druge ugodnosti, so privabile več kot 300 obiskovalcev. Hrane in odličnih krofov je kar primanjkovalo. Za razvedrilo je poskrbel mlad harmonikar Phillip Nadvesnik.

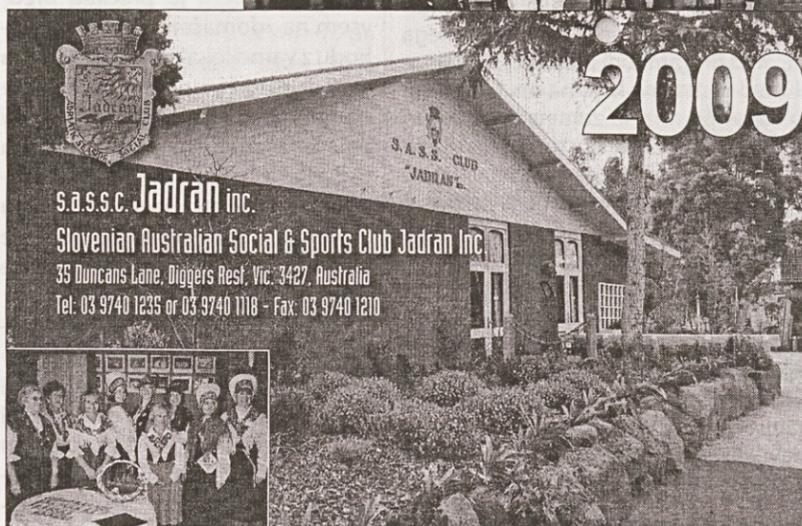
Hvala vsem!

Slovenski klub "Jadran"

Iz daljne Avstralije vam pošiljam sliko letošnjega odbora slovenskega kluba "Jadran".

Skoraj vsi člani so že nekaj let po vrsti v odboru. Z veliko vnemo smo se, že ob samem začetku mandata, lotili obnavljanja in posodobitve kluba in klubskih prostorov in tudi skoraj vse uspešno končali.

S.A.S.S.C. Jadran Inc.
Slovenian Australian Social & Sports Club Jadran Inc.
33 Duncans Lane, Diggers Rest, Vic. 3427, Australia
Tel: 03 9740 1235 or 03 9740 1118 - Fax: 03 9740 1210

Ličkanje koruze

Alenka Penko

Ličkanje koruze, po domače "slačenje frmjntje" je pritegnilo pozornost mladih nadobudnežev, ki sta se z opravičilo srečala prvič. Dela sta se takoj oprijela in se pri tem neizmerno zabavala.

Od ustanovitve kluba, pa vse do danes se vse dela, vodi in upravlja na prostovoljni bazi. Je zelo naporno, ampak na koncu imamo tudi zadoščenje.

Na drugi sliki je skupina žensk pri počitku po opravljenem delu (domače testenine). To so: Romana Zetko, Marija Iskra, Mimica Kalčič, Amelija Spanjol in Marica Valenčič.

Prijateljski pozdrav vsem.

Hodili smo po eko-stazah Cresa

Darinka Dekleva

V planine po jadranskih otokih. Vznemirljivo! Napovedan izlet smo pričakovali že od novega leta.

trenutku. Hodili smo po eko-stazah Tramuntane. Po vožnji s trajektom smo začeli pohod mimo Porozin in

stezo in nadaljevali proti mestecu Beli. Na poti smo si ogledali razstavo "Zgodovina in umetnost v nara-

Navdušenje se je širilo, ko je planinska skupina Bazovica iz Reke, ki so tudi člani PD Snežnik Ilirska Bistrica, razpisala izlet po Cresu. Polovica udeležencev je bila iz Bistrice, ostala polovica naši prijatelji iz Reke. Organizacija je potekala na nivoju, saj so nas gostitelji sproti seznanjali z naravnimi, zgodovinskimi in drugimi krajevnimi posebnostmi, tako, da smo uživali v slehernem

se po gozdni stezi rahlo vzpenjali po prelazu med Malim in Velikim vrhom. Prišli smo do Niske, zapuščenem, po davnini dišečem naselju. Pot nam bo ostala v spominu po stoletnih, poldrugi meter debelih grčastih hrastovih duplih, ki so spominjala na risane filme in gozdove Walta Disneya.

V Niski smo prestopili na drugo

vi" (kamnite umetniške skulpture in vanje vklesane modre misli). V Belih smo imeli daljši postanek. Po ogledu mesteca, obisku plaže in znamenitega labirinta, smo se odpeljali v mesto Cres, kjer smo se prelevili v turiste. Privoščili smo si, kar smo med pohodom pogrešali. Družba je bila imenitna, naredili smo nove načrte. Ne odlašajte, ko boste slišali, da se spet kam odpravljamo!

»Jaz pa sem si nekaj zmislil...«

Alenka Penko

Sadjarska kmetija Sanabor iz Harij, ki je usmerjena v ekološko pridelavo jabolk in češp, je najbolj znana po večkrat nagradjenih izdelkih: ročno rezanem suhem sadju, jabolčnih kisih z dodatki...

Prav zato je zanimiva za različne obiskovalce. V letošnjem letu so za ta namene na kmetiji uredili poseben prostor, k sodelovanju povabili domače društvo in začeli sprejemati prve obiskovalce. Merjenje zadovoljstva obiskovalcev kaže pozitivne rezultate, kar nakazuje na pravilno odločitev...

Kinologi z novim vodstvom

Konec februarja so se na občnem zboru zbrali člani in članice Kinološkega društva Ilirska Bistrica. Dosedanje vodstvo – podpredsednik Bojan Lovec, se je uvodoma spomnil smrti predsednika društva Vojka Štembergerja, ki je člane društva zelo prizadela in jih postavila pred izziv kako nadaljevati z delom v društvu, saj je bil Vojko glavna gonilna sila društva ter

predsednik od njegove ustanovitve pred 15. leti. Člani društva so se odločili, da z delom v društvu nadaljujejo in čim boljše nadaljujejo Vojkovo delo in načrtano pot. Tako so v nadaljevanju zбора predstavili poročilo o delu za preteklo leto ter izvolili nove organe društva. Za predsednika so izvolili Marka Šenkinca, za podpredsednika pa Simona Šajna.

Zaključili so s sprejetjem programa delo za letošnje leto in številnimi pasjimi zgodbicami, ki nam kinologom vsakodnevno lepšajo življenje.

Srečanje mladih planincev

Načelnica MOPD Snežnik Ilirska Bistrica: Vanja Delost

Na planincih sončece sije, na planincih lušno je... Tako pravi besedilo slovenske ljudske pesmice. In sončno je bilo tudi v soboto, 14.3.2009, na »naši« Planini (1169 m) nad Koritnicami, kjer se je odvilo srečanje mladih planincev iz Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica in

Planinskega društva Postojna. To je bilo že drugo srečanje mladih planincev iz obeh društev. Prvo se je namreč odvijalo že aprila lani na Tuščaku nad Bačem.

V jutranjih urah omenjenega dne se nas je pri odcepu za Devin na glavni cesti Koritnice-Mašun zbralo kar 140. Po uvodnem pozdravu gostiteljev mladih planincev iz OŠ Knežak, smo se počasi odpravili proti našemu cilju vrhu Planine. Vreme je bilo kot naročeno, saj so nas na poti grelj sončni žarki, na vrhu pa se nam je odprl prelep razgled na okoliške vasi (Koritnice, Bač, Knežak, Zagorje). Po zasluženi malici, počitku in medsebojnem druženju, smo se odpravili proti lovski koči na Devinu, kjer nas je pričakalo posebno presenečenje, saj so nam članice Kulturnega društva Tuščak Bač pred kočjo pripravile sladko pojedino in pijačo. Številčnost udeležencev in odlično vreme sta bila razloga, da se je daleč naokoli v gozdu slišal odmev smeha ter vzdihov zadovoljstva nad lepim izletom. Čeprav smo v takem vzdušju neskončno uživali, pa je kmalu prišel trenutek, ko smo se morali odpraviti na izhodišče izleta, od koder so nas avtobusi odpeljali proti domu.

KARATE

Urška Jenko najboljša v Žalcu

Shotokan karate klub Muha Špela Ilirska Bistrica

V soboto 14. marca je v organizaciji Karate kluba Žalec potekal 7. mednarodni karate pokal mesta Žalec 2009 na katerem je nastopilo 450 tekmovalcev iz 50 različnih klubov.

Tekmovanja so se pod vodstvom trenerke Špela Muha udeležili tudi bistriški tekmovalci, ki so barve kluba ter občine ponosno predstavljali in na turnirju osvojili kar nekaj odličnih rezultatov.

V kategoriji kate posamezno, deklice (11 let), je ANITA JANEŽIČ osvojila 3.mesto. Pri dekletih (13 let) pa je tokrat slavila UR-

ŠKA JENKO, ki je v najštevilnejši kategoriji v štirih odličnih nastopih ugnala vso konkurenco ter tako ponosno prevzela zlato medaljo na

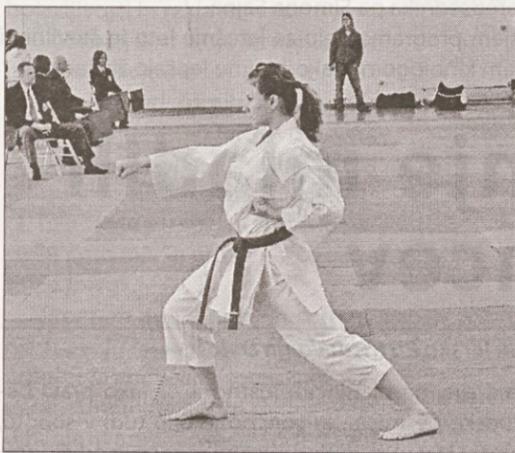
najvišji stopnički. V kategoriji kate posamezno, dekleta (+18 let), je TAMARA KOVAČEVIČ osvojila 2.mesto. Dekleta so se odlično odrezala

tudi v ekipnih nastopih, kjer so domov odnesla kar tri odličja. V kategoriji kate ekipno (8-9 let) so deklice v postavi PIA JENKO, NIKA BLOKAR in AJŠA TOMŠIČ BAZINA osvojile 3.mesto, v kategoriji (11-13 let) pa so dekleta v postavi URŠKA JENKO, ANITA JANEŽIČ in TEJA JENKO osvojile 2.mesto. Pri članicah oziroma pri dekletih (+16 let) pa so TAMARA KOVAČEVIČ, TJAŠA KRANJEC in MONIKA BROVČ daleč za seboj pustile vso konkurenco in tako ponovno slavile zmago.

Iskrene čestitke!

Urška

Tamara

NOGOMET

SELEKCIJA U8 NAJBOLJŠA NA TURNIRJU V DIVAČI

Dne 7.3.2009 se je v Divači odvijal nogometni turnir, kjer je sodelovalo sedem ekip selekcij U8, med njimi tudi ekipa NK Ilirska Bistrica, ki jo vodi trener Joško Berginc. Naši igralci so se izredno dobro izkazali in se na koncu uvrstili v finale, kjer so se pomerili z ekipo NK Dekani. Fantje so pokazali vse svoje znanje in sposobnosti ter z odlično, borbeno igro zmagali in zaslužno osvojili 1. mesto.

Za NK Ilirska Bistrica so igrali: Matjaž Janežič, Aleks Đorđević, Matija Volk, Lovro Bizjak, Denis Lavrenčič, Mark Maljevac, Lovro Škrli, Vladimir Urh in Rok Grabar.

MALI NOGOMET

Za društvo Krt Kalc Vojko

Rekreacijski futsal turnir

Novoustanovljeno društvo Krt je organiziralo svoj prvi turnir v telovadnici OŠ AŽ v nedeljo 1.3.. Udeležile so se tri ekipe in se pomerile po sistemu vsak z vsakim. Po izjemno izenačenih tekmah v katerih je vsaka ekipa dosegla po eno zmago je bil vrstni red sledeč:

- 1.mesto SLADKI BAR
- 2.mesto AVTOSHOP

3.mesto KŠIB

Največ zadetkov sta dosegla Dekleva S. in Kalc A.

Razpored futsal tekem U 21

KMN Ilirska Bistrica	DIVAČA	28.apr 19h	sobota
KMN Ilirska Bistrica	GORICA	11.apr 19h	sobota
KMN Ilirska Bistrica	AJDOVŠČINA	25.apr 19h	sobota

Kakovostne storitve na podlagi večletnih izkušenj.

SPLOŠNO ZIDARSTVO
Stanko Iskra s.p.

Novokračine 23
6254 Jelšane
Telefon: 041/655 710
zidarstvo.stanko@siol.net

Džemo-Pek d.o.o.

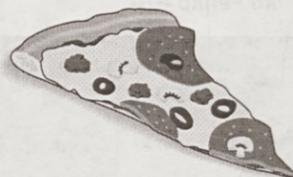
PEKARNA BISTRICA

SVEŽI KRUH,
BUREK, KROFI,
SLAŠČICE ...

ODPRTO
VSAK DAN
6 - 24

PICERIA
PARK
TEL.: 71 45 144

RAZLIČNE
VELIKOSTI PIZZ

RAZVOZ PIC JE CEL DAN
9 - 22 URE

urbančič
OKREPČEVALNICA
TRNOVO

SPREJEMAMO
REZERVACIJE ZA
ZAKLJUČENE
DRUŽBE

Tel.: 05/714 12 07
041/424 974

dolgoletne izkušnje na področju klimatizacije
Monte in serviser v Il. Bistrici: 041 - 829 - 138
- POLOG + OBROKI...
- PRODAJA NA KREDIT,
Prodaja, vgrajenje in servis
Beblerjeva 2/b 6000 Koper

tel: 041-637-934
Panasonic.
Zastopnik in uvoznik
NIT-trade d.o.o.
Akcijske cene
klima naprav
MITSUBISHI
HEAVY INDUSTRIES LTD

kalister
avto

Dolenje 2a, 05 / 788 60 10
Prodaja vozil OPEL, 05 / 788 60 09
PE Ilirska Bistrica, 05 / 710 14 30

VELIKA PONUDBA AVTOPLAŠČEV
IN ALU PLATIŠČ

POLNJENJE KLIMATSKE NAPRAVE

Merjenje izpušnih plinov,
optična nastavitve podvozja

POOBLAŠČENI OPEL SERVIS

IN PRODAJALEC VOZIL OPEL

delovni čas od 8. do 19. ure, v soboto od 8. do 14. ure.

KOLESTARSTVO

PRIPRAVA KOLESNA NA NOVO SEZONO (1)

Boris Fabec

Ko se po dolgi zimi dnevi podaljšajo in sonce greje močneje, toplejši dnevi privabijo na plan tudi prve kolesarje. Lep sončen dan, nekaj prostega časa in že smo na kolesu. Kaj hitro pa nam lahko užitek pokvari kolo, ki ne deluje, kot bi moralo. Zavore ne primejo dovolj dobro, gume so gladke, ob vrtenju pedalov nas motijo čudni zvoki. To so zanesljivi znaki, da kolo potrebuje servis, vseeno pa lahko kolesarji marsikaj storimo tudi sami.

Čiščenje kolesa

Čiščenje kolesa zagotovo ni zabavno opravilo. Nekateri kolesarji kolo le redko očistijo in upajo, da bo nakopičena umazanija odpadla kar sama. Obstaja kar nekaj razlogov, zaradi katerih ni pametno pustiti kolo neočiščeno dalj časa:

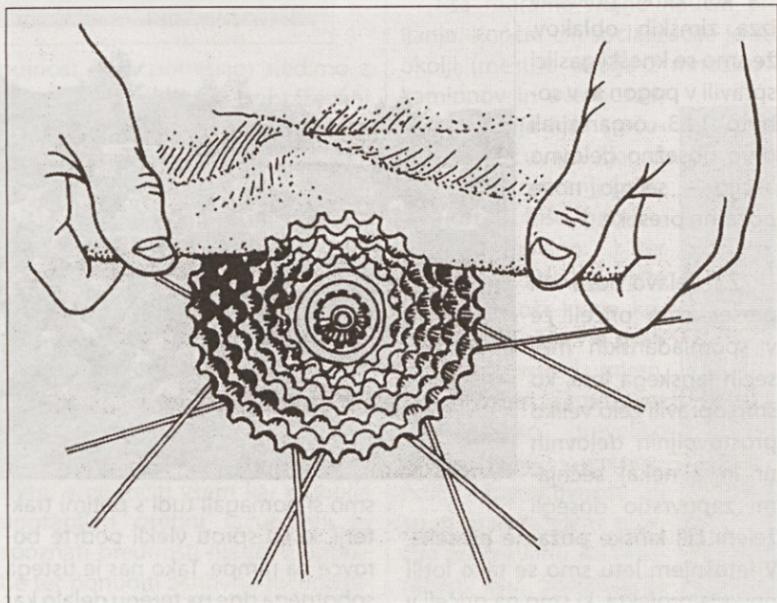
- umazanija počasi prodira v notranjost ležajev in drugih pomembnih delov, kar povzroči večjo obrabo in s tem krajšo življenjsko dobo kolesa,
- kolo slabše deluje: prestavljanje ni tako gladko, zavore se trdo premikajo itd.,
- skrijejo se morebitne poškodbe okvirja, ki jih ni mogoče pravočasno opaziti.

Okvir in vilice čistimo z gobo in vodo, ki ji lahko dodamo tekoče čistilo. Najprimernejša čistila so na voljo v kolesarskih trgovinah. V trgovini »Kolesar« ponujamo: čistila Zefal in Pitstop. Suho drgnjenje ni priporočljivo, ker na barvanih površinah povzroča raze in zmanjšuje lesk.

Kolesne obroče najlažje očistimo tako, da jih zavrtimo in z drugo roko očistimo z vlažno gobico. Za čiščenje stranskih površin si lahko pomagamo z jekleno volno, ki se sicer uporablja za pomivanje posode (velja le za aluminijaste obroče). Jeklene kromirane obroče je bolje čistiti brez vode, saj le-ta povzročata rjavenje. Predele med naperami očistimo vsakega posebej.

Zobnike večstopenjskih menjalnikov čistimo po posebnem postopku. Potrebujemo trak krpe v dolžini približno 25 cm. Trak vtaknemo med dva zobnika in drgnemo v obe smeri. Zaradi trenja se zobniki vrtijo v smeri prostega teka in tako lahko očistimo celoten obod. Postopek ponovimo med vsemi zobniki in tudi pri zobnikih prednjega menjalnika (Glej sliko 1!). Zobnike lahko očistimo tudi s ščetko za zobnike, ki jo lahko nabavite tudi v naši trgovini.

Verigo najprej zdrgnemo s suho krpo, nato še s krpo, namočeno v topilo maščob. Pri odstranjevanju trdovratnih oblog med členi verige si lahko pomagamo s staro zobno ščetko, namočeno v topilo maščob.

SLIKA 1: Čiščenje zobnikov s trakom krpe

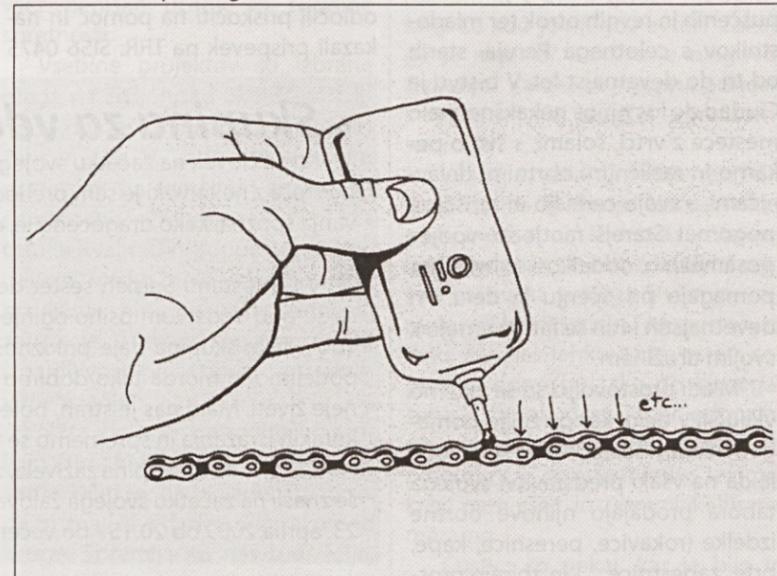
Tako očiščene verige ne smemo pozabiti namazati.

Ostalo opremo kolesa najlažje čistimo s krpico na palčki, ki doseže tudi manj dostopne kote.

Mazanje kolesa

Pred vsakim mazanjem moramo kolo dobro očistiti, saj se delci kamenčkov, zemlje in prahu radi primejo sveže namazanih delov.

Veriga za katero ne skrbimo pravilno, se hitreje obrabi, poleg tega pa je z njo občutno težje kolesariti. Verigo moramo redno mazati s kvalitetnimi olji za verigo. Teflonska olja so bolj primerna kot klasična, saj učinkovito odbijajo umazanijo, obenem pa so tudi bolj ali manj vodoodporna. Za rekreativne kolesarje zadošča WD 40. Ker hitro hlapi, je potrebno postopek mazanja ponoviti po vsaki vožnji. WD 40 ne sme priti v stik z gumijastimi deli kolesa (pnevmatikami in oblogami zavor). Na predhodno očiščene člene verige nakapamo olje in zavrtimo gonilko v smeri prostega teka, da se

SLIKA 2: Mazanje verige

olje enakomerno razporedi po verigi. Odvečno olje obrišemo z verige s suho krpo (glej sliko 2).

Ležaje koles in gonilnik moramo naoljiti po 3000 do 5000 prevoženih kilometrih ali vsaj na vsaki dve leti. Mazanje ležajev koles in gonilnik je zahtevno, zamudno in umazano opravilo, zato ga raje prepustimo usposobljenemu serviserju.

Zavore so zelo pomembne za varnost kolesarja. Pri zavorah mažemo os čeljusti, ki sta dve pri gorskih kolesih in ena pri cestnih kolesih.

Sedežno in krmilno cev mažemo z mastjo. Tako omogočimo boljše gibljivost omenjenih delov kolesa in preprečimo njuno rjavenje. Mast uporabljamo v majhnih količinah.

Pedala delimo na cenejša plastična in kakovostnejša kovinska. V plastična pedala previdno dolijemo olje ob strani. Pedala pri mazanju stresamo, da olje steče v notranjost. Boljša kovinska pedala je potrebno podmazati le redko.

Pred vožnjo je treba preveriti v kakšnem stanju so zavore in zavorne obloge. Če zavore ne primejo kot bi morale ali pa so zavorne obloge izrabljene je obisk servisa nujen ker

je vožnja s takim kolesom nevarna. Enako velja za gume, če so zdrsane je potrebna zamenjava ker njihov oprijem ni več zadovoljiv.

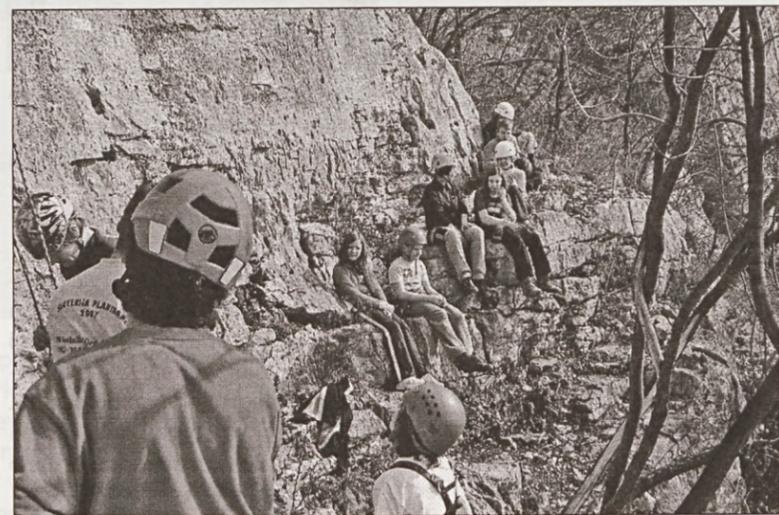
PLEZANJE

V smereh Gradiške ture

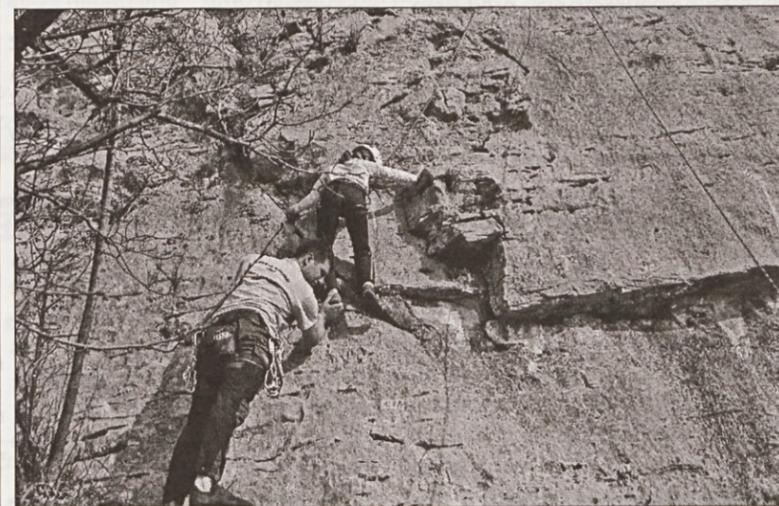
Mentorica Darinka Dekleva

Na Osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici že več let deluje krožek plezanja na umetni steni. Poleg »suhega« treninga v dvorani, mladim plezalcem omogočimo srečanja s pravimi alpinisti, v pomladnem času pa tudi obisk prave stene in plezanje v naravnem okolju. Letos smo se odločili, da jih peljemo v plezališče na Vipavskem. Peljali smo jih na področje Gradiške ture nad Vipavo. Izbrali smo otrokom primerne smeri, v skladu s pravili in normativi poskrbeli za varovanje, za vse to je poskrbela vodja izleta, vodnica PZS, Martina Česnik.

Večina udeležencev je bila prvič v takem plezališču. Na začetku nas je bilo vse nekoliko strah. Bolj smo se bali neuspeha/nezmožnosti, kot zdrsa

ali padca. Vsi plezalci so se potrudili in zelo izkazali. Vreme nam je bilo naklonjeno, Vipavska dolina nam je ležala kot na dlani. Uživali smo v dobri družbi. Svoje vtise so mladi plezalci izrazili takole:

- Bilo je lepo in šla bi še. (Eva)
 - Plezali smo na visokih in nevarnih stenah. (Michelle)
 - Najlepše je bilo plezanje v najvišjo smer v mojem življenju, celih 25m! (Manca in Luka)
 - Lep je bil razgled iz vrha. (Michelle)
 - Najlepši je bil spust s »ta dolge« smeri. (Lovro)
- Povedali smo jim še, da so najboljši alpinisti- stari alpinisti. Pica na poti domov je bila slastna. Podvig bomo verjetno ponovili.

KOLESTAR - BF
ŠPORTNA TRGOVINA IN SERVIS
Rozmanova 29, 6250 ILIRSKA BISTRICA
Tel.: 041 / 359-168, www.kolesar-bf.si

V prodajnem programu imamo kolesa in kolesarsko opremo.

AKCIJA:

kolesa za odrasle letnik 2008 -20%
zimsa kolesarska oblačila -20%

Gorska kolesa 2009 že od 256,00 €
Treking kolesa 2009 že od 390,00 €
Cestna kolesa 2009 že od 650,00 €
Otroška kolesa že od 95,00 €

Pri plačilu z gotovino nudimo 5% popusta.

ODPIRALNI ČAS:

PONEDELJEK - PETEK 16 - 19 ure
SOBOTA 9 - 12 ure
NEDELJA IN PRAZNIKI zaprto

PVC OKNA - VRATA - SENČILA

JANOSCH
Janez Janc s.p.

Kešetovo 10, 1420 TRBOVLJE
Tel.: 05 / 904 85 41
Fax: 05 / 904 85 40
www.janosch.si
e-mail: j.j@s5.net

- SVETOVANJE, DOSTAVA IN MONTAŽA PVC OKEN - VRAT

- tende
- žaluzije
- rolete

JANOSCH

040 620 540

Ob bok materinskem dnevu

Tonjo Janežič

Mama je ena sama,
prva radost je mama,
prvi spev nina – nana,
prva beseda: mama!

Dajmo vse rože mami,
dajmo vsa sonca mami,
pesem, ki v nas se drami,
dajmo, zapojmo mami:

Naj ne ostane brez mame
nihče v širnem svetu,
naj žive naše mame,
mame- najlepše na svetu!

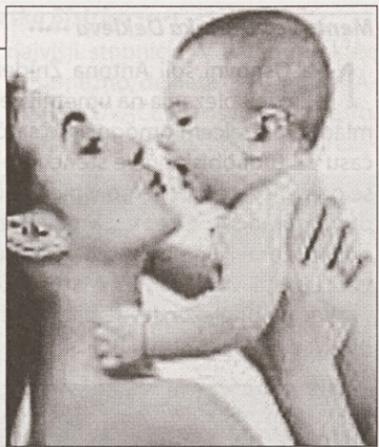
Tone Pavček

Doživeti materinsko poslanstvo mora biti prečudovit občutek. Ko iz svojega telesa rodiš bitje, katero zate postane nadomestljivo v nadaljnjem življenju. Še za nerojenega otroka najprej upaš, da bo rojstvo potekalo brez težav in se bo ta novorojenček razvijal v zdravju, sreči in ljubezni.

Novo nastajajoča vez med mamami in otrokom je posebna in prečudovita. Žal pa se velikokrat naše misli in hotenja ne ujemajo, zato prihaja tudi do preprirov in nerazumevanja. Velikokrat so vzroki za taka nerazumevanja predvsem generacijske razlike, ob njihovem drugačnem pogledu na današnje življenjske tokove ob nenehni zaščitniški skrbi. Iskric nestrinjanja z našimi mamami pa so preskočile tudi takrat, ko so nam dopovedovale, da vedo same več, kaj je za nas najboljše ... Prevečkrat smo lahko ugotovili, da so imele prav le, da smo mi to prepozno spoznali.

Prepričan sem, da je mama dejansko oseba, ki najbolj pozna na eni strani slabosti na drugi strani prednosti svojega otroka.

Je oseba, ki si zna vzeti čas za tolažbo, ob tem zna tudi vedno poiskati primerne besede vzpodbude. Ko je potrebna pomoč otroku ni nikoli utrujena. Mama je tudi oseba kateri nikoli ne moremo lagati, velikokrat nas je videla tudi v trenutkih, v katerih se najraje še sami ne bi znašli. Čeprav sami v sebi obsojamo takšne zgrešene trenutke in si očitamo naše neprimerno dejanje, nas mame v srcu nikoli ne ob-

sojajo, če tudi same niso zadovoljne z takim početjem svojega otroka.

Prevečkrat same vplivajo na našo čustveno rast, nasproti tisti, v katero nas usmerja oče, kot steber življenjskosti.

Materinski dan so prvič enotno praznovali v ZDA. V Evropi pa so ga začeli praznovati po drugi svetovni vojni, vendar z nekaj datumske zmede. Sprva so določili 15. maj, potem pa so ga prestavili na 25. marec, ko kristjani obeležujejo praznik Marijinega oznanjenja.

Zahodni svet se je odločil, da poklonimo 25. marec, MATERAM, z namenom da se jim zahvalimo, ker so nam podarile življenje, ljubezen in dušo, s katero sedaj iščemo svoj smisel.

Premalokrat se jim zahvalimo iz srca in kakorkoli plehko se sliši, da moram početi to na praznik, vendar žal živimo v svetu, kjer moramo imeti opomnik skoraj za vse kar počnemo, da nas ne odnese vihar. Vihar misli in časa...

Še enkrat: HVALA VAM MAME, da ste nam podarile življenje, nam stale ob strani in pripomogle soustvariti to kar smo danes. Radi Vas imamo. Enako tudi Vas očete, ampak žal praznik tokrat ni Vaš.

Vsem mamam pa namenjam voščilo:

»Naj Vam bo na Vaš dan še posebej lepo, da boste vse dni, ki prihajajo, iz tega črpali energijo in ljubezen za Vašega otroka. Želim Vam obilo sonca in veselja! Otrok pa naj se ob Vami počuti najboljše, tako da se bo lahko vsak dan, ko bo vse bolj in bolj vstopal v življenje, počutil varno in bo imel možnosti, da zajame življenje v vsej njegovi polnosti.«

Kneški gasilci zavihali rokave

Erik Delost, PGD Knežak, Foto: Anže Štajnrajh

Komaj so se sončni žarki prikazali iz za zimskih oblakov, že smo se kneški gasilci spravili v pogon in v soboto 14.3. organizirali prvo obsežno delovno akcijo – sečnjo nove požarne preseke.

Z izdelavo požarnih presek smo pričeli že v spomladanskih mesecih lanskega leta, ko smo opravili zelo veliko prostovoljnih delovnih ur in z nekaj sečnjami zapovrstjo dosegli želeni cilj lanske požarne preseke. V letošnjem letu smo se tako lotili novega projekta, ki smo ga pričeli v zgodnjih sobotnih urah, ko smo se v treh skupinah podali na različne lokacije zastavljene sečnje. Pri le-tej

smo si pomagali tudi s petimi traktorji, ki so sproti vlekli podrtje borovce na rampe. Tako nas je tistega sobotnega dne na terenu delalo kar 25, ki smo s porazdeljenim delom opravili zastavljen cilj omenjenega dne in se okrog 13.00 ure vsi skupaj

srečali na izhodiščni točki, kjer nas je s kosilom že čakala naša logistična podpora. Delovni dan smo tako zaključili z obilo humornih izjav in veselim druženjem, kar je bil tudi dodatni namen ob tako lepem dnevu.

NOVOSTI IZ SAMOSTANA

»Kdor ima dobro voljo, je dobrodošel s tistim, kar ima, ne glede na to, česar nima.« (2 Kor, 8, 12)

Prebujamo upanje

Pripravila Jernej Čeligoj in Helena Urh

Mesto otrok

V petek, 20.03.2009, je v prostorih Doma matere Terezije v samostanu potekalo potopisno predavanje – postni večer z naslovom Peru – Mesto otrok. V Ilirski Bistrici nam je vtise z misijonskega tabora predstavila Helena Rebek, ena izmed članic društva Vozel iz Vipavskega križa.

Poleti leta 2007 se je 16 prostovoljcev iz cele Slovenije, ki so združeni v Vozlu odpravilo v Peru na misijonski tabor. Mlade je spremljal brat kapucin, ki jim je tudi pomagal pri navezovanju stikov z Mestom otrok, ki ga vodijo kapucini.

Ciudad de los niños (Mesto otrok) je dom, kjer vzgajajo 500 zapuščenih in revnih otrok ter mladostnikov s celotnega Peruja, starih od tri do devetnajst let. V bistvu je Ciudad de los niños nekakšno malo mestece z vrtci, šolami, s svojo pekarno in različnimi obrtnimi delavnicami, s svojo cerkvijo in igrišči za nogomet. Starejši fantje so »vodje« posameznih oddelkov in mlajšim pomagajo pri učenju in delu. Pri devetnajstih letih se fantje vrnejo k svojim družinam.

Mladi prostovoljci so se aktivno vključili v delo, ker pa želijo pomagati mladim še naprej, so se odločili, da na vsaki predstavitvi svojega tabora prodajajo njihove obrtne izdelke (rokavice, peresnice, kape, prte, zapestnice...) in zbirajo prostovoljne prispevke. Zbrani denar nakažejo fantom v Peru.

Potopisnega predavanja v Trnovem se je udeležilo kar lepo število ljudi, ki so prispevali za mlade Perujce. Za zbrani denar se člani

misijonskega društva Vozel vsem darovalcem iskreno zahvaljujejo, veseli pa bodo, če se boste tudi Vi odločili prispevati na pomoč in nazkazali prispevek na TRR: SI56 0475

1000 0444 262 (Nova KBM) s pripisom Peru (Župnija Vipavski križ, Vipavski križ 30, 5270 Ajdovščina).

foto: Jernej Čeligoj

Skupina za vdove

Ko se človek na začetku svojega žalovanja ob izgubi ljubljene osebe sreča z nekom, ki je sam prehodil in prestopil bolečino lastnega žalovanja spozna, kako dragoceno je, da lahko odkrito spregovori o svojih čustvih.

V samostanu Šolskih sester de Notre dame v Trnovem – Il. Bistrica se pod vodstvom psihologinje mag. Dušice Grgič srečuje skupina vdov. Taka skupina daje priložnost, da o svoji žalosti spregovorimo, podelimo in morda tako dobimo novo izkušnjo, ki pomaga kvalitetneje živeti. Manj nas je strah, bolečina postane znosnejša in pri novih korakih izražanja in sprememb se tako med seboj podpiramo.

Želimo, da bi skupina zaživela, zato so še posebej vabljeni tisti, ki so se znašli na začetku svojega žalovanja. Naslednje srečanje je v četrtek, 23. aprila 2009 ob 20.15 - po večerni maši v samostanu.

Snežnik

PIŠITE NAM

sneznik@kabelnet.net

TELES

Ilirska Bistrica d.o.o.

**DUO - TRIO
PAKETI**

DUO

TELEVIZIJA + TELEFON

14,00 € na mesec

TRIO

TELEVIZIJA + INTERNET + TELEFON

od 22,00 € na mesec

Več informacij na
www.teles.si ali
71 10 100

TELES, telekomunikacije, d.o.o.
Vilharjeva 35, 6250 Ilirska Bistrica

OE Ljudska univerza

Pomladni trendi v izobraževanju

Romana Morano

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJA DELNO FINANCIRANJE EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

OSNOVNA ŠOLA AKTORJA ŽNIDERSKIJA ILIRSKA BISTRICA
OE LJUDSKA UNIVERZA ILIRSKA BISTRICA

V času prebivanja narave iz zimske otopelosti, je prav gotovo čas da se tudi ljudje zazremo vase. Daljši dnevi kar kličejo po druženju z ljudmi s katerimi imamo skupne interese in hobije. Marsikdo že razmišlja o atraktivnih destinacijah za preživljanje poletnih počitnic. Ker pa počitnice nikoli niso vezane samo na uživanje temveč tudi na srečevanje in komuniciranje z drugimi, je čas da že sedaj pomislimo na morebitne zadrege do katerih nas lahko privede pomanjkljivo znanje tujega jezika.

Za vse, ki bi radi preživljali sproščene počitnice brez pogovornih zapletov organiziramo na OE Ljudska univerza osvežilne tečaje tujega jezika italijanščine in angleščine. Poudarek 20 urnih tečajev je na konverzaciji in obnovitvi nekoč že usvojenih sedaj pa nekoliko pozabljenih znanj tujega jezika. Skozi simulacijo vsakdanjih življenjskih situacij oživljamo predvsem govorni jezik.

Za vse podjetnike in zaposlene, ki želijo pridobiti uporabna jezikovna znanja s tematskih področij, kot so navezovanje stikov, telefoniranje, korespondenca, predstavitev podjetja, sestanki, pogajanja ipd., bomo združili prijetno druženje s koristnim pridobivanjem potrebne jezikovne znanja v poslovnem svetu. Tečaj obsega od 20-30 pedagoških ur.

Za vse tiste, ki se s tujimi jeziki šele seznanjajo, organiziramo 60-80 urne jezikovne tečaje na različnih stopnjah. Udeleženi se celostno usposablajo za sporazumevanje v tujem jeziku in skladno razvijajo vse jezikovne spretnosti: slušno, govorno, bralno in pisno. Tečaji potekajo dvakrat tedensko po 3 pedagoške ure v popoldanskem času.

Ker pa je mnogo takih, ki svoj čas težko uskladijo z urnikom rednih tečajnih oblik, smo jim namenili individualno obliko izobraževanja. Učitelj se tu povsem prilagodi udeležencu, njegovemu jezikovnemu predznanju, specifičnim željam in potrebam. Udeleženec tako lahko zelo hitro napreduje.

V naši ponudbi jezikovnih znanj pa nismo pozabili tudi na najmlajše. Nadobudni malčki ob spremljavi angleško govorečih risanih junakov že v domačem okolju pridobivajo potrebna in dragocena predznanja. Pouk na tečajih, kjer ta znanja poglobimo, je organiziran v majhnih skupinah in poteka na podlagi glasovnega in slikovnega gradiva. Otrokom omogočimo prijazen začetek spoznavanja njihovega prvega tujega jezika na postopen in starosti prilagojenem pridobivanju jezikovnega znanja ter razvijanja jezikovnega čuta. Tečaj obsega 20 pedagoških ur.

V času informacijske tehnologije je poznanje dela z računalnikom

nujnost. Tem potrebam sledimo z vrsto računalniških izobraževanj (Word, Excel, Power Point...).

V jesenskih mesecih smo pričeli z izvajanjem 60 urnih javno veljavnih tečajev Računalniška pismenost za odrasle. Tečaji so namenjeni odraslim, predvsem tistim z osnovnimi in nižjimi poklicnimi kvalifikacijami, v starostni skupini od 25 do 64 let, brezposelnim in upokojencem. Temeljni namen programa je popularizirati in spodbuditi splošno računalniško pismenost med odraslimi, omogočiti vsem kar najbolje uporabljati osebni računalnik in spoznati prednosti njegove uporabe ter ponuditi osnovno računalniško usposabljanje, ki bo omogočilo aktivno vlogo v informacijski družbi vsem ne glede na starost ali doseženo izobrazbo. Udeleženci spoznajo teoretične osnove računalništva, naučijo se delati z datotekami in urejevati besedila ter uporabljati internet in elektronsko pošto. Ker so tečaji sofinancirani s strani Ministrstva za šolstvo in šport ter Evropskih socialnih skladov so za udeležence brezplačni.

Iz istih virov se financira tudi program Usposabljanja za vseživljenjsko uspešnost - Beremo in pišemo skupaj. Program je namenjen staršem otrok in otrokom v nižjih razredih osnovne šole (1.-4. razred osemletke ali prvo triletje devetletke).

Cilj programa je razvijanje temeljnih spretnosti na ravni, ki ustreza potrebam staršev v vsakdanjem življenju in za pomoč otroku pri opismenjevanju. Usposabljanje traja 50 ur po vnaprej pripravljenih projektih. Le-ti zajemajo različna področja: govorne, bralne, pisne in računske spretnosti, rabo informacijske tehnologije, splošno po učenost, medčloveške odnose, komunikacijo, aktivno državljanstvo, vseživljenjsko učenje in socialne spretnosti.

Vsebine projektov so izbrane glede na življenjske okoliščine ciljne skupine in prilagojene udeležencem, da bi zadostile njihovim potrebam po temeljnih znanjih in spretnostih. Program pomeni za otroka kvalitetno popotnico za nadaljnje šolsko delo, saj spodbuja razvijanje njegove samostojnosti, zaupanje v svoje sposobnosti in iznajdljivost pri iskanju potrebnih virov znanja.

Naše delo in ponudbo spremljajo štiri Unescovi stebri izobraževanja: Učiti se, da bi vedeli. Učiti se, da bi znali živeti, delati in razumeti druge. Spremlja pa nas tudi želja, da se vsi, ki se nam pridružijo pri nas počutijo prijetno in sproščeno. Učenje namreč ni samo pridobivanje novih znanj. Je dosti več kot to. Je druženje, zabava in predvsem zadovoljstvo pri razvijanju lastnih potencialov.

Socializacija psa

Kinološko društvo Ilirska Bistrica

Socializacija psa je zelo pomemben vidik glede na sprivanje na različne življenjske okoliščine. Izkušnje, ki jih pes pridobi v teh obdobjih vas bodo rešile marsikaterega problema v kasnejšem odrasčanju (nezaželeno lajanje, zaganjanje v kolesa ali motorje...).

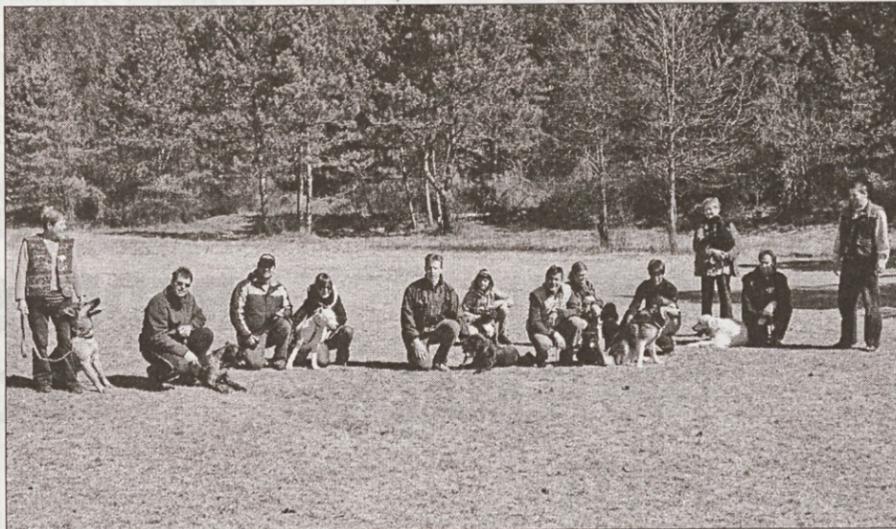
Psa moramo nujno naučiti primernega pozdravljanja. Končni cilj socializacije je seznaniti z različnimi okolji (mestno okolje z množico ljudi, avtomobilov, kamionov in avtobusov; vaško okolje kjer srečujemo pse čuvaje, kjer ni pločnikov, notranji prostori kot so hiše, bolnice, gostišča, trgovine...)

ter na različne živalske vrste (muce, kokoši, krave, konje...). Pes mora v vseh situacijah ostati miren, sproščen in samozavesten. Vsako preveliko vznemirjenje, anksioznost, hiperaktivnost ali strah so nezaželene reakcije pri pravilno socializiranem psu. Socializacija je proces, ki nima konca je nekaj kar se mora nadaljevati vsak dan v življenju vašega psa. Dobro socializiranega psa lahko vzamete kamorkoli, medtem ko slabo socializiran pes lahko pomeni nevarnost za okolico. Lahko vam koga ugrizne, lahko vam pobegne in se pri tem sam poškoduje. Verjetno je cilj vsakega lastnika imeti psa, s katerim se bo lahko nemoteno sprehajal, ne pa živel v strahu kdaj se bo lahko zgodila kakšna neprijetnost. Slaba socializiranost se reflektira na lastnika vsepovsod, prav tako so takšni lastniki kaznovani po zakonu ((1) Za nevarne pse se štejejo psi, ki so neizvzavno enkrat ali večkrat ugriznili, napadli ali se napadalno vedejo do človeka ali drugih živali.

(2) Nevarni psi morajo na javnih površinah obvezno biti na povodcu in nositi nagobčnik), zato naredite svoj del in pravilno socializirajte svojega psa.

Kako socializirati psa.

Oborožite se z priboljški in pojdite ven. Peljite psa po ulicah med ljudi, avtomobile in drugi vsakodnevni hrup. Nagradite vsako zaželeno reakcijo (kot je vohanje, mirna hoja, samozavestnost) in ignorirajte vsako nezaželeno reakcijo (skakanje, potezanje povodca, lajanje) tako da preusmerite pozornost nase in na igro. Zelo je pomembno, da psa nagradite takoj ko je ne-

zaželeno vedenje prenehalo, prav tako je pomembno da ne nagradujete nezaželenega vedenja. Jemljite psa s seboj vsepovsod. Vaš cilj naj bo da bo pes ohranil mirne živce v vsaki situaciji. Socializacija se začne prvi dan ko pripeljemo psa domov. Že pred prihodom psa moramo biti odločni katera vedenja bomo dopustili in katera ne. Pri socializaciji je najbolje ubrati srednjo pot ali postopno seznanjanje psa z okoljem in našimi pričakovanji. Nikoli ne prehitimo in psa ne silimo v okoliščine, ki so mu neprijetne. Česar koli se pri psu lotimo moramo biti potrpežljivi, sistematični (od lažjega k težjemu) in predvsem dosledni. Dovolite svojemu psu, da raziskuje in ga pri tem vzpodbujate.

Socializacija nasproti drugim psom je naslednji zelo pomemben element. Dovolite psu, da z igro z drugimi mladimi psi kot je to le mogoče.

ŠOLA ČUSTVENE INTELIGENCE

TUD' MOJA ČUSTVA SO NEKI VREDNA!

Boštjan Trtnik, www.cdk.si/sci, Šola čustvene inteligence

Tale grafit me je nagovoril, ko sem se zadnjič sprehajal po Ljubljani. Pritegnil me je s svojim sporočilom in v meni sprožil niz vprašanj: Le kdo je njegov avtor? Zakaj ga je napisal? Kakšno je njegovo življenje? Kakšni so njegovi odnosi s soljudmi? Kaj je želel z grafitom sporočiti?

Veliko vprašanj, veliko razmišljanj: čustva, življenje, lastna vrednost, medsebojni odnosi ... Veliko ljudi se danes zavestno trudi izboljšati kakovost svojega življenja, saj ni dovolj le materialno blagostanje; tisto, kar nas lahko zares osreči so pravilni odnosi – tako do samega sebe kot s soljudmi. V vseh odnosih pa se seveda srečujemo s čustvi. S prijetnimi in neprijetnimi, s takimi, ki so nam všeč, in z onimi, ki jih ne maramo ...

Čustva so nekaj, kar je bilo v desetletjih intenzivnega razvoja razuma in znanosti mnogokrat potisnjeno ob rob. Biti čustven je pomenilo znak šibkosti in nesposobnosti, da se človek obvlada. Seveda je razvoj človekovega razuma (znanosti, izobraževalnega sistema)

prinesel mnoge koristi, hkrati pa so se pokazale tudi težave, kadar smo z razumom želeli preglasiti svoja čustva: slabi medsebojni odnosi, psihosomatske bolezni, občutek praznine in pomanjkanja življenjskega smisla ...

Kako pravzaprav ravnati s čustvi? Iz lastne izkušnje vemo, da njihovo potlačevanje ne pripelje daleč, seveda pa tudi prepuščanje čustvom ne. Potrebno se je naučiti modrega ravnanja z njimi – sprejeti jih kot del sebe in jim dati ustrezno mesto v svojem življenju. Vsako čustvo nam lahko prinaša pomembno sporočilo o nas samih in o naših odnosih z drugimi ljudmi. V praksi seveda ni tako preprosto, saj nas ravnanja s čustvi ni nihče zares učil in smo vzorce vedenja kar prevzeli od svojih staršev in vzgojiteljev. Posledično danes velikokrat ugotavljamo, da se v čustvenem svetu ne najdemo najbolje. Kaj je modro narediti, kadar smo jezni na partnerja, ker je zopet zamudil na kosilo? Kaj naj rečemo sodelavki, ki je že več dni žalostna? Kaj storiti s strahom pred boleznijo?

Verjamem, da bodo pri razmišljanju o čustvih lahko zanimivi tudi rezultati raziskave, ki smo jo naredili v Šoli čustvene inteligence in v kateri je sodelovalo 314 slušateljev, od tega 80 % žensk in 20 % moških.

Na vprašanje, kako so običajno ravnali s čustvi, jih je največ (43 %) odgovorilo, da so o čustvih sicer premišljevali, vendar jih niso izrazili. 33 % je čustva mirno in sproščeno izrazilo, 19 % je čustva potlačilo in nanje pozabilo, 5 % pa se čustev sploh ni zavedalo. Slušatelji so lahko navedli tudi dve čustvi, ki jim povzročata največ težav. 36 % se jih je odločilo za strah in 35 % za jezo. Sledi žalost z 18 %, vsa ostala čustva (zavist, ljubosumje, sovraštvo ...) pa so "zbrala" le nekaj odstotkov glasov. Svoje ravnanje s čustvi je pred obiskovanjem Šole čustvene inteligence le 8 % ocenilo kot dobro in 48 % kot slabo. Po koncu programa pa le 2 % kot slabo in kar 60 % kot dobro.

Želim vam čim več modrega ravnanja s čustvi, predvsem pa ne pozabite: Tudi vaša čustva so nekaj vredna!

DOM TEKSTILA 2

Cankarjeva 25, Ilirska Bistrica
tel.: 05 / 71 41 500

ILIRSKA BISTRICA**VABLJENI****AKCIJA 13. 4. - 30. 4. 2009***** METRAŽA -10% do -50%***** POSTELJNINA -30% do -50%***** KUHINJSKI PRIPOMOČKI****- KRPE -40% - PREDPASNIKI -10%****- PRIJEMALKE -10% - POGRINJKI -10%****- PRTI -10%****in veliko drugega po ugodnih cenah****NOVO V PONUDBI****ODEJA SKOFJA LOKA*****PREŠITE ODEJE*****VZGLAVNIKI*****PREGRINJALA****NOVO****TRGOVINA V POSTOJNI - Tržaška 16****REDNI PROGRAM:**

- široka ponudba
- * izdelanih zaves
- * dekorativnih zaves
- * metraže
- (brezplačno šivanje po naročilu)

ŠIRŠI PROGRAM:

- široka ponudba
- * posteljnine
- * brisač
- * prešitih in navadnih odev
- * posteljnih blazin in pregrinjaj

NOVOST V PONUDBI:

- * plastificirani prti
- * umetno usnje - skaj
- * karnise

**BRZPLAČNO
ŠIVANJE
ZAVES****URNIK****NON - STOP 8-18****SOBOTA 8-12****NEDELJE IN PRAZNIKI
ZAPRTO**

- * Sončna in športna očala tudi z dioptrijo
- * Okulistični pregledi
- * VELIKA IZBIRA ROČNIH UR

OPTIKA

Gregor Primc

Gregorčičeva 9, ILIRSKA BISTRICA
Tel.: 05/71-00-510

Trgovina in proizvodnja Logar Sebastijan s.p.

Bazoviška 19, 6250, Ilirska Bistrica

GSM : 040 848 940

Vse informacije na tel: 040 848 940
e-mail: sebastijan.logar@gmail.com
www.kovastvo-logar.si

Danilo Čekada s.p.

Dolenje 2, 6254 Jelšane
tel.: +386 (0)5 / 788 50 29
gsm: +386 (0)41 / 363 443
e-mail: pivovarna.pek@siol.net**ODPRTO 10-22
RAZEN ČETRKA****INSTALACIJE**

Kovačič Stojan s.p.

Koseze 69/a, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71 00 370, Fax.: 05/71 00 371
GSM: 041/642 868

DOBAVA IN MONTAŽA STROJNIH INSTALACIJ:

- * CENTRALNO OGREVANJE
- * VODOVODNE INSTALACIJE
- * PLINSKE INSTALACIJE
- * KLIMATSKE NAPRAVE

POOBlašČENI MONTER IN SERVISER
OGREVALNE TEHNIKE
Buderus CTC VIESMANN**esimit** technology

trgovina in proizvodnja d.o.o.

ESIMIT technology d.o.o.

Vojkov drevored 14
6250 Ilirska Bistrica

n.c. telefon: 05/711 02 00

telefax: 05/711 02 10

e-mail: esimit@esimit-tech.si

Lekarna Ilirska Bistrica

Tel.: (05) 7 111 751, Fax.: (05) 71 11 743

Delovni čas:

Delavnik

od 7:00 do 19:00

Sobota

od 7:00 do 14:00

Nedelja in prazniki

Zaprto

Dežurstva

Delavnik

od 19:00 do 21:00

Sobota

od 19:00 do 21:00

Nedelja in prazniki

od 9:00 do 11:00 in

od 18:00 do 19:00

Snežnik**CENIK OBJAV:**1 stran: 500,75 EUR
1/2 strani: 333,83 EUR
1/4 strani: 166,92 EUR
1/8 strani: 125,19 EUR**OSMRTNICA:**1/8 strani brez slike: 20,87 EUR
1/8 strani s sliko: 25,04 EUR

Cenik zakupa prostora velja za oglaševanje ter za politična sporočila. Objave na zahtevanih straneh ter na prvi in zadnji strani so višje za 30%. Cene ne vsebujejo DDV.

NE PREZRITE OBJAVE

Umetnost življenja

Tečaj v Ilirski Bistrici od 2. 4 do 7. 4. 2009
 Prijava: Fidele tel.: 041 649 951
 Izvedba: Katja
 Kje: O.Š. Antona Žnidaršiča,

Urniki: v četrtek, petek, ponedeljek in torek od 18:00 do 21:00 (najkasneje do 21:30), v soboto in nedeljo pa od 9:00 do 14:30

Cena: za zaposlene 200 EUR; možno je plačilo na obroke s čeki. Za študente 140 EUR. Kdor se je tečaja enkrat že udeležil, se ga lahko ponovno zgolj s plačilom donacije.

Akontacija: prijavo potrdite s plačilom akontacije 50 EUR na transakcijski račun Zavoda za razvoj človekovih vrednot: 25100 – 970611-4165 najkasneje v ponedeljek, 30. 3. Pri sklicu navedite prvi dan tečaja (02042009).

Za boljši vpogled kaj vse lahko pridobite z dejavno udeležbo na tečaju vam ponujamo nekaj izjav udeležencev tečaja Umetnosti življenja. Obilje informacij pa dobite na spletni strani <http://artofliving.si>

Odmevi udeležencev

"Seminar Umetnost življenja je zmanjšal moj vsakodnevni stres na delovnem mestu in dal mojemu življenju ustrezen ritem. Začel sem ceniti življenje, sem radosten in vsak dan poln navdušenja."

dr. Pietro de Giosa, doktor medicine, Italija

"Kot inženir moram biti tako analitičen kot ustvarjalen. Pomembna sta tudi jasnost misli in vztrajnost. Na seminarju Umetnost življenja sem se naučil tehnik, s katerimi vse to izboljšujem. Poleg tega sem bolj zdrav in se bolje počutim."

William Hayden, višji sistemski analitik, ZDA

"Dobila sem uvid v to, kdo v resnici sem, kako lepa in umirjena sem. Odkrila sem, da je vse to, kar sem iskala, bilo ves čas z menoj: pogum, jasnost, sreča in mir."

Eda Carnikli, strokovnjakinja za finančno poslovanje, Turčija

Pridite, dana vam je priložnost, da se tudi vi naučite in osvojite večino umetnosti življenja. Sreča, radost in veselje so virusi, ki se z lahkoto širijo, če jim pustimo, da so kar so. Enako privlači enako.

Postanimo soustvarjalci srečnega, veselega in radostnega sveta.

Zbrala in uredila za objavo Neta Vergan

ZDRAVNIK ZA ŽIVALI SVETUJE

Majhne nadloge - zunanji paraziti 2. del

Maja Simonič, dr.vet.med., Veterinarska ambulanta Ilirska Bistrica

V prejšnji številki Snežnika smo pisali nekaj o najpogostejših kožnih zajedavcih pri psih in mačkah. Pisali smo o bolhah in klopih. Niso pa to edini zunanji zajedavci, ki so v nadlogo našim hišnim ljubljencem. Zelo velike težave namreč povzročajo garjavci. Garjavci so zajedavci, ki živijo na ali v koži. Najpogostejše so štiri vrste garjavcev: Demodex, Sarcoptes, Otodectes in Notoedres. Med njimi pri nas najpogosteje opažamo vrsto Sarkoptes pri psih, pri mačkah pa ušesne garje (Otodectes).

Garjavost je potrebno zdraviti z antiparazitiki ob sočasnem čiščenju in razkužbi okolice.

Garje pri psih

Najpogostejša vrsta garje pri psih je *Sarcoptes scabiei*. Odrasle garje živijo v vrhnji plasti kože. Samica "vrta" kanale v koži, v katere leže jajčeca. Razvojne oblike (ličinke in nimfe) prav tako bivajo v kanalih. Vse razvojne oblike se prehranjujejo s kožnimi celicami. Razvojni krog od jajčeca do odrasle garje traja 17 do 21 dni. Zunaj gostitelja ne morejo preživeti dlje kot nekaj dni, saj so občutljive na izsuševanje. Garje se med živalmi prenašajo večinoma z direktnim kontaktom. Pogost

Garjavec *Sarcoptes* pod mikroskopom.

prenašalec bolezni pri nas so garjave lisice, zato je največ okužb med lovskimi psi in tistimi, ki hodijo tam, kjer se zadržujejo lisice. Okužba je namreč možna tudi če se pes povzleže ali ovehava mesto, kjer je malo prej ležala garjava lisica. Spremembe na koži se najpogosteje pojavijo po prsih, komolcih, stegnih,

konicah uhljev, okoli oči in na smrčku. Najprej opazimo okrogle rdeče lise, dlaka na teh mestih izpada. Psa spreminjena mesta močno srbejo. Zaradi stalnega praskanja se koža zadebeli in poškoduje, pogosto pride do naknadnih infekcij z bakterijami. Garjavost je potrebno zdraviti z antiparazitiki ob sočasnem čiščenju in razkužbi okolice. Zdravila, ki uničijo garje, lahko dobite le pri veterinarju. Priporočeno je, da psa, ki ima zelo srbeče spremembe po koži, pripeljete k veterinarju. Z odvzemom kožnega ostružka (z ostrim predmetom postrgamo nekaj kože na prizadetem mestu) bo morda lahko veterinar potrdil, da gre za garjavost in ne za katero drugo kožno bolezen.

Demodex

Demodex je mikroskopsko majhna žival, ki živi v dlačnih me-

Demodex v kožnem ostružku pod mikroskopom

šičkih, lahko pa tudi v žlezah lojnica. V majhnem številu je normalen prebivalec kože zdravih psov in mačk ter ne povzroča težav. Ob padcu odpornosti in pri občutljivih živalih (mladiči, bolni psi) se lahko prekomerno razmnoži in povzroči hude težave na koži. Bolezenski znaki na koži se lahko pojavijo na enem ali nekaj omejenih mestih (lokalizirana oblika), lahko pa zajame večjo površino kože (generalizirana oblika).

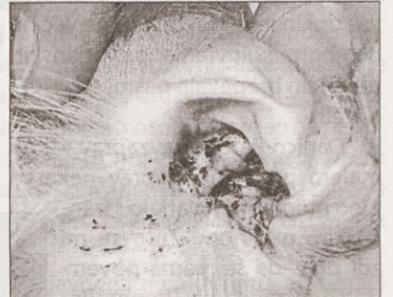
Lokalizirana oblika se pogosteje pojavlja pri mladičih (do starosti 1 leta). Spremembe se najpogosteje pojavijo na glavi (okoli oči in smrčka) in se od tu širijo na okončine. Na teh mestih dlaka izpada, koža je lahko temnejše barve, spremembe pa praviloma niso srbeče.

Generalizirana oblika prizadene večjo površino telesa. Na brezdlčnih mestih se pojavi prhljaj, na začetku je koža rdeče barve, kasneje pa potemni. Zaradi naknadne okužbe z bakterijami se lahko pojavi srbež.

Ušesne garje - Otodectes cynotis:

Ušesne garje naseljujejo slu-

hovod in kožo v okolici uhlja, pri psih in mačkah. Zelo pogosto se pojavljajo pri zunanjih mačkah, saj jih ima v ušesih skoraj vsaka druga mačka, ki pride v ambulanto. Vse

Ušesne garje pri mački

razvojne oblike prebivajo na živalih in se prehranjujejo z odmrliimi kožnimi celicami.

Ušesne garje povzročajo vnetje zunanega dela sluhovoda, pojavijo se drobljive, črne rjave naslage, ki lahko popolnoma zaprejo sluhovod. Živali se močno praskajo po ušesih in stresajo z glavo.

Garje pri mačkah

Najpogostejša vrsta garij pri mačkah je *Notoedres cati*, ki naseljuje vrhno plast kože. Najprej se garje pojavijo po glavi in se postopoma širijo po vsem telesu. Na koži povzročajo močno vnetje, kraste in močan srbež. V primeru omenjenih kožnih sprememb je potrebno obiskati veterinarja. Pomembno je, da zdravimo vse obolele oz. okužene živali v gospodinjstvu hkrati, saj se bomo le na tak način lahko garij znebili. Ne pozabimo pa tudi očistiti okolje, kjer se živali zadržujejo.

GOSTILNA S PRENOČIŠČI
POTOK
 Ema Deželak s.p.

Dolenje 64, 6254 Jelšane
 tel.: +386 (0)571-42-648
 GSM: +386 41 747 657

Suma inženiring d.o.o.
 PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
 IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
 tel.: +386(0)5/71-10-244

OIC Trnovo
 Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
 tel./fax: 05/71-10-242

TRGOVINA MIRA

Trgovina s tehničnim blagom Mira Bezeljak s.p.
 Tržaška ulica 39, Postojna, tel. 05 720 47 53, GSM 031 460 248

TEHNIČNA TRGOVINA
 Z NAJVEČJO IN CENOVNO
 NAJUGODNEJŠO IZBIRO
 TRANSPORTNIH KOLES
 BLAGOVNE ZNAMKE

www.livkolesa.si

LIV HIDRAVLIKA IN KOLESA, d.o.o. Naša kolesa se vrtijo v vaše zadovoljstvo.

Tja čez gmajne, pesem moja

Alenka Penko

Konec lanskega leta so nam članice ŽePZ Prem podarile pesniško zbirko so-pekve Danice Pardo »Tja čez gmajne, pesem moja«. Seveda to ni prav navadna knjiga, takšna, ki jo lahko kupimo v knjigar- ni, kajti vanjo je Danica zapisala posvetilo: »Ta, moj svet, je v srce ujet, vse dni in leta! Nekoč, ko me več ne bo, bom kolovratila po brkinskih rebreh in prepevala pesmi svoji lepi deželi!«

Danico Pardo pravzaprav vsi po malem poznamo, čeprav nekateri njen priimek izgovarjajo s francoskim pridihom. Zato se mi zdi prav, da še sama povem, da se je rodila na Premu. Potem, ko je skoraj petdeset let preživela drugje, se je po upokojitvi vrnila v svoj rojstni kraj in se ga močno dotaknila.

V uvodu pesniške zbirke, ki jo je posvetila vnukoma Domnu in Mateju, z besedami: »da bi razumela moj čas«, se je predstavila: »Moja mati je rada pela. Imela je lep glas, a pela je le žalostne pesmi. Moj je vriskal v otroški brezskrbnosti, zato sem jo vedno pre- hitevala v melodiji. Drugače sem jih pela, ko sem bila sama v rebreh brkinskih gmajn. Če je zmanjkalo materinih pesmi, sem si izmišljala nove. Skozi ves svoj čas živim s pesmijo. Tudi svoje preproste pesmi navadno zapojem, še preden ve kdo zanje. Danes jih pošiljam tja čez gmajne, ker so tam nastale in zorele.«

Po izidu prve pesniške zbirke so se nekatere od mojih pesmi vrnile v obliki notnih zapisov. Od polja in zapuščenih gmajn, kjer so bile prvič slišane, so se naselile v glasove pevka in pevcev.

V tej sreči je največja ta, da svoje pesmi prepevam tudi sama kot pevka Ženskega pevskega zbora Prem in Mešanega pevskega zbora Avgust Šuligoj Ilirska Bistrica....«

Pred približno petimi leti je ugledal luč sveta Daničin prvi knjižni prvenec »Do roba, ne čez«, v začetku lanskega leta pa smo postali bogatejši za Daničino novo pesniško zbirko »Tja čez gmajne, pesem moja«.

Zbirka je izšla v samozaložbi.

Poleg pesmi, ki so razdeljene v tri vsebinske sklope: Košček mojega sveta, Zgodbe mojega srca in Čez prag, obsega še notne zapise do tedaj uglasbenih pesmi ter kratke predstavitve skladateljev, zborov in glasbenih skupin, ki prepevajo njene pesmi.

Popotnica pesniški zbirki je nastala izpod peresa profesorice Lidi- je Mlakar: »Zbirka »Tja čez gmajne, pesem moja« je zrasla iz pesnične želje, da bi domačemu brkinskemu svetu pustila del sebe, del svoje ve- like ljubezni do jezika, ki ga v neka- terih pesmih te zbirke zlije in zapoje po notah. Brkinski svet in spomine opeva s preprostimi, pa vendar zvočnimi besedami, ki nas bralce in

poslušalce poiščejo in se nas dotak- nejo. Poetiko jezika ustvarjajo pre- nosi pomenov s samostalniškimi in glagolskimi prisposodobami. Pomene doživljanja in čustvovanja prenaša s poosebitvami iz območja člove- kovega delovanja na živo naravo flore in favne domačijskega sveta, njeno slikovitost in idilo pa ujame v ukrasne privedke in pomanjševal- nice, s čimer spominja na izraznost v ljudski pesmi.

Njena duša poje »tja čez gmaj- ne« melodije srca. Magija besede

Ker pa Danica v svojih pesmih ne časti le Krasa in Kraševcev, saj že uvodoma pravi:

»Blizu smo morja in blizu neba, iz flišnih Brkinov mi smo doma. Kaj, če štale so prazne, ni v oknih luči, prijaznejši časi k nam bodo pri- šli....«,

smo bili z njo tudi Brkinci: so- pevke ŽePZ Prem z zborovodjem Vilkom Majeričem (mimogrede iz- kazal se je kot zelo dober plesalec !), prijatelja Irena in Raf in predsed-

oblikuje sožitje spomina in hrepe- njenja.

Iz okruškov sedanjosti vstajajo podobe preteklosti in polnijo iz- votleno sredico časa. Z ljubeznijo do besede in pesmi zgradi most do srca, da bi vanj položila mir.«

Če bi imela dar pisanja kot Da- nica ali profesorica Mlakarjeva ali... bi napisala marsikaj... pa nimam, zato le nekaj malega v mojem stilu.

Pesniška zbirka »Tja čez gmaj- ne, pesem moja« je bila v obdobju po izidu velikokrat predstavljena. V tem času so se z Danico pogovarjali literati, slavisti in ljudje, ki jim lepa beseda ni tuja.... Vsakokrat znova pa smo odgrnili delček tančice, ki pregrinja življenje vedno urejene lepe gospe v tretjem življenjskem obdobju, delček tančice, za katero se skriva Danica: pesnica, mama, gospodinja, babica, žena, vrtnarka, kmetica, pevka ŽePZ Prem in MePZ Avgust Šuligoj, prijateljica, ki se spomni na popotno bisago prem- skega zbora, ko ne more z njim na Primorsko poje (največjo željo vsa- kega pevca !) zaradi družinskih ob- veznosti ali ko kar tako nekaj lepe- ga napiše za vas Harije ali prijatelje s Krasa....

V četrtek, 5. marca, je Danica predstavljala pesniško zbirko »Tja čez gmajne, pesem moja« v knjiž- nici Srečka Kosovela v Sežani. Kra- ševcev, ki so želeli spoznati pesnico, ki je ovekovečila Kraševce in kraški svet v pesmi Rdeča gruda, je bilo toliko, da je zmanjkalo stolov in dvo- rani, okrašeni s prvimi znanci pom- ladi, ki jih je prav za to priložnost Danica skrbno nabrala.

nica MePZ Avgust Šuligoj ga. Breda Vrbanova (se opravičujem, ker sem pozabila priimek !), pa tudi že zdav- naj izseljene Premke, ki niso pozabi- le na svojo rojstno vas in ljudi, tako da je bil večer kar se da brkin- sko obarvan. Pravzaprav bi lahko zapisala da je šlo prav za brkinsko kraševsko navezo, za kar so poskr- beli Metlarji iz Pliskovice, prijazna direktorica Kosovelove knjižnice iz Sežane, nekdanji Daničini sodelav- ci, številni prijatelji in ljubitelji lepe poezije.

Čeprav se zavedam, da nisem kos takšnim stvarim, sem si štela v veliko čast, da me ja Danica izbrala za sogovornico in sva lahko skupaj kramljali.

Zato upam, da mi ne bo preveč zamerila, če vam pošiljam v poku- šino eno izmed njenih pesmi, ki se prileže tem času:

*V gozdu kukavica poje.
Smreke se oklepajo neba.
Glasno samec kliče srne svoje.
Lovec se počuti kot doma.*

*Pomlad je roko iztegnila
na skrite jase in rebri.
Na plan živalji zarod je zvalila.
Lovec ga varuje in časti.*

*Narava stkala je skrivnosti.
Združila je živali in ljudi.
Drug drugega bi spoštovali,
ker le tako se preživi.*

Danica Pardo, Pomlad

Hvala Danici za čudoviti večer, vsem, ki ste me vzpodbujali in za- nimivima Metlarjema iz Pliskovice, posebej g. Ivanu Bortolatu.

Pesnici v spomin

Tekst in foto: Petar Nikolić

Na pobudo Darinke Žbogar, dolgoletne direktorice domače mest- ne knjižnice Makse Samsa in v sodelovanju z OŠ Dragotin Kette, so učenci in učitelji 5.a in 5.b razreda obiskali grob domače pesnice Makse Samsa in s tem počastili 38. obletnico njene smrti. Učenci so v imenu šole

na njen grob položili šopek cvetja. O življenju in delu ter pesniškem ustvar- janju cenjene pesnice je spregovorila gospa Darinka Žbogar. Pesnici v spom- in je učenec Gregor Klemenčič prebral kitico pesmi, katero je v svojem življenju napisala Maksa Samsa.

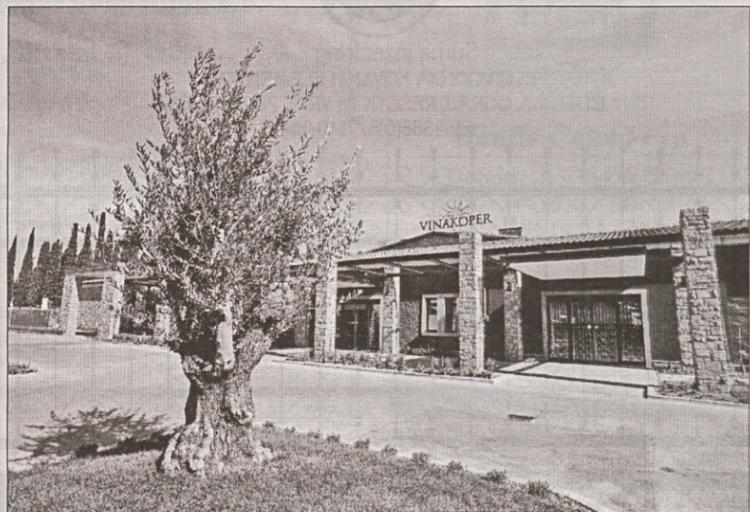
Snežnik

PIŠITE NAM

sneznik@kabelnet.net

OBIŠČITE HIŠO REFOŠKA

V Hiši Refoška se sprehodite skozi tisočletno tradicijo vinarstva in vinogradništva v Slovenski Istri. Odkrijte skrivnosti kraljevske- ga vina. Avla Hiše Refoška in vinski bar sta lahko tudi enkratno prizorišče za organizacijo različnih dogodkov.

V veličastni kleti, zgrajeni iz značilnega istrskega kamna peš- čenjaka, letno pridelamo 4 milijone steklenic različnih sortnih in zvrstnih vin. Oglejte si pridelavo žlahtnih istrskih vin in enega največjih lesenih sodov v Evropi.

Skrivnost bogatega izbora istrskih vin odkrijte med degusta- cijo v prijetnem Vinskem baru. V toplih mesecih vas vabimo v svežo senco na odprti terasi.

Vodeno degustacijo si lahko privoščite tudi v trgovini, kjer vam ponudimo vrhunska in kakovostna istrska vina ter druge posebnosti in dobrote Slovenske Istre. Vina vas čakajo tudi v na- šem vinotoču.

V Hiši Refoška boste spoznali plemenitost in bogastvo vin Vi- nakoper, vinarsko tradicijo Slovenske Istre, eno izmed treh prvo- kategorij vin z največjo vsebnostjo antioksidantov v svetu.

Polet bančnih delnic

Primož Hočevar, upravljevec premoženja, ILIRIKA Borzno posredniška hiša d.o.o.

V mesecu marcu je prišlo do odboja trgov. Pri tem so indeksi v Evropi in Ameriki pridobili med 10 in 15 odstotki. Rast je bila posledica dobrih novic iz finančnega sektorja, ki se je zelo okrepil. Sicer pa so bile ostale novice še vedno v glavnem slabe. V Ameriki je v mesecu februarju delo dodatno izgubilo 650.000 ljudi, tako, da se je skupna brezposelnost povzpela že na 8,1 odstotka. Od začetka recesije so tako ZDA izgubile že 4,4 milijona delovnih mest, stopnja brezposelnosti pa se je povišala na rekordno vrednost v zadnjih 25 letih. V Evropi je bila v začetku marca ponovno znižana ključna obrestna mera. Evropska centralna banka je obrestno mero znižala za dodatne pol odstotne točke, torej na vsega 1,5 odstotka. Angleška centralna banka pa jo je znižala celo na 0,5 odstotka. Inflacijskih pritiskov kot posledico nižje cene denarja, vsaj zaenkrat, ni za pričakovati.

V ZDA so tokrat, kot smo že omenili, prišle izjemno pozitivne novice iz bančnega sektorja. Iz banke Citigroup so sporočili, da jim kaže v letošnjem letu zelo do-

bro. Po njihovih informacijah naj bi imeli primerljive rezultate z tretjim kvartalom v letu 2007, ko so zadnjič ustvarili dobiček. Podobne novice so prišle v naslednjih dneh tudi iz bank JP Morgan in Bank of America. To je sprožilo pravi val navdušenja na trgih, saj so nekatere bančne delnice poletele tudi za 200 odstotkov in več. Posledično so šle v nebo tudi delnice nekaterih poddržavljenih finančnih podjetij, kot sta AIG in Fannie Mae. Seveda pa je informacija pozitivno vplivala tudi na tečaje ostalih delnic, tako, da so se trgi v splošnem kar lepo okrepili.

V Sloveniji rast v tujini ni imela posebnega učinka. To niti ni preveč presenetljivo, saj letos Slovenija tudi padala ni tako, kot tujina. Treba je vedeti, da se je indeks SBI 20 s 5 odstotnim padcem v letošnjem letu odrezal bistveno bolje, kot pa npr. nemški indeks DAX, ki je padel okrog 17 odstotkov. Nadaljuje pa se nizka likvidnost na trgu. Na Hrvaškem je bila situacija slabša, tam je indeks od novega leta padel preko 20 odstotkov. Na Hrvaškem imajo še dodaten problem glede stabilnosti kune, ki pa se, vsaj zaenkrat, v primerjavi z ostalimi vzhodnoev-

ropskimi valutami še zelo dobro drži. V mesecu marcu je imel del izplačila svoje kar 14 odstotne dividende tudi hrvaški Telekom. V Srbiji so razmere še manj spodbudne, poleg velikega padca indeksa pada tudi dinar, saj je proti evru padel že za 25 odstotkov.

Po zelo dolgem času so se torej na trgu ponovno pojavile precej vzpodbudne informacije. Ali bo to dovolj za dolgoročni popravek, je v tem trenutku zelo težko napovedati. Nekateri analitiki dopuščajo celo možnost preobrata dolgoročnega trenda. Dejstvo pa je, da bi pozitivne učinke počasi morali dati tudi stimulacijski svežnji s strani številnih držav, nižanja ključnih obrestnih mer ter upad cen nafte in ostalih surovin. Verjetno se bo ponovno vzpostavila večja volatilitet tečajev, kar za izkušene vlagatelje pomeni tudi možnost kratkoročnih zaslužkov. Za dolgoročnega vlagatelja pa je, kot smo pisali že zadnjič, že zdaj precej dobrih priložnosti za zaslužek na daljši rok. Smiselno pa je, zaradi razpršitve tveganja, vlagati postopoma in v različne sektorje.

KRONIKA

POROČANJE O DOGODKIH NA OBMOČJU PP ILIRSKA BISTRICA ZA OBDOBJE 16. 2. 2009 DO 15. 3. 2009

Aleksander MORAN, KOMANDIR POLICIJSKE POSTAJE, VIŠJI POLICIJSKI INŠPEKTOR III

Policisti PP Ilirska Bistrica so v navedenem obdobju obravnavali 12 kaznivih dejanj in sicer 5 kaznivih dejanj tatvine, 4 kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari, 1 kaznivo dejanje ogrožanja varnosti, 1 kaznivo dejanje ponarejanje denarja in 1 kaznivo dejanje nasilja v družini.

Pri varovanju državne meje so policisti prijeli 3 oseb, katere so na nedovoljen način vstopile v R Slovenijo in se tako izognile mejni kontroli. Vsem trem kršiteljem je bila izrečena globa. Po končanem postopku sta bili dve osebi izročeni hrvaškemu mejnim organom, ena oseba pa je bila nastanjena v Centru za tujce.

Policisti so obravnavali tudi 4 kršitve javnega reda in miru, od tega 3 kršitve na javnem kraju in 1 kršitev v zasebnem prostoru. Kršiteljem so bili za ugotovljene kršitve izdani plačilni nalogi.

Na območju naše policijske postaje se je pripetilo 12 prometnih nesreč, ena prometna nesreča se je končala s hudimi telesnimi poškodbami, ena prometna nesreča z lažjimi telesnimi poškodbami, v 10 prometnih nesrečah pa je nastala samo materialna škoda. Obravnavali smo tudi 5 poškodovanja osebnih vozil na parkirnih prostorih in 3 primere povožena divjadi.

Na področju Zakona o orožju je bilo najdenih staro vojaško orožje, katero je bilo predano pristojnim službam.

Prav tako smo obravnavali še 6 travniških požarov, eno delovno nesrečo in 3 dogodke, pri dveh pa je prišlo do smrtnega izida.

Zaradi vožnje pod vplivom alkohola smo v omenjenem obdobju pridržali 5 kršitelje.

Ponovno prihaja pomlad in z njo lepo vreme, ki na naše ceste zva- bi številne voznike koles z motorjem in motornih koles. Vse voznike jeklenih konjičkov opozarjamo, da so pri vožnji skrajno previdni, še posebej v začetku motoristične sezone, tako da naj ne precenjujejo svojih sposobnosti, kljub predhodnim izkušnjam, hkrati pa jih pozivamo k dosledni uporabi zaščitne opreme. Ostale udeležence v cestnem prometu pa naprošamo, da so še posebej pozorni na omenjene voznike, saj obstoji velika nevarnost, da jih sedaj, po krajši odsotnosti lahko spregledajo.

Vse obiskovalce naravnega okolja opozarjamo na subjektivne in objektivne nevarnosti, ki prežijo v naravi in svetujemo, da se pred odhodom v naravo seznanijo z morebitnimi nevšečnostmi, ki jih lahko na določenem območju pričakujejo, ter storijo vse potrebno, da zmanjšajo verjetnost za nesreče. Svetujemo, da se predhodno podrobno seznanite z območjem, katerega imate namen obiskati oz. da si zagotovite vodenje poznavalca. Prav tako svetujemo, da se v primeru nestabilne vremenske napovedi ne oddaljujete od uhojenih poti, ter vedno nekoga seznanite z nameravano turo oz. da se vpisujete v vpisne knjige v kočah in na vrhovih. Pri tem je pomembno, da med samo turo ne spreminjate v vpisne knjige navedene smeri.

Vsem obiskovalcem naravnega okolja želimo, da ob spoštovanju temeljnih načel za varno hojo, v naravi užijejo veliko prijetnih trenutkov.

Spomladanska paša se je začela

Tekst in foto: Petar Nikolić

Da je po hudi zimi na pragu pomlad, govori že to da travniki počasi zelenijo, tako da gredo ovce in koze lahko na pašo. Sončne, predvsem pa tople spomladanske dni so izkoristili člani družinske kmetije Štemberger iz Vrbice pri Il. Bistrici. Kot nam je povedal Jože Štemberger, glava družine, je za spomladansko pašo dobilo »dovoljenje« nekaj sto ovac (drobnice). Čreda ovac, za katero skrbijo električni pastirji, se trenutno pase na pašnikih ob dolini reke Reke. Čez približno šestdeset dni pa se selijo na pašnike izpod Milanke in Volovje rebri. Da bi se drobnica brezskrbno pasla, pa skrbita tudi Madžarska ovčarja. Posebna atrakcija za mimoidoče pa so šele skotena jagnjeta.

SIB
INŠTALACIJE d.o.o.

SIB Inštalacije d.o.o., Jablanica 12, 6250 Ilirska Bistrica
tel. 05 714 85 15, fax: 05 714 85 16, GSM: 041 714 394
e-mail: sibist@siol.net

www.instalacije-sib.si

ogrevanje, vodovod, plin
prezračevanje, klimatizacija

Buderus VIADRUS ORIELLO
weishaupt VIESSMANN Unical
Eurotherm

**OKULISTIČNA
AMBULANTA
dr. Mario Ragus**

Ordinacija IL. BISTRICA
Gregorčičeva 8
ponedeljek 13" - 19"
in torek 7" - 13"
tel. 711 21 36, 711 21 40©

Ordinacija POSTOJNA
Prečna ulica 2
torek 14" - 20"
in sreda 7" - 13"
tel. 726 50 04, 726 54 01©

Lepo se glejmo!

Brezplačna številka društva Kala

080 18 16

Vsi, ki si želijo pogovora s strokovnjakom o okužbah s HPV, raku materničnega vratu in cepitvenju, pokličite Modro številko društva Kala 080 18 16. Strokovnjak bo brezplačno odgovorjal na vaša vprašanja vsak torek med 14. in 16. uro.

Spletne strani društva Kala

Informacije o društvu in cepilnih mestih najdete na novih spletnih straneh društva www.kala.si.

PURPLATEX

d.o.o.

* REZANA POLIURETANSKA PENA

Podgrad 110, 6244 PODGRAD

Tel.: 05/783-62-10 centrala

05/783-62-11 direktor

Fax: 05/783-63-20

GSM: 041/611-395

e-mail: purplatex@siol.net

Smo za razvoj podeželja

Mateja Zajc

KONSTITUTIVNA SEJA ODBORA ZA RAZVOJ PODEŽELJA IN DOPOLNILNE DEJAVNOSTI PRI KMETIJSKO GOZDARSKI ZBORNICI SLOVENIJE

ali
(SMO) ZA RAZVOJ PODEŽELJA IN DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI NA SLOVENSkih KMETIJAH

Na 5. redni seji Upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) 29. januarja 2009 je bilo ustanovljenih 17 odborov, ki bodo KGZS dolžni dajati strokovna mnenja, usmeritve in predloge pri delovanju. Odbori so sestavljeni iz članov zbornice (teritorialna pokritost) in drugih strokovnih delavcev iz kmetijske stroke.

Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti je imel svojo konstitutivno sejo 19. marca 2009. Dnevni red seje je obsegal volitve predsednika in podpredsednika

delavke in Ciril Smrkolj - predsednik KGZS, ki je pripeljal sejo od uvodnega pozdrava do volitev predsednika in podpredsednika. Za predsednico je bila izvoljena Slavica Grobelnik, za podpredsednika pa Tone Plevčak.

Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti se bo sestajal po potrebi, vendar vsaj štirikrat letno. Po predlogu predsednika KGZS bomo reševali probleme tam, kjer nastajajo, zato vse seje ne bodo potekale v Ljubljani. Sodelovali bomo pri pripravi programa dela in spremljali izvajanje programa dela kmetijske svetovalne službe na področju razvoja podeželja in dopolnilnih dejavnosti, spremljali izvajanje programa razvoja podeželja RS, pomagali pri pripravi in izvajanju Strategije razvoja kmetijstva, spremljali zakonodajo in podajali mnenja in predloge za zakonske in podzakonske akte na področjih delovanja

delu bomo na različne načine redno obveščali člane KGZS in širšo javnost.

Po potrjenem programu dela odbora smo prešli na razpravo o obsegu turistične dejavnosti na kmetijah. Z objavo novega Zakona v kmetijstvu v Uradnem listu RS št. 45/20-08 so bili spremenjeni pogoji za opravljanje dopolnilnih dejavnosti. Po novem za opravljanje dopolnilnih dejavnosti ni več potrebna usposobljenost. Zato bo potrebno spremeniti tudi Uredbo o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (Uradni list RS, št. 61/05). Pogovarjali smo se predvsem o spremembah obsega turistične dejavnosti na kmetijah in sprejeli sklep, da pripravimo pisne predloge za spremembo uredbe in jih preučimo do naslednje seje odbora.

Obpravnavali smo pripombe na 2. spremembo Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 - 2013 (v nadaljevanju: PRP 2007 - 2013). Sprejeli smo sklep, da s strani strokovnih služb KGZS kakovostno pripravljeno predlogom za spremembe dodamo 2 pripombe in sicer:

1. Da se v primeru, če na kmetijskem gospodarstvu skupni obseg kmetijskih zemljišč v uporabi, vključenih v kmetijske okoljske podukrepe, presega 100 ha, znesek plačil za te podukrepe zniža za 30 % (ne za 50 %, kot je predvideno v PRP 2007 - 2013) za tiste površine, ki presegajo 100 ha, razen za zemljišča, vključena v podukrep Ekološko kmetovanje.

2. Da pri ukrepu Zgodnje upokojevanje kmetov črtamo iz besedila, da se renta izplačuje največ do dopolnjene starosti 70 let za prenosnika. Predlagamo besedilo:

»Renta se izplačuje največ 15 let.« (v PRP 2007 - 2013 se besedilo glasi: »Renta se izplačuje največ 10 let in največ do dopolnjene starosti 70 let za prenosnika.«).

Odbor se je odločil, da bo v mesecu septembru imel sejo v občini Ilirska Bistrica v sklopu prireditve Kmetijska tržnica.

Dokument se nahaja na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano http://www.mkgp.gov.si/si/program_razvoja_podezelja_2007_2013/vsebinsa_programa_razvoja_podezelja/. Še vedno je čas, da ga preberete in nam do 30. marca 2009 posredujete pripombe in priporočila za izboljšanje vsebine programa.

Želimo, da Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti rešuje probleme, ki se pojavljajo na podeželju, in sprejema odločitve, ki bodo peljale razvoj slovenskega podeželja in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah v pravo smer. Zato želimo, da sodelujete z nami, nas opozarjate na probleme, podajate svoje pripombe ali samo posredujete svoje mnenje. Odbor se je odločil, da bo v mesecu septembru imel sejo v občini Ilirska Bistrica v sklopu prireditve Kmetijska tržnica. Na področju Območne enote KGZS Postojna se lahko obrnete na Tonja Janežiča, na telefon 041 594 932 ali e-mail: tonjo.janezic@guest.arnes.si.

**TUKAJ
BI BIL
LAHKO
VAŠ
OGLAS**

odbora, oblikovanje predlogov za program dela, razpravo o obsegu turistične dejavnosti na kmetijah, obravnavo pripomb na drugi sprejeti osnutek Programa razvoja podeželja in točko Razno.

Na seji je bilo prisotnih 11 od 13-ih članov upravnega odbora in 2 strokovni tajnici. Za krajši čas so se nam pridružile še 3 strokovne so-

odbora, pospeševali trženje kmetijskih proizvodov, podpirali skupno trženje, skupne blagovne znamke in ustanavljanje novih združenj pridelovalcev, obravnavali predloge izobraževalnih programov za specializirano ponudbo turističnih kmetij z nastanitvijo, skrbeli za zaščito kmečke zemlje in živali in reševali tekočo problematiko. O svojem

Snežnik

PIŠITE NAM
sneznik@kabelnet.net

AVTOPREVOZNIŠTVO

Fabci 4, 6254 Jelšane
TEL.: 05/788-51-10, GSM: 041/410-343

Ivan Rutar s.p.

PRODAJA

* **DOLŽINSKA DRVA**
* **KRATKA BUKOVA DRVA**
25 in 35 cm

ODKUP NA PANJU - najem in sečnja

MALI OGLASI

Mali oglasi

Cenjene bralce obveščamo, da nam lahko mali oglas pošljete do zaključka redakcije za naslednjo številko Snežnika. Mali oglasi so brezplačni, objavljeni pa bodo le enkrat - za ponovno objavo je potrebno oglas ponovno poslati. Oglase sprejemamo izključno preko e-pošte: sneznik@kabelnet.net ali redne pošte na naslov uredništva. Obvezno morate priložiti Vaš naslov in telefonsko številko (ni za objavo).

V najem oddam samsko sobo s kopalnico v Rozmanovi ulici; info: 041/489 131;

V najem oddam vrt; info: 041/489 131;

V Ilirski Bistrici prodamo poslovno stanovanjsko hišo ob glavni cesti; 750m², starejša, meščanska, dvonadstropna z visokim podstrešjem, vseljiva, vrt, dvorišče, parcela 800 m², primerna za več družinsko stanovanjsko hišo

s poslovnimi prostori v pritličju 300 m². Tel.: 05/714 50 53.

V najem dam enosobno stanovanje v Ilirski Bistrici, prenovljeno - po dogovoru z opremo ali brez; info: 041/637 165;

Prodajam moško gorsko kolo 26 col, za 70 EUR, ter otroško - žensko kolesarsko čelado za 15 EUR; info: 031/869 797;

Za interno uporabo hitro in vest-

no ter po konkurenčnih cenah lektoriram in urejam slovenska besedila člankov ali šolskih nalog osnovne, srednje ali višje stopnje; prevajam iz srbohrvaščine; zaželen dogovor vsaj en teden prej; info: 040/640 429;

Inštruiram italijanščino, lektoriram diplomske naloge, 040378-888, Patricija;

Prodajam dvosobno stanovanje 50 m²; info: 041/ 548 690;

Vzgoja hišnih rastlin

www.cvetlica.com *****

Ali ste že kdaj vkorakali v kakšen prostor in dobili občutek, da je povsem neoseben ali mrtev, kot kakšna poceni hotelska soba. Takšen občutek dobimo tudi zato, ker v prostoru ni nobene žive rastline. Nič ne da prostoru več življenja kot lepe, dobro oskrbovane rastline. Naj bodo to rastline z prelepim cvetjem ali pa z bohotnimi listi, vsak lahko potem reče: »Hej jaz živim tukaj in uživam v življenju.«

Nekatere rastline lahko danes rastejo skoraj v vsakem življenjskem okolju. Drugi problem, ki ga morate obvladati je čas in prostor za vzgojo rastlin. To pa lahko rešimo z izbiro rastlin, katere boste postavili v vaš prostor. Glavne zahteve za uspešno vzgojo atraktivnih rastlin so voda, temperatura, zemlja, zrak in kontrola bolezni.

SVETLOBA

Preden začnemo z opisovanjem različnih rastlin, bomo obdelali zahteve za vzgojo. Začeli bomo z svetlobo, ker je le ta ponavadi največji problem v modernih hišah in stanovanjih. Vse rastline zahtevajo za svojo rast in življenje svetlobo. Večino rastlin moramo zaščititi pred direktnim soncem. Svetloba, ki prihaja skozi steklo se obnaša kot svetloba, ki prihaja skozi povečevalno okno in rastline zažge. Poleg tega so hišne rastline vzgojene tako, da zahtevajo manj svetlobe. To pa seveda ne pomeni da lahko živijo brez svetlobe. Na splošno rastline lahko pridobijo več hrane in bolje rastejo, če imajo dovolj svetlobe. Seveda pa nam bodo rastline, ki imajo raje senčne prostore na svetlobi zaostajale v rasti.

Običajno cvetoče rastline potrebujejo več svetlobe, kot listnate. Geranije, begonije, ciklame ali krizanteme vam bodo na primer bolje uspevale na južni okenski polici, kjer bodo imele več ur sonca. Medtem ko listnate rastline generalno gledano bolje uspevajo z manj svetlobe.

Oknom na zahodu se raje izogibajmo, razen če imamo primerno senčenje. Najbrž že sami veste kako močno lahko pripeka skozi tako okno poleti popoldan.

Razen za določene listnate rastline imajo okna na severni strani premalo svetlobe. Že z samim po-

mikanjem rastlin boste lahko ugotovili, kje je najboljše mesto za njih.

VLAŽNOST

Večina rastlin potrebuje za zdrav normalen razvoj vlago. To pa je lahko problem saj je večina domov narejena tako, da preprečujejo vlago, saj se tako izognemo plesni in ostalim glivicam. Problem lahko rešimo tako, da enkrat dnevno z vodo pršimo rože. Nikakor pa ne pršite rastlin z vlaknastimi listi (afriška vijolica). Lahko pa tudi v podstavek nasujemo kamenje vlijemo vanj vodo in postavimo lonec z rožo na vrh. Rastline, ki živijo v prostorih, zaradi suhih razmer izgubljajo več vlage preko svojih listov, kot rastline zunaj. To izgubo morajo nadomestiti preko korenin. Voda v zemlji služi dvem namenom. Prvi je dobava vode v tkivo rastlin. Drugi je topljenje hranil iz zemlje, tako da jih rastlina prek svojih korenin lahko porabi. Tako nam bo rastlina, ki ima premalo vode stradala in posledično kasneje tudi ovenela. Seveda pa je preveč vode lahko bolj škodljivo za rastlino kot manj. Rastlina nujno potrebuje kisik v svojem koreninskem sistemu. Ko je rastlina konstantno preveč zalivana, v zemlji ne ostane nobenih jamic, kjer bi se lahko zadrževal kisik in ker rastlina kisik iz vode porabi prehitro pride do odmiranja rastline. Idealne razmere za večino rastlin so takoj po zalivanju. Na splošno ni enega samega pravila pri zalivanju rastlin. Zalijte rastlino, ko le ta to potrebuje. Zalijte jo dobro in pustite da se zemlja osuši preden zalijete drugič. Rastline v malih ali glinenih loncih potrebujejo več zalivanja kot rastline v velikih ali plastičnih loncih. Bodite pozorni na vrsto listov pri rastlinah. Pri močnejših, usnjatih listih je potrebno manj zalivanja. Prav tako počasi rastoče rastline potrebujejo manj vode kot hitro rastoče. Pozimi v času mirovanja, rastline ne smemo preveč zalivati. Rastline, ki živijo v manj vlažnem prostoru se bodo prej posušile kot rastline v vlažnejšem prostoru.

TEMPERATURA

Velika večina rož raste v domačem okolju zelo dobro. Tropske rastline, prav tako dobro rastejo v

toplih prostorih, kar nam govori, da bodo rastline najboljše uspevale če bodo imele podobno temperaturo ko v naravi. Rastline vam bodo pozimi najboljše uspevale in dlje cvetele če jih boste čez noč postavili na hladnejše mesto. Vendar v mrzlih nočeh ne puščajte rastlin na oknih, če pa že morate postavite med rastlino in oknom list papirja tako da se rastlina ne dotika šipe. Rastline vam prav tako ne bodo uspevale v bližini radiatorja, ker ekstra vročina prehitro izsušuje liste.

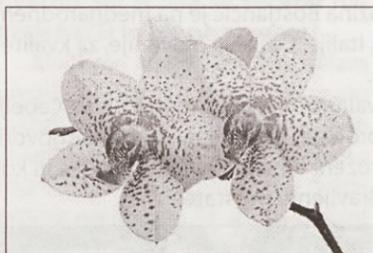
ZEMLJA

Četudi, bodo vsi ostali pogoji idealni pa ne bomo imeli rastlin v dobri zemlji vam ne bodo uspevale. Najbolje bo če kupite že pripravljeno zemljo v vrtnarijah ali cvetličarnah, če pa si zemljo radi pripravljate doma, poskrbite da bo dovolj zračna in boste dodali dovolj hranil. Pri hranilih morate zagotavljati vse tri elemente; dušik, fosfor in kalij in sicer v razmerju 1:1:1.

Če zalivate z tekočimi gnojili nikoli ne zalivajte v suho zemljo, ampak jo vedno prej dobro namočite.

Od 26.03.2009 dalje vam na www.cvetlica.com ponujamo po akcijskih cenah več vrst rastlin tako za zunaj kot tudi za znotraj.

Med drugim vam ponujamo enostebelno orhidejo vrste Fanelopsis po 6,50 EUR in dvostebelno orhidejo vrste Fanelopsis po 10,50 EUR. Če kupite nad 3 kose vam rastline dostavimo

domov na naše stroške. Pokličite na 031/273-75 ali 041/338-702.

Društvo v gosteh

Alenka Penko *****

»Sem se postarala, delat ne morem, godci zagodejo, plesat pa pojdem..«

Prvo soboto v marcu so člani KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij gostovali v Novi Gorici. Prebivalcem mesta vrtnic so prikazali del naših navad, običajev, predstavili turistično ponudbo in ponudili domače jedi ter pijače.

Za zadnje je skrbel predvsem Srečko Sanabor, ki je tega dne Novogoričanom predstavil svoj proizvodni program in ponudbo.

Obiskovalci so se lahko preizkusili tudi pri izdelovanju posameznih izdelkov ali opravljanju starih že pozabljenih opravil.

Za veselo razpoloženje je kot po navadi skrbel Brštulin banda, ki je nepogrešljiva spremljevalka dogodkov, ko teče beseda o naših krajih, navadah, običajih in turizmu.

AGROSERVIS Vode

Traktor
LABINPROGRES
TUBER 40,

motor 3 valjni,
40KM,
vodno hlajen,
hitrost 40km/h,
pogon 4x4,
varnostni lok,
slovenska
homologacija,
na zalogi.

in motokultivatorji
Labinprogres
bencinski in diesel,
ročni ali
akumulatorski zagon,
različnih moči
in različni priključki,
na zalogi.

Na zalogi tudi nadomestni motorji in rezervni deli od A-ž.

AGROSERVIS Vode, Osredke 44, Dol-Ljubljani
tel: 01 / 563 93 20 www.agroservis-vode.si

JOŽE BRENČIČ s.p.
INSTALATER *OGREVANJE
ENERGETIK *VODOVOD
*OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Prihodnost je obnovljiva!

S toplotnimi črpalkami cTe prihranite do 70% kurjave!

*TOPLLOTNE ČRPALKE
ZRAK (VODA)/VODA

*OGREVANJE

*VODOVOD

*SOLARNI

*SISTEMI

*CENTRALNI

SESALNI SISTEMI

*PREZRAČEVANJE

*VRAČANJE

TOPLOTE

DOBAVITELJ OPREME
TILTA

GTC

Kettejeva 4, Ilirska Bistrica
e-pošta: brencic@siol.net

tel: 05 714 16 91
mob: 041 830 408

ZAVAROVALNO ZASTOPSTVO DOM

Dovgan Marjan s.p.

Ekskluzivna zavarovalna agencija

Gubčeva 4, 6250 Ilirska Bistrica
Telefon: 05 71 45 848, GSM: 031 755 345
e-mail: marjan.dovgan@mail.generalisi

Avtomobilsko zavarovanje po vaši meri * Posebni popusti za izkušene voznike po 10, 15, 25, 30 in 40 letih vozniškega staža. * Brezplačni darilni boni v vrednosti 300 EUR.

Plodno sodelovanje

Alenka in Nataša

Člani KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij že nekaj časa uspešno sodelujemo s sorodnimi društvi in organizacijami na Cerknškem. Veliko zaslugo za to ima predsednica društva Zimzelen, ga. Silva Šivec, za kar se ji najlepše zahvaljujemo in priporočamo za v naprej!

ČESTITAMO

Čestitamo!

KETŠD Alojzij Mihelčič, Harije

Ime Edo Boštjančič radi povežemo s kamnoseštvo, saj je podjetje Bess, d.o.o. zadnja leta vse bolj prepoznavno po tej panogi.

Zna pa Edo poprijeti za vsako delo, kar dokazuje tudi fotografija – ujeli smo ga v času, ko je s sinom Boštjanom odstranjeval obolela drevesa v Harijah.

Zanimivo je, da je posnetek nastal dan pred tem, ko se je zapisal med Abrahame (torej, toliko let, kot je štel v času nastanka posnetka, ne bo imel nikoli več!).

Člani KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij mu ob okroglem jubileju voščimo veliko zdravja, sreče, zadovoljstva in uspehov pri delu ter petju.

Mednarodno priznanje v Zalči

Tekst in foto: Petar Nikolić

Krajani vasi Zalči s ponosom govorijo o čebelarju Jožetu Boštjančiču. Družina Boštjančič je na mednarodnem tekmovanju v Sežani, na katerem so sodelovali 103. čebelarji iz Hrvaške, Italije, Češke in Slovenije, za kvaliteten akacijev med dobila zlato kolajno, za cvetlični med pa bronasto medaljo.

»Mednarodna priznanja iz Sežane so dobra ocena dela čebelarjev, zahvaljujoč kvaliteti medu pa se čebelji pridelek prodaja za med«, pove Jože. Na vprašanje kateri med se najbolje prodaja, pa Jože na kratko odgovori: »Lipov za čaj proti prehladu, cvetlični, kostanjev in hojin med, kadar so ogroženi dihalni organi. Propolis je kot naravni antibiotik, cvetni prah pa krepi organizem, pozitivno pa vpliva pri zdravljenju prostate.«

Jože Boštjančič na tržnici

OKREPČEVALNICA
MIKOZA

VABLJENI NA
KAVO, SLADICE, LATTE MACHIATO ...

ODPRTO

ponedeljek - petek	7 - 20
sobota	7 - 13 ³⁰
nedelje in prazniki	zaprto

Mečejo koruzna zrna

Alenka Penko

Res, je da ni čas od koruze, a kaj se ve kakšna bo letošnja letina?!

V Harijah morajo vedno pripraviti nekaj zrn še za Miklavževo, ko mečejo koruzna zrna v okenska stekla!

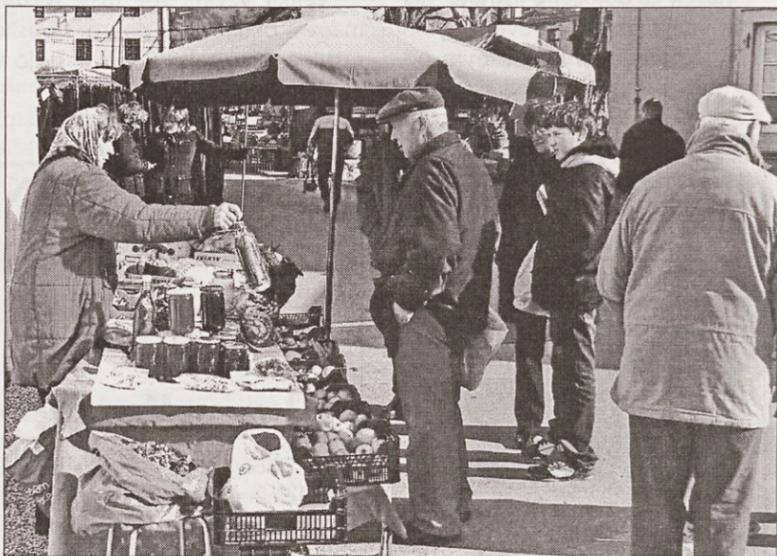
Pomladanska ponudba

Tekst in foto: Petar Nikolić

Sejem, še posebej, če je ta dan lepo vreme, je za meščane Bistriške občine pravi praznični dan, srečanja na »placu«, kot pravijo trgu Bistričani, pa so vsakega prvega in šestnajstega v mesecu.

Nekateri v družbi starih prijateljev klepetajo in obujajo spomine, drugi se sprehajajo med stojnicami in iščejo kaj primerne zase.

V tem metežu blago domače proizvodnje nudita Jože in Francka, poleg medu pa nudita tudi razna druga semena – fižol, česen, čebulo in drugo.

»Danes se od kmetije težko živi, še manj pa obogati«, pravi gospa Francka. »potrošnikom nudimo tudi domače sadje in zelenjavo. Skratka nudimo vse domače izdelke. Zadovoljni so tako kupci, kot mi.«

SONJA MUNIH – pedagoginja in slikarka

Dimitrij Bonano.....

Pred nedavnim časom, ob obletnici smrti Lady Di, me je prijatelj ironično opozoril na pomp, s katerim mediji pritegnejo množice bralcev; nobelovke, blažene Matere Terezije, ki je umrla v približno istem času in je za človeštvo naredila neprimerno več dobrega, pa se skorajda ne spomnijo. Tako se obnašamo tudi mi: med nami je veliko takih, ki si zaslužijo vso pozornost, je pa sami ne iščejo in raje v miru opravljajo svoje delo. Ponavadi dobijo priznanje šele ob kakšnem visokem jubileju. Ta, že preveč obrabljena zgodba, se nam neprestano ponavlja ...

Skromna, celo njeni odgovori med kramljanjem z mano so kazali na to, je moja sogovornica Sonja Munih; nevsiljiva, vendar polna življenja in energije ter polna talentov, po poklicu specialna pedagoginja za osebe z motnjami v razvoju in slikarka izrazitega sloga. Kot za veliko ljudi, ki izstopajo iz povprečja, je njena poklicna usmerjenost preozka, da bi bil s tem določen njen bogat duhovni profil.

Kaj je Tvoje delo, poklic ali poslanstvo?

To je služba, plačana, vendar brez občutka za specifičnost dela z ljudmi ne gre. Poleg čuta pa je za

najprej slavistka, potem likovnica, pa so bili sprejemni izpiti na likovni akademiji pretrd oreh zame. Končno je usoda hotela, da postanem to, kar sem sedaj.

Torej si z delom, ki ga sedaj opravljaš zadovoljna?!

Da. Delo v varstveno delovnih centrih v Sloveniji in s tem tudi v našem VDC Koper je v skrbi za odrasle osebe s posebnimi potrebami doseglo zelo visoko raven. Prav na tem specifičnem področju se lahko merimo z najboljšimi, celo s skandinavskimi. Druge sorodne zvrsti, ki niso pod patronatom države, so zato v slabšem položaju.

Kaj pravzaprav počnete, kaj dela Tvoja »ekipa«?

Naši varovanci- uporabniki- prihajajo z različnih koncev naše občine. VDC jim predstavlja kraj, kamor prihajajo v službo. Od 5 do 8 ur na dan se vključujejo v razne zaposlitvene, izobraževalne, kulturne in športne programe. Izdelujemo predvsem unikatne dekorativne in uporabne izdelke, ki so naprodaj v naši trgovini. Pri nas vlada živahno in ustvarjalno vzdušje. Nikoli ni dolgočasno.

Kaj varovanci pomenijo zate?

Na varovance sem zelo čustveno navezana. Od njih se vsi lahko zelo veliko naučimo, saj so odkriti, neposredni, duhoviti, ne lažejo in se ne pretvarjajo in prav to je tisto, kar pogrešamo v današnjih medsebojnih odnosih. Prav oni mi dajejo veliko življenjskega optimizma. Svoj intelektualni primanjkljaj nadomeščajo z razvojem čustev. Preko njih sprejemajo svet in dogajanje okrog sebe. Presenetljivo pronicljivo zaznavajo vzdušje v svoji okolici, prepoznajo vsakega, s katerim so v stiku in ga ocenijo na svojstven, pošten in skorajda nezmožljiv način.

Vaš VDC je lani prejel občinsko nagrado. Tudi denar ...

Bili smo jo zelo veseli. Z denarjem, če se ne motim je bilo kakih 5000 evrov, smo kupili klimo in nekaj druge opreme ter uredili sobo za počitek ...

Kakšen je odnos tukajšnjega okolja do varovancev?

Nikoli nisem opazila kakšnega odklonilnega odnosa. Nasprotno. Mislim, da so naši ljudje do te problematike zelo občutljivi in da reagirajo pozitivno ter odobravajo našo dejavnost.

Zaradi socializiranja vključujejo učence s tovrstnimi problemi skupaj z ostalimi. Je to v redu?

Zaradi socializacije je takšno vključevanje seveda koristno tako za otroka z motnjami kot za osta-

le, ki tako prej in lažje sprejemajo drugačnost. Od vsakega posameznika pa je odvisno, koliko časa bo v tem običajnem okolju ostal in obenem do največje možne mere razvijal svoje potenciale. Osebnostno mislim, da otroci z zmerno in težjo motnjo v razvoju potrebujejo posebno obravnavo, kjer se učijo čim večje samostojnosti za življenje.

Tvoji starši so bili intelektualci, mati učiteljica, oče znani ravnatelj šole. Kako je to okolje vplivalo nate?

Ha, ha, iz zgodnjega otroštva se spominam predvsem tega, da so me v nedeljo lepo oblekli, seveda sem morala paziti, da se ne umažem. Šli smo v »mlečno«, kjer so bile učiteljice tov. Vrhova, Lidvina Mravlje, Perkova in druge. Da bi bila mirna, so me napajali s kokto, smetano in čokolado, meni pa je bilo neznansko dolgčas ... Oče je vedno vpeljeval nove učne metode pouka, pri matematiki in branju ... in mama je mislila, da jih bo mogoče preizkusiti tudi na meni, pa jih ni. Spominam se ga kot tihega, zamišljenega, potrpežljivega, pa tudi malce dolgočasnega človeka. Mama je včasih nad menoj kaj zarobantila, kar je pomenilo, da ima glavno besedo pri moji vzgoji ona, podobno kot pri vseh družinah. Bolj ko sem odrasčala, bolj sva se z očetom razumela, sva pač podobna značaja.

Skratka, nič posebnega?

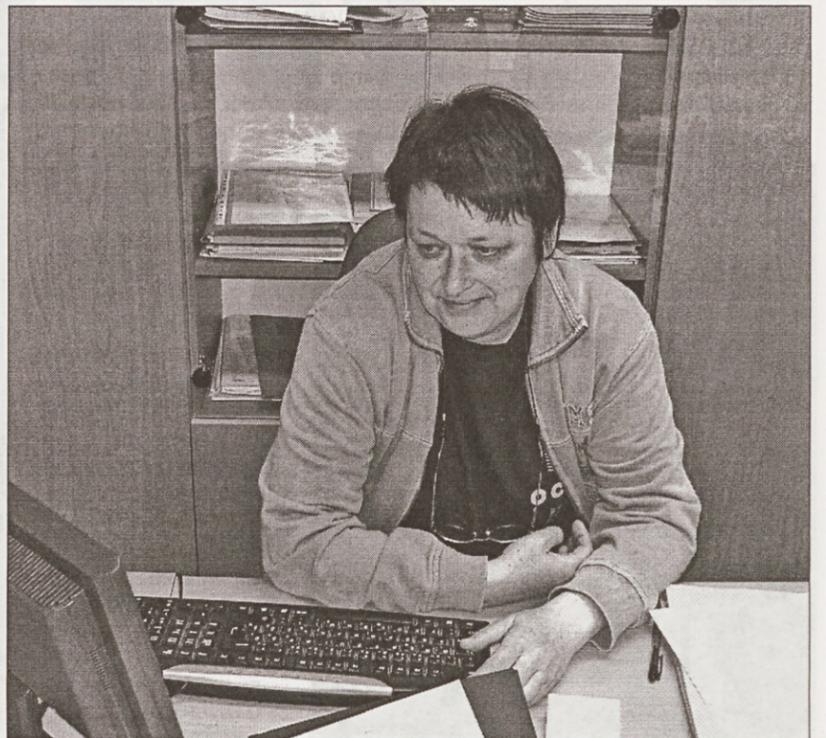
Vladkovo prizadetost sta hitro sprejela, prav to pa je za starše navadno najtežje. Menim, da je od vseh nas čutil veliko ljubezni. Pustili smo ga živeti v svojem svetu, doma. Takrat organizacij kot so danes ni bilo ... Rad je poslušal glasbo. Po mojem mu je bilo lepo ...

Umetniške slike s Tvojim podpisom preredko visijo na otvoritvah razstavah?! Kaj je z motivacijo, saj si bila že večkrat nagrajena?Ti to nič ne pomeni?

Muči me slaba vest, ker delam premalo. Potrebo po ustvarjanju čutim, vendar sem zvečer običajno utrujena. V VDC-ju vodim likovno delavnico. Ustvarjamo razne dekorativne predmete. To dokaj izpolni mojo potrebo po ustvarjanju in zato drugih mojih slik ni. Pa vendarle bi si želela v bodočnosti postaviti samostojne razstave.

Verjetno je Križev pot v cerkvi sv. Štefana v Harijah Tvoje do sedaj najzahtevnejše delo?

Da, štirinajstim slikam Križevega pota sem dodala še Vstajenje. Grozoto, trpljenje, pa tudi žalost in usmiljenje križevega pota sem skušala prikazati z izrazi in kretnjami upodobljenih oseb, ne pa s krvjo in žebli. Nasploh si na svojih slikah prizadevam izraziti neko čustveno stanje, razpoloženje, sporočilo preko kretnj in izrazov človeških, predvsem ženskih likov. Tak način likovne izpovedi je prišel sam od sebe brez posebnega razmišljanja. Preden sem se lotila križevega pota, sem prebrala veliko nabožne literature, posebej Sv. Pismo ... Od likovnih tehnik mi je najbližji pastel za-

radi posebnega vtisa zabrisanosti, je pa žal manj obstojen. Akvarela nisem nikoli delala, risbo pa samo kot skico. V zadnjem času delam predvsem z akrilom.

Največji uspeh?

Upam, da ta šele pride.

Tudi jaz verjamem. Načrti?

Poklicno delo prinaša vedno nekaj novega. K sreči birokracije ni veliko. Glede moje »ekipe« sem optimist: menim, da nikoli ne moremo drugi določiti mej, kaj varovanci zmorejo in česa ne. Zato nas ti ne-

prenehoma prijetno presenečajo. Tovrstni optimizem je tudi moje življenjsko načelo. Za doseglo vedno boljših rezultatov pa uporabljamo različne načine, kar ni tako preprosto. Vsekakor moramo javnosti še bolj približati naše dejavnosti.

Kaj pa za svojo dušo in telo?

Kupila sem staro hišo v Merečah, vendar jo prepočasno urejam, želela bi pohiteti. Sicer pa so moje želje takšne, kakršne imamo vsi- zdravje in sreča zase in vse bližnje.

PREDAVANJE

»COCOLOCO IN MOROCCO« v Koritnicah

KŠTD Tabor Kalc 1869 Knežak

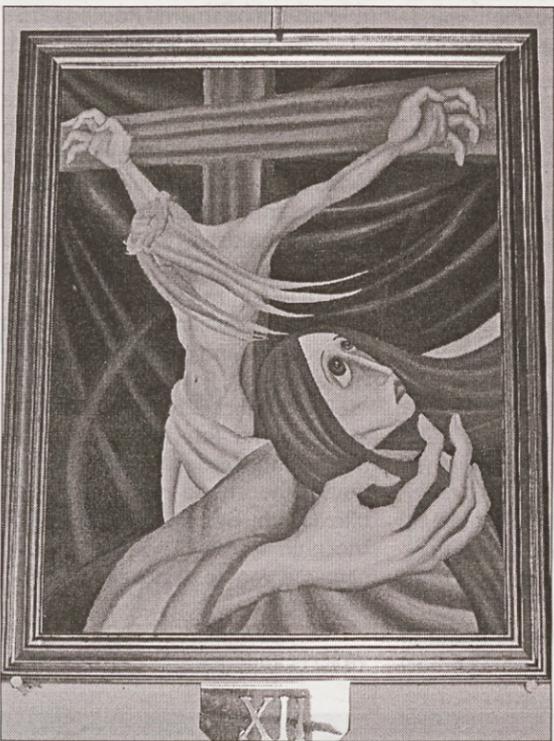
Kljub petku – trinajstega, je KŠTD Tabor Kalc 1869 uspešno izpeljal prvo potopisno predavanje o Maroku v Gasilskem domu Koritnice.

Pravljivičnost afriške dežele sta s pomočjo slik, maroške glasbe in mini razstave maroških izdelkov pričarali naši člani Anamarija Ludvik in Teja Tomšič. Pripovedi njihovih avantur, vonj po maroških dišavah in začimbah

ter prijetno kramljanje ob »berberskem viskiju« in drugih dobrotah te dežele, se je zavleklo pozno v večer.

Dober odziv številnih udeležencev potopisnega predavanja, nas je spodbudil, da že razmišljamo o predstavitvi novih dežel, ki smo jih člani obiskali...

opravljanje dela potrebno tudi znanje in stalno izpopolnjevanje. Po poklicu sem specialna pedagoginja za osebe z vedenjskimi motnjami, pozneje pa sem zaradi službe opravila še dopolnilni študij za delo z osebami z motnjami v razvoju. Brez slednjega bi mi bilo delo tukaj precej oteženo.

Tvoj bratec je bil neke vrste invalid. Je to dejstvo kaj vplivalo na Tvojo poklicno usmeritev?

Niti ne. Res pa je, da mi je ta moja osebna izkušnja zelo olajšala razumevanje oseb z motnjami v razvoju. Zaradi odraščanja in življenja z bratom je občutenje in razumevanje drugačnosti postalo del mene. Tako mi je bil že sam začetek službovanja lažji kot nekemu, ki te izkušnje nima. Sem pa pri izbiri poklica zelo nihala. Hotela sem postati

Novo preurejeno skladišče

Območni odbor OZ RK Ilirska Bistrica *****

OZ RK Ilirska Bistrica je eno izmed 56 društev, ki delujejo v okviru Rdečega križa Slovenije. Pisarno imamo v Domu upokojencev, na Bazoviški 28 (blizu Mikoze) v Ilirski Bistrici.

Pisarna OZ RK Ilirska Bistrica

Obiščete nas lahko: v ponedeljek in petek od 9. do 13. ure v sredo od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure

V aprilu 2009 bomo odprli vrata preurejenega skladišča pod Gimnazijo Ilirska Bistrica, Ulica 4. armade (skladišče številka 2), kjer bomo uporabnikom ponudili hrano, oblačila in obutev, bolniške postelje ter druge pripomočke.

V aprilu bomo sprejemali: otroška oblačila in obutev, igrače, šolske torbe in potrebščine, bunde, trenirke, majice in puloverje, ženske in moške hlače, ženske obleke, rjuhe...

Ne bomo sprejemali: ženskih in moških plaščev, ženskih volnenih kril, moških oblek, ponošenih čevljev in blazin.

Blago bomo sprejemali v sredo: 8., 15., 22. in 29. aprila 2009, od 16. do 18. ure.

Za podrobnejše informacije smo dosegljivi na: tel. številki: 05/ 711 07 90, na mobilnem tel.: 041 233 194 ali na elektronskem naslovu: obmocno.zrk@siol.net.

TEMELJNA NAČELA MEDNARODNEGA GIBANJA RDEČEGA KRIŽA IN RDEČEGA POLMESECA

HUMANOST
Mednarodno gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca, ustanovljeno v želji pomagati vsem ranjenecem na bojiščih, si prizadeva s svojo dejavnostjo na mednarodni in državni ravni preprečevati in lajšati človeško trpljenje kjerkoli in kadarkoli. Njegov namen je varovati življenje in zdravje ter zagotoviti spoštovanje človeške osebnosti. Spodbuja medsebojno razumevanje, prijateljstvo, sodelovanje in trajen mir med vsemi narodi.

NEPRISTRANSKOST
Gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca ne razlikuje ljudi po narodnosti, rasi, veri, družbenem položaju ali političnem prepričanju. Prizadeva si lajšati trpljenje in nudi pomoč tistim, ki jo najbolj potrebu-

jejo.

NEVTRALNOST

Da bi ohranilo zaupanje vseh, se gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca nikdar ne sme postaviti na nobeno do sovražnih si strani niti se zaplesti v politična, rasna, verska ali ideološka nasprotja.

NEODVISNOST

Gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca je neodvisno. Nacionalna društva morajo, klub temu da pomagajo človekoljubnim službam svojih vlad v skladu z zakonodajo, vedno ohraniti svojo samostojnost ter ukrepati po načelih Gibanja.

PROSTOVOLJNOST

Gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca je prostovoljno in nepridobitno.

ENOTNOST

V vsaki državi je lahko eno društvo Rdečega križa ali Rdečega polmeseca, ki je odprto za vse. S svojo človekoljubno dejavnostjo deluje na celotnem ozemlju države.

UNIVERZALNOST

Mednarodno gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca je razširjeno po vsem svetu. Vsa njegova društva so enakovredna, delijo odgovornosti in dolžnosti ter si pomagajo.

PROGRAM DELA ZA LETO 2009

OZ RK Ilirska Bistrica deluje na območju cele občine s pomočjo prostovoljcev v posameznih vaseh in krajevnih skupnostih. Danes ima naše društvo približno 150 članov oziroma nekaj manj prostovoljcev. Tudi v našem okolju je veliko ljudi, ki potrebujejo različne vrste pomoči, zato nas je še vedno premalo.

VABIMO VSE OBČANE IN OBČANKE, KI BI ŽELELI POSTATI PROSTOVOLJCI RDEČEGA KRIŽA IN POMAGATI SOLJUDEM, DA SE OGLASIMO NA NAŠEM SEDEŽU.

Naše društvo je bilo ustanovljeno zato, da pomaga ljudem, ki se znajdejo v kakršnikoli tiski in potrebujejo pomoč. Vse aktivnosti in programi, ki jih izvajamo, sledijo temu osnovnemu cilju.

Skozi celo leto poteka vrsta aktivnosti na področju:

1. Splošnih humanitarnih programov: varovanje in krepitev zdravja (pohodi, predavanja, delavnice, meritve holesterola, sladkorja...), socialna dejavnost (zagotavljanje materialne in finančne pomoči, skrb za starejše), delo z mladimi, ranljive skupine prebivalstva, letovanje socialno ogroženih starejših in otrok, prostovoljstvo...

2. Javnih pooblastil: aktivnosti službe poizvedovanja, prva pomoč, krvodajalstvo, motiviranje ljudi za darovanje organov, pripravljenost in ukrepanje v primeru nesreč.

3. Širjenje znanj o mednarodnem gibanju Rdečega križa in promocija (predavanja, delavnice, sodelovanje z mediji...).

4. Mednarodni odnosi in sodelovanje (dolgoletno sodelovanje z Rdečim križem iz Opatije, Reke in sosednje Italije)

Skladišče s hrano pod Gimnazijo, Ulica 4. armade (arhiv: oktober 2008)

Program dela po mesecih aktivnosti po programu

Januar Seja območnega odbora OZ RK Il. Bistrica
Regijski posvet na Transfuziji v Izoli
Februar Ureditev novega skladišča pod Gimnazijo (preselitev)
Tečaj in izpit prve pomoči za gimnazijce
Regijska tiskovna konferenca

Marec Prireditve ob 8. marcu – namesto cvetja bomo kupili hrano

Razdelitev cvetja, ki ga podari župan in obisk starostnic nad 80 let
Postavitev in otvoritev razstave slikarke - tetrapleginje v Opatiji
Seja OO OZ RK Ilirska Bistrica
April

1. april – krvodajalska akcija

Skupščina OZ OZ RK Ilirska Bistrica
7. april – Svetovni dan zdravja – Pohod po Kettejevi poti (meritve)
Regijsko tekmovanje osnovnošolskih ekip prve pomoči
Predavanje – Živimo zdravo

Maj 8. do 15. maj – Teden rdečega križa (Kovanec za sošolca, predavanja, delavnice...), meritve

29. maj -Srečanje krvodajalcev in prostovoljcev iz Ilirske Bistrice in Opatije

Letovanje otrok na Debelem rtiču

Junij 4. junij – Dan krvodajalcev in 14. junij – svetovni dan krvodajal-

cev – Dan odprtih vrat (meritve)
Julij Zdravstveno letovanje otrok v Pacugu (od 22. julija do 1. avgusta 2009)

Avgust 3. avgust – krvodajalska akcija

Tuš počitnice za otroke iz socialno šibkega okolja
Razdeljevanje bonov za šolske potrebščine

September Seja OO OZ RK Ilirska Bistrica

Formiranje in usposabljanje Ekipe PP na OZ RK

Oktober 16. oktober – Pohod za zdravje, Drobtnica (meritve)

Predavanje – preprečevanje raka novembra Letovanje starejših, bolnih in invalidnih oseb na Debelem rtiču

Seja OO OZ RK Il. Bistrica

FIHO programi – prijave na razpis programi Srečanja starostnikov, Medgeneracijsko druženje, Skupina za samopomoč, Postaje..

Predavanje o krvodajalstvu za srednješolce

december 1. december – Dan boja proti aidsu – delavnice, predavanja, osveščanje, razdeljevanje rdečih pentelj ...

4. december – krvodajalska akcija

Letovanje otrok na Debelem rtiču

Srečanje starostnikov po občini, obiski starostnikov ob novem letu

Zbiranje sredstev - 0,5% od dohodnine za donacije

Opomba: razdeljevanje hrane in oblačil ter tečaji in izpiti prve pomoči

za voznike motornih vozil potekajo skozi celo leto.

V letu 2008 je bila naša organizacija na veliki preizkušnji, ko smo se soočili s posledicami neurja v naši občini. Uspešno smo izpeljali razdeljevanje humanitarne pomoči, bodisi finančne kot tudi materialne.

Pri našem delovanju so nam v preteklem obdobju veliko pomagali z oblačili, obutvijo in s finančnimi sredstvi:

1. Podjetje SPORTINA GROUP, Lesce
2. PAMI d.o.o., Nova Gorica
3. LIBURNIA d.o.o., Il. Bistrica
4. KIRN d.o.o., Ilirska Bistrica
5. BANKA Koper
6. KOSIČ d.o.o. Ilirska Bistrica
7. AVTO MARTINČIČ d.o.o.

in številni posamezniki, organizacije in podjetniki, ki ste darovali finančno ali materialno pomoč.

Velik finančni delež za naše delo in programe, ki jih izvajamo prispeva Občina Ilirska Bistrica, brez katere bi naše društvo težko opravljalo svoje poslanstvo.

Pozabiti ne smemo Rdečega križa Slovenije, ki nameni velik delež sredstev pridobljenih s prispevki državljanov in državljanek, ki prispevajo za različne humanitarne akcije, kot so Peljimo jih na morje, Teden rdečega križa, Ujma 2008 in z mednarodnimi sredstvi (npr. FIHO), iz katerih smo pridobili sredstva za humanitarne pomoči za neurje 2008, za prehranske pakete RKS in za intervencijske zaloge hrane, za izvajanje programov kot so Srečanja starostnikov, Medgeneracijska srečanja, Postaje in podobno.

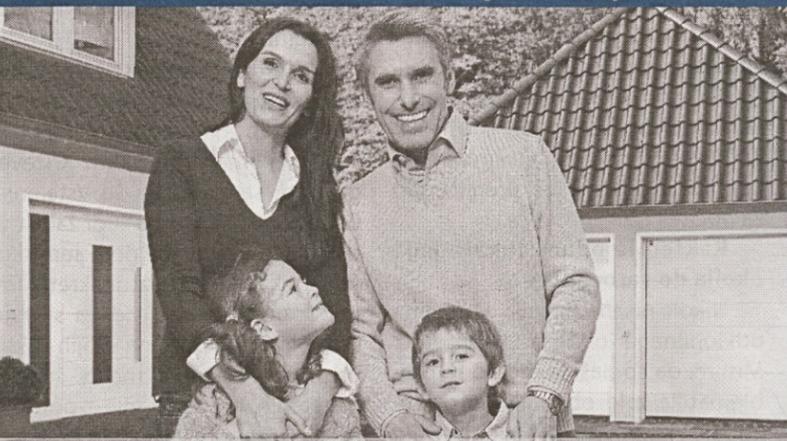
Prostovoljci, podporni člani ter zaposleni na Rdečem križu bomo tudi v bodoče delali po svojih najboljših močeh, da med nami ne bi bilo lačnih, osamljenih in socialno izločenih ter da bi vsem zagotovili osnovne pogoje za človeka dostojno življenje.

TO NAM BO USPELO SAMO Z VAŠO POMOČJO

gараžna in industrijska vrata

NAJBOLJŠE ZA MOJO DRUŽINO!

ŽE ZA 929 €!

Cena zajema sekcijska izolirana garažna vrata EPU (vodoravni motiv, bela, woodgrain), dimenzije: 2375 x 2000, 2375 x 2125, 2500 x 2000, in 2500 x 2125, motorni pogon, montažo in 8,5 % DDV. Akcija traja do 31. 5. 2009!

INDUSTRIJSKA, GARAŽNA, POŽARNA IN ZRAKOTESNA VRATA

BLT D.O.O. IDRIJA
ULICA SV. BARBARE 6, 5260 IDRIJA
TEL: ++386 (0)5 374 36 60 N.C.
FAX: ++386 (0)5 377 39 45
E-MAIL: BLT@BLT.BI, WWW.BLT.BI